

350
M 91

I. Füzet.

MOSONVÁRMEGYE

KÖZTÖRVÉNYHATÓSÁGÁNAK

SZABÁLYRENDELETEI

ÖSSZEJYJTÖTTE

BÉKEFFY JENŐ

Mosonvármegye Ügyrajzi.

GYŐR, 1891.

SURÁNYI JÁNOS KÖNYVTYOMDA-INTÉZETE.

Leltár/2012

MOSONVÁRMEGYE

KÖZTÖRVÉNYHATÓSÁGÁNAK

SZABÁLYRENDELETEI

ÖSSZEGYŰJTÖTTE

BÉKEFFY JENŐ

Mosonvármegye főjegyzője.

GYŐR, 1891.

SURÁNYI JÁNOS KÖNYVNYOMDA-INTÉZETE

Az 1888-án $\frac{21}{s.u.}$ közigyelési határozattal a-
 talt vármegyei szervezési szabályrendelet II. része
 a választókerületek beosztását illetőleg, - az 1891-én
 szeptember hó 28-án $\frac{287}{s.u.}$ szám alatt hozott kö-
 zigyelési határozattal, mely a belügyi m. kir. min-
 isterium 1892-én $\frac{3837}{II/3}$ sz. a. kelt rendeletével,
 módosított, - kívánakéleg változtatott meg:

I. választó-kerület.

M.-Orán 208 választóval, választ 4 megyebizottsági
 tagot.

II. választó-kerület.

Moson 260 választóval, választ 4 megyebizottsági
 tagot.

III. választó-kerület.

Halász	119 választó
Návod	80 "
Püski	48 "
Arak	17 "
Feketeerdő	14 "
Lúcs	21 "
Összesen	276 "

választ 4 megyebizottsági tagot.

IV. välasrtö-keimilet.

Lipöt	83	wälantöval.
Miskodak	23	"
Tarnos	57	"
Tschyi	29	"
Remete	30	"
Örösen	222	"

wälant 4 meqyilvottvagi tagot.

V. välasrtö-keimilet.

Lks. - János	188	wälantöval
Lks. - Péter	138	"
Örösen	326	"

wälant 5 m. bir. tagot.

VI. välasrtö-keimilet.

Tarua	92	wälantöval
Pékony	62	"
ja Lomija	58	"
Örösen	212	"

wälant 4 m. bir. tagot.

VII. välasrtö-keimilet.

Grahoké	178	wälantöval
Lendé	128	"
Örösen	306	"

választ 5 m. biz. tagok.

III. választó-kerület.

Lébeny	170 választóval
Mecser	44 "
M.-Kömlé	29 "
M.-Kömlé	40 "
Isk.-Miklós	98 "
<hr/>	
Összesen: 379	"

választ 7 m. biz. tagok.

II. választó-kerület.

Örösidő 210 választóval választ 4 m. biz. tagot

I. választó-kerület.

Pósfalu	112 választóval,
Sp.-Halmits	87 "
F.-Halmits	20 "
<hr/>	
Összesen: 219	"

választ 4 m. biz. tagot.

II. választó-kerület.

Valla	57 választóval
Comogy	126 "
Isk.-Csendrás	79 "
<hr/>	
Összesen 262 választóval.	

választ 4 m. biz. tagok.

XII. välanstö-kerület.

Prohlogafony	144	wälanstoval
Féltorony	112	"
Összesen	<u>256</u>	"

välanst 4 m. bix. tagos.

XIII. välanstö-kerület.

Ugályos	152	wälanstoval
Barátfalu	88	"
Pipfalu	51	"
Védöny	91	"
Összesen	<u>382</u>	"

välanst 6 m. bix. tagos.

XIV. välanstö-kerület.

Pirándorf	109	wälanstoval
Börök-Vijfalu	49	"
Is. Kőbánya	42	"
Királyudvar	2	"
Vijfalu	45	"
Kajtafalu	26	"
Nyulas	58	"
Cáson	75	"
Összesen	<u>346</u>	"

választ 6 m. bir. tagot.

XV. választó-kerület.

Rajka	162	választóval,
Rexence	80	"
Mélti	72	"
Úrsimony	33	"
	<hr/>	
	Összesen 347	"

választ 6 m. bir. tagot.

XVI. választó-kerület.

Úrsimony	133	választóval
Úgáta	85	"
ep.-járfa	73	"
	<hr/>	
	Összesen 271	"

választ 4 m. bir. tagot.

XVII. választó-kerület.

Meggyeshalom	160	választóval
Méltófalva	139	"
	<hr/>	
	Összesen 299	"

választ 4 m. bir. tagot.

XVIII. választó-kerület.

Lászlóváros	137	választóval
Méltóváros	101	"

Nimesvölgy	10	válmatoival
Mártélyes	48	"
af. - Jászok	55	"
	<u> </u>	
	Összesen:	351 "

válmát 6 megyehírvetési tagot.

I.

21. sz.

b. ű. 1888.

I.

A vármegyének szolgabirói járásokra való felosztásáról.

A vármegye három szolgabirói járásra oszlik: Magyar-Óvár, Nezsider és Rajka községi székhelyekkel.

1. A magyar-óvári járáshoz tartoznak:

Arak 243 lakossal	Moson 4903 lakossal
Darnó 777 "	Magyar-Óvár 3427 "
Feketeerdő 304 "	Remete 364 "
Halászi 1724 "	Szt.-János 2964 "
Kálnok 842 "	Szt.-Péter 2056 "
Kisbodak 507 "	Szt.-Miklós 1842 "
Magyar-Kimle 623 "	Szolnok 2612 "
Horvát-Kimle 1005 "	Pusztá-Somorja 963 "
Lébeny 2860 "	Püski 557 "
Levél 1430 "	Tarcsa 1980 "
Lipót 826 "	Tétény 1093 "
Lucsony 501 "	Zselyi 558 "
Mecsér 983 "	össz. 25 község <u>35944 lakossal</u>

2. A nezsideri járáshoz tartoznak.

Barátfalu 1609 lakossal	Nezsider 2843 lakossal
Bánfalu 1916 "	Nyulas 1192 "
Boldogasszony 2902 "	Pátfalu 1126 "
Bruck-Ujfalu 296 "	Párndorf 2556 "
Féltorony 2473 "	Pomogy 1766 "
Gálos 2277 "	Szt.-András 1164 "
Alsó-Ilmitz 1483 "	Ujfalu 1107 "
Felső-Ilmitz 415 "	Védeny 1176 "
Királyudvar 122 "	Valla 1359 "
Kőbánya 468 "	Sáson 1095 "
Lajtfalu 673 "	össz. 21 község <u>30018 lakossal.</u>

3. A rajkai járáshoz tartoznak.

Bezenye . . .	1304 lakossal	Körtvélyes . . .	974 lakossal
Csuny . . .	665 "	Miklósfalu . . .	1807 "
Gáta . . .	1274 "	Nemesvölgy . . .	627 "
Hegyeshalom	2209 "	Oroszvár . . .	1885 "
Német-Járfalu	834 "	Rajka . . .	2733 "
Horvát-Járfalu	653 "	Zurány . . .	1695 "
Kiliti . . .	1002 "	össz. 14 község	19999 lakossal.
Köpesény . . .	2337 "		

II.

A választó kerületek alakításáról:

A választó kerületek jelenlegi beosztása s a bizottsági tagok ezidő szerint megállapítva lévő száma addig is, míg az 1886. évi XXI. t.-cz. 96. §-ában jelzett időpont bekövetkezik, úgy, amint az az 1871. év folyamában eszközölt szervezés alkalmával s illetőleg az 1884. évi november hó 13-án 216./b. ü. szám alatt hozott közgyűlési határozat rendelkezéséhez képest annak idején meghatározva lőn, továbbra is érintetlenül hagyatik.

I. Választó kerület.

Nyulas	121 választóval
Sáson	16 "
Kőbánya s Királyudvar . . .	16 "
Párdorf	78 "

összesen 231 választóval

választ 6 megyebizottsági tagot.

II. Választó kerület.

Nezsider	90 választóval
Ujfalu	30 "
Lajtafalu	42 "
Védeny	24 "
Bruck	4 "
Gáta	77 "

összesen 267 választóval

választ 7 megyebizottsági tagot.

III. Választó kerület.

Zurány	105	választóval
Miklósfa	71	„
Német-Járfalu	58	„
összesen	234	választóval

választ 6 megyebizottsági tagot.

IV. Választó kerület.

Köpesény	120	választóval
Nemesvölgy	47	„
Körtvélyes	60	„
összesen	227	választóval

választ 6 megyebizottsági tagot.

V. Választó kerület.

Oroszvár	167	választóval
Horvát-Járfalu	53	„
Csuny	39	„
Rajka	129	„
összesen	388	választóval

választ 10 megyebizottsági tagot.

VI. Választó kerület.

Magyar-Óvár	140	választóval
Bezénye	60	„
Lucsony	14	„
Kálnok	52	„
összesen	266	választóval

választ 7 megyebizottsági tagot.

VII. Választó kerület.

Moson	147	választóval
Hegyeshalom	35	„
Levél	26	„
Magyar-Kimle	20	„
összesen	228	választóval

választ 6 megyebizottsági tagot.

VIII. Választó kerület.

Horvát-Kimle	29	választóval
Meesér	32	„
Szt.-Miklós	39	„
Lébeny	73	„
Arak	12	„
Halászi	71	„
Feketeerdő	17	„

összesen 273 választóval.

választ 7 megyebizottsági tagot.

IX. Választó kerület.

Szt.-János	81	választóval
Szt.-Péter	31	„
Pusztá-Somorja	18	„
Szolnok	102	„

összesen 232 választóval

választ 6 megyebizottsági tagot.

X. Választó kerület.

Boldogasszony	85	választóval
Gálos	61	„
Barátfalu	28	„
Féltorony	80	„
Pátfalu	48	„
Felső-Ilmitz	8	„

összesen 310 választóval

választ 8 megyebizottsági tagot.

XI. Választó kerület.

Szt.-András	58	választóval
Bánfalva	24	„
Alsó-Ilmitz	22	„
Pomogy	43	„
Valla	27	„
Tétény	32	„
Tarcsa	35	„

összesen 241 választóval

választ 6 megyebizottsági tagot.

XII. Választó kerület.

Püski	25	választóval
Remete	23	„
Lipót	65	„
Kisbodak	10	„
Darnó	41	„
Kiliti	57	„
Zselyi	19	„
	<hr/>	
	összesen	240 választóval

választ 4 megyebizottsági tagot.

Megjegyzendő, hogy minden választó kerület székhelye azon község, mely első helyen van megnevezve.

III.

A tisztviselők, a segéd- és kezelőszemélyzet és szolgák létszámáról, hatásköréről, a munka felosztásáról, a napidijak mérve és fokozatáról.

Központi tisztviselők:

Alispán.

Az alispán hatáskörét, jogait és kötelességeit az 1886. évi XXI. t.-cz. 68. §-a, s a jelen szabályrendelet a következőkben állapítják meg:

a) vezeti a vármegye nevében a közigazgatást, intézkedik minden ügyben, mely a közgyűlés, közigazgatási-bizottság vagy egyes közegek hatásköréhez utalva nincs;

b) átveszi a vármegye közönségéhez intézett kormányrendeleteket, leveleket, jelentéseket, folyamodványokat, pénz- és értékküldeményeket;

c) végrehajtja a kormány rendeleteit, ha azonban valamely rendeletet törvénybe ütközőnek, vagy a helyi viszonyok között károsnak vagy éppen kivihetetlennek vél, a főispánnak legfeljebb 24 óra alatt jelentést tesz, távollétében pedig felir az illető miniszterhez.

Ha a miniszter a felirat ellenében továbbra is fenntartaná rendeletét és az alispán a miniszteri leirat után

sem érezné magát a rendelet végrehajtására kötelezettnek, a főispánnak azonnal jelentést tesz; s annak rendeletére — vagy ha az távol van, annak nevében — a rendkívüli közgyűlést nyolcz napra azonnal összehívja s a rendeletet a közgyűlés elé terjeszti, mely azt rögtön fölvenni és tárgyalni köteles;

d) végrehajtja a kormány azon rendeleteit, melyek a törvény értelmében azonnal és feltétlenül végrehajtandók és eljárásáról a végrehajtás után a legközelebbi közgyűlésnek jelentést tesz;

e) végrehajtja a közgyűlés határozatait;

f) foganatosítja a főispánnak a törvény alapján kiadott utasításait, — ha azonban azok végrehajtása ellen aggályai vannak, 24 óra alatt a főispán útján a belügyminiszterhez előterjesztéssel élhet, melyet a főispán további 24 óra alatt felterjeszteni köteles; —

g) aláírja sajátkezüleg a törvényhatóság nevében kiállított okmányokat, leveleket és előterjesztéseket;

h) őrködik, hogy a kormányrendelet ellen intézett felirat három nap alatt felterjesztessék;

i) őre a törvényhatóság pecsétjének;

k) utalványoz a házi- és egyéb pénztárakra a költségvetés s a közgyűlési határozatok korlátai között;

l) rendelkezik a törvényhatóság tisztviselőivel, a segéd- és kezelőszeméllyel, s ha hivatalos kötelességének teljesítésében, vagy valamely hivatalos megbízásban egyik vagy másik pontosan el nem járna, a teendőket teljesítésével más rendes vagy tiszteletbeli tisztviselőt biz meg s azt a házi pénztárból a hanyag tisztviselő fizetésére utalványozott napidijakkal látja el; —

m) a főjegyző, ügyész, árvaszéki elnök és főorvos kivételével úgy a központi, mint a járási tisztviselőkkel, valamint a segéd- és kezelőszemélyzet tagjaival s a járási irnokokkal, nemkülönbén a községi közegekkel

szemben, szolgálati engedetlenség és kisebb fokú hanyagság esetében az illetőnek meghallgatásával, de a felelősség kizárásával annyiszor-mennyiszor rendbüntetést alkalmazhat, mely tisztviselőknél 10 frtig, a segéd- és kezelőszemélyzet tagjainál és a járási irnokoknál, valamint a községi közegeknél 5 frtig terjedhető és a megyei, illetőleg községjegyzői nyugdíj-alap javára fordítandó pénzbüntetésből áll; fennmaradván a fegyelmi törvények súlya alá eső vétségekre nézve a későbbi felelősségrevonás joga;

n) intézkedik a katonaelszállásolási ügyekben; megjegyeztetvén, hogy e vármegye közönsége a cs. kir. katonai kincstár és a megyebeli községek közt az 1858. évi október hó 28-án létrejött és a cs. kir. országos főhadparancsnokság által 1859. évi augusztus hó 18-án 18592. szám alatt megerősített szerződés értelmében a katonaság állandó beszállásolásának terhétől fel van mentve és ennél fogva kizárólag csak az átvonuló katonaság beszállásolására köteles;

o) intézkedik a karhatalom kirendelése iránt,

p) felfogadja és elbocsátja a törvényhatósági szolgálókat, — kik különös tekintettel a kiszolgált katonákra és honvédekre, illetőleg az 1873. évi II. t.-cikk rendelkezéseire, — ha hiven teljesítik köteleességeiket, — élethossziglan alkalmazatnak;

q) havonként legalább egyszer előzetes értesítés nélkül beható gondossággal megvizsgálja a vármegye valamennyi pénztárait (a házi- és gyámpénztárt s a vármegye kezelése alatt álló alapok és alapítványok stb. pénztárait) az ügyész, árvaszéki elnök és főszámvevő közbenjöttével, és a tapasztaltokról a jegyzőkönyv bemutatása mellett a számonkérő széknek és közgyűlésnek jelentést tesz;

r) a községek belső ügyvitelének és pénzkezelésének időszakonkénti megvizsgálásáról gondoskodik;

s) intézkedéseiről s a törvényhatóság állapotáról úgy a törvényhatósági bizottságnak, mint a főispánnak minden rendes közgyűlésen tüzetes jelentést tesz; ezen kívül a főispánnak egyes ügyekről és a vett utasítások miként lett foganatosításáról esetről esetre részletes jelentést tesz;

t) intézkedik a közgyűlési tárgyaknak az állandó választmány által leendő előkészítéséről és az egyes ügydarabok teljes felszereléséről; és eljár mindazon ügyekben, melyeket a fennálló törvények, rendeletek, törvényhatósági szabályrendeletek és közgyűlési határozatok az alispánra biznak;

u) elnököl a sorozó-bizottságban, az állandó választmány kebeléből a községi költségvetések és számadások felülvizsgálatára kirendelt számszéken, valamint minden egyéb választmányok és küldöttségekben, melyekre nézve a törvények vagy rendeletek eltérőleg nem intézkednek;

v) a tisztviselők részére legfeljebb 14 napra terjedő szabadságidőt engedélyez, ennél fogva hosszabb időre évenként rendszerint legfeljebb hat hétre ezt, a közgyűlés engedélyezi; csak felette sürgős esetekben lehetvén helye annak, hogy a közgyűlés együtt nem létében az alispán a főispán hozzájárulásával két hétnél hosszabb időre engedélyezhessen szabadságidőt, mi azonban a közgyűlésnek utólag mindenkor bejelentendő. Az alispán maga a közgyűléstől nyer szabadságidőt, és csak felette sürgős esetekben engedhető meg az, hogy a főispánnak történendő előleges bejelentés és annak hozzájárulásával vehessen igénybe szabadságidőt, mi azonban a közgyűlésnek utólag mindenkor bejelentendő.

Az alispánt akadályoztatása esetében, vagy ha az alispáni szék üres, a főjegyző, mint annak törvényes helyettese — helyettesíti.

Jegyzői hivatal.

A jegyzői hivatal egy fő- és két aljegyzőből áll.

A főjegyző és aljegyző jogait és kötelességeit az 1886. évi XXI. t.-cz. 69. §-a s a jelen szabályrendelet a következőkben állapítják meg:

A főjegyző és aljegyzők a közgyűlés, az állandó, az igazoló és bíráló választmány, a közigazgatási bizottság, valamint az ideiglenes szakbizottságok és küldöttségek jegyzőkönyveit viszik.

A határozatokat, a közgyűlési és alispáni fölterjesztéseket, leveleket és rendeleteket fogalmazzák.

A törvényhatóság nevében kiállítandó okmányokat elkészítik és teljesítik mindazon teendőket, melyeket a fennálló törvények, rendeletek, szabályrendeletek és felsőbb hatósági utasítások kötelességükké tesznek.

A főjegyző, mint a jegyzői hivatal és iroda főnöke felügyel a jegyzői hivatalra és irodára, az irodai személyzet munkálkodására, a megyei nyomdára és a levéltárra, átveszi az alispántól a közgyűlési tárgyakat és azokat jegyzőtársaival megosztva a közgyűlésen előadja. Gondoskodik a közgyűlési jegyzőkönyvek híj és szabatos szerkesztéséről, a közgyűlési határozatok pontos kiadatásáról s a közgyűlési jegyzőkönyvek hiteles másolatainak, a hitelesítéstől számítandó 30 nap alatt a belügyminiszterhez történendő pontos felküldéséről s illetőleg a vármegyei levéltárba leendő juttatásáról. Kezeli a jegyzői hivatal pecsétjét.

A főjegyzőt akadályoztatása esetében az I-ső aljegyző, ezt pedig a II-od aljegyző helyettesíti.

A tiszti ügyész.

A tiszti ügyész hatáskörét, jogait és kötelességeit az 1886. évi XXI. t.-cz. 70. §-a s a jelen szabályrendelet a következőkben állapítják meg:

A tiszti ügyész a törvényhatóság jogtanácsosa.

Véleménye olyan ügyben, melynél a jogi szempont a döntő, határozathozatal előtt mindig meghallgatandó. —

Őre a törvényeknek, a törvény erejével bíró szokásoknak, a törvényhatóság szabályrendeleteinek az önkormányzatban és a közgyűléseken, mely tisztében a törvényhatóság bármely határozata ellen az illető miniszterhez a főispán útján felebbezéssel élhet.

Képviseli a törvényhatóságot magán ügyeiben.

Megindítja a széksértési kereseteket s indítványozza a kiszabandó bírság mennyiségét. Eljár a megyei tisztviselők, segéd- és kezelőszemélyzet, valamint a községi közegek elleni fegyelmi ügyekben.

Az egyenes és közvetett adók, valamint az azok módjára behajtandó tartozások biztosításánál és behajtásánál a kincstári jogi képviselőt a fennálló törvények értelmében ellátni tartozik és teljesíti mindazon teendőket, melyeket a fennálló törvények, rendeletek, szabályrendeletek, felsőbb hatósági utasítások és meghagyások a tiszti ügyész kötelességévé tesznek.

A tiszti ügyésznek a magán ügyekben való ügyködés tiltva van.

A tiszti ügyészt akadályoztatása esetében a tiszteltbeli ügyészek helyettesítik.

A tiszti ügyésznek, mint árvaszéki ügyésznek jogait és kötelességeit a jelen szabályrendelet IV. fejezete írja elő.

Pénztári hivatal.

A pénztári hivatal személyzete egy pénztárnok, egy ellenőr, egy könyvelő s egy számtisztból áll.

Működési köréhez tartozik felelősség terhe alatt a házi, a letéti, az utféntartási és egyéb pénztárakat, nemkülönben a megye tulajdonát képező s a megye felügyelete alatt álló alapokat kezelni.

Köteles az előirt bevételi s kiadási könyveket, naplókat és jegyzékeket akként vezetni, hogy azokból a kezelés alatt álló pénztárak és alapok állásáról mindenkor biztos meggyőződés szereztethessék; egyszersmind köteles a megye rendes és rendkívüli jövedelmeinek, úgy a lejárt követeléseknek pontos befizetésére kellő figyelemmel lenni, a netáni hátralékok jegyzékét pedig az alispánhoz félévenként beterjeszteni.

Idejekorán beterjeszti az évi számadásokat és teljesíti mindazon teendőket, melyeket a fennálló törvények, rendeletek, felsőbb hatósági utasítások és meghagyások köteleességévé tesznek.

Felügyel a ruházati és egyéb felszerelvényi tárgyaknak, valamint az irodai szerek és egyéb szükségleteknek kötelezettség szerinti pontos beszolgáltatására és azoknak az egyes hivatalok részére leendő kiszolgáltatására.

A pénztári ügykezelés és számvitel módját az 1883. évi július hó 14-én 37169. szám alatt kibocsátott belügyminiszteri körrendelettel életbeléptetett szabályzat írja elő.

A pénztárnok 1000 frt, az ellenőr pedig 800 frt biztosítékot letenni tartozik. A pénztárnokot akadályoztatása esetében az ellenőr, az utóbbit pedig a könyvelő és viszont helyettesíti.

A megyei pénztári hivatalnak, mint központi megyei gyámpénztári hivatalnak szervezetét és hatáskörét a jelen szabályrendelet IV. fejezete határozza meg.

Számvevői hivatal.

A számvevői hivatal egy fő- és egy alszámvevőből áll.

A főszámvevő köteles a községi számadásokat és költségvetéseket megvizsgálni és véleményes jelentése kíséretében azokat a számszéknek felülvizsgálat végett előterjeszteni.

Összeállítja idejekorán a vármegyei költségvetést, megvizsgálja a különböző pénztári számadásokat, a közmunka-kimutatást s a megyei pénztárak egyik vagy másikkából kifizetendő számlákat és mindezekre nézve észrevételeit megteszi.

A szükséges tüzelőfát a vármegye részére rendszerint nyilvános árverésen ő szerzi be és ellenőrzi annak fogyasztását. Vezeti a vármegye tulajdonát képező ingóságok és felszerelvényi tárgyakra vonatkozó leltárakat és ellenőrzi azok kezelésével megbízott házgondnoknak működését minden irányban.

Általában köteles mindazon ügyekben eljárni, melyeket a közgyűlés vagy az alispán hozzá utasít, és a közigazgatási számvevői teendőkkel kapcsolatban állanak. A főszámvevőt akadályoztatása esetén az alszámvevő helyettesíti.

Az alszámvevő mint árvaszéki számvevő jogait és kötelmeit a jelen szabályrendelet IV. fejezete határozza meg.

Levéltárnok.

A levéltárnok, őre és felelős kezelője a levéltárban fekvő mindennemű iratoknak és tárgyaknak. Gondoskodik a levéltár rendbentartásáról s az elintézett ügyek lajstromozásáról.

Eredeti ügydarabokat és okiratokat magánfeleknek csak a közgyűlés vagy az alispán rendeletére szolgál.

tathat ki, a központi tisztviselőknek azonban hivataluk körébe eső ügydarabokat rövid időre terjedő használatra vagy megtekintésre térítvény mellett is kiadhat.

Hiteles másolatokat csak az alispán meghatalmazása alapján, hagyatéki ügyekre vonatkozó iratokat pedig hivatalos használatra az árvaszéki elnök megkeresésére is kiszolgáltathat.

Főorvos.

A tisztí főorvos a vármegye közegészségügyi érdekeinek hivatalos őre, mely minőségben felügyeleti jogait és kötelességeit részint személyesen, részint pedig a járási orvosok útján — kikkel közvetlenül érintkezik — gyakorolja.

A főorvos hatáskörét, jogait és kötelességeit az 1876. évi XIV. t.-cz. 162. §-a s a jelen szabályzat a következőkben állapítják meg:

a) véleményt ad s illetőleg indítványt tesz az alispánnak az orvosi és himlőoltási körök beosztása iránt és felügyel arra, hogy a himlőoltás a járási és községi orvosok által kellőleg foganatosítsák, a himlőmag pedig évről évre fenntartassák;

b) indítványba hozza a járványos és ragályos betegségek megelőzésére szolgáló hatósági intézkedések megtételét, és felügyel arra, hogy azok lelkiismeretes pontossággal, szigoruan foganatosítsassanak;

c) járványos és ragályos betegségek alkalmával a helyszínén személyesen megjelenik, az elrendelendő óv- és gyógyintézkedések iránt javaslatot tesz, sürgős szükség esetében pedig saját felelősségére a fennálló törvények és szabályok értelmében személyesen is intézkedik s erről az alispánnak azonnal jelentést tesz; örködik afelett, hogy a hatóság által kiadott rendeletek,

utasítások és meghagyások lelkiismeretes pontossággal szigoruan végre is hajtassanak ;

d) felügyel a törvényhatóság területén levő összes orvosi és egészségügyi személyzetre és azok működésére ;

e) a törvényhatóság területén letelepedő orvosok, állatorvosok, sebészek és szülésznők okleveleit megvizsgálja, láttamozza, beiktatja és kihirdetés végett a vármegyei közgyűlésre beterjeszti, hiányosságuk esetében pedig a további eljárás iránt indítványt tesz, a szüléssel foglalkozni óhajtó nőknek szakszerű oktatást ad ;

f) a kuruzslás és az egészségre veszélyes szokások, babonák és előítéletek kiirtása iránt javaslatokat tesz és sürgős esetekben személyesen is intézkedik ;

g) ellenőrzi a vagyontalan betegeknek közköltésen való ingyenes gyógykezelését orvosi szempontból ;

h) megvizsgálja a törvényhatóság területén levő köz- és magántanintézetek, községi és hatósági fogházak, kórházak, köz- és magánintézetek egészségi viszonyait, valamint a gyógyszertárakat a gyógyszerek ára, mennyisége és minőségére is kiterjedőleg ;

i) az ujonczállítási bizottságban kirendeltetése esetében közreműködik s teljesíti azon teendőket, melyeket az e részben fennálló rendeletek köteleességévé tesznek ;

k) kiállítja az elmebetegek kórrajzát és teljesíti az orvosrendőri vizsgálatokat, törvényszéki orvosi bonczólatokat, ez utóbbiakat a meghatározott díj mellett ;

l) a közigazgatási bizottságnak és az alispánnak a vármegye közegészségügyi állapotáról, a járványos és ragályos betegségek állásáról és az időjárás viszonyairól az előirt időszakokban jelentést tesz ;

m) a hozzáutasított ügyekben véleményt ad és indítványt tesz és teljesíti mindazon teendőket, melyeket a fennálló törvények, rendeletek, szabályrendeletek, fel-

sőbb hatósági meghagyások és utasítások a tiszti főorvos kötelességévé tesznek.

A megyei főorvost akadályoztatása esetében rendszerint a magyar-óvári járási orvos helyettesíti.

Központi megyei állatorvos.

A központi megyei állatorvos a vármegye állategészségügyi közege. Hatáskörét, jogait és kötelességeit a fennálló törvények, felsőbb hatósági rendeletek és szabályrendeletek szabályozzák, s ezenfelül teljesíti mindazon teendőket, melyeket az alispán, illetőleg a járási főszolgabíró a központi megyei állatorvos kötelességévé tesznek.

Járási tisztviselők.

Szolgabírói hivatalok.

A szolgabírói hivatalok száma — tekintettel a vármegyebeli lakosság számára, a vármegye kiterjedésére és az ügyforgalomra — háromban állapítatik meg, s ezek székhelyéül Magyar-Óvár, Nezsider és Rajka községek jelöltetnek ki.

A szolgabírói hivatalok személyzete: egy főszolgabíró, egy szolgabíró és egy közigazgatási gyakornokból áll.

A főszolgabíró hatáskörét, jogait és kötelességeit az 1886. évi XXI. t.-cz. 71. §-a s a jelen szabályrendelet a következőkben állapítják meg:

A főszolgabíró a járás első tisztviselője. Felügyel a hatósága alatti közegekre és gyakorolja azon jogokat, és teljesíti azon kötelességeket, melyeket a fennálló törvények, rendeletek, szabályrendeletek, felsőbb hatósági utasítások és meghagyások reá ruháznak.

A községi közegekkel szemben szolgálati engedet-

lenség és kisebb fokú hanyagság esetében az illetők meghallgatásával, de a fellebbezés kizárásával, annyiszor-mennyiszer rendbüntetést alkalmazhat, mely 5 frtig terjedhet és a községjegyzői nyugdíj-alapra fordítandó pénzbüntetésből áll, fennmaradván a fegyelmi törvények súlya alá eső vétségekre nézve a későbbi felelősségrevonás joga. Utasításait — amennyiben ezen vagy más törvény kivételesen nem intézkedik — az alispántól vagy az alispán utján veszi és közvetlenül azzal érintkezik.

Külön pecséttel bír a törvényhatóság czimerével s a járás nevét tartalmazó körirattal.

Teendőinek pontos ellátására a főispán által az 57. §. h) pontja szerint hozzá beosztott szolgabíróval és a főispán által a szükséghez képest kinevezett közigazgatási gyakornokkal és járási irnokkal, esetleg az általa megyehatósági engedély folytán felfogadott és bármikor elbocsátható díjnokkal rendelkezik.

Szigoruan őrködik afelett, hogy a törvények, rendeletek, szabályrendeletek, felsőbb hatósági meghagyások és utasítások járása területén minden irányban pontosan végrehajttassanak.

Egyesek a főszolgabírónak a törvény és szabályrendeletek által körülírt hatáskörében önállólag hozott sérelmes határozatait 8 nap alatt s amennyiben egy vagy más törvény másként nem rendelkezik, az alispánhoz felebbezhetik.

A főszolgabírót akadályoztatása esetében a szolgabíró helyettesíti, ki is a főszolgabíró által reá bízott teendőket végezni, meghagyásait és utasításait végrehajtani s annak minden tekintetben segítségére lenni köteles.

Midőn a járási főszolgabíró hivatalosan van távol, vagy midőn szolgabíróját hivatalosan küldi ki, a szolgál-

biró saját felelősségének épségben maradása mellett mindenkor a főszolgabíró utasítása szerint s annak felelősége alatt tartozik eljárni; azon esetben pedig, midőn a főszolgabíró betegség vagy bármely más indokból hivatalát nem vezetheti, vagy pedig szabadságon van, akkor a főszolgabírói teendők mikénti ellátása iránt az alispán, a főispán beleegyezésével, megfelelő helyettesítés útján intézkedik.

A közigazgatási gyakornok teendőit a főszolgabíró határozza meg.

A főszolgabíró gyámügyi teendőit, hatáskörét, jogait és kötelelességeit a jelen szabályrendelet IV. fejezete állapítja meg.

Járási orvosok.

A járási orvos a járás közegészségügyi érdekeinek hivatalos őre, hatáskörét, jogait és kötelelességeit az 1876. évi XIV. t.-cz. 156. §-a s a jelen szabályzat a következőkben állapítják meg:

a) minden közegészségügyi tárgy fölött őrködik és a tapasztalt bajok orvoslása czéljából a járási főszolgabírónak jelentést tesz, illetőleg tisztí köréhez szabott módon közreműködik;

b) ügyel a lakhelyek és épületek közegészségi feltételeire, az egészséget és életet veszélyeztető iparüzletek, gyárak berendezése, elhelyezése és gyártmányainak eladása körül szükséges óvrendszabályokat hoz javaslatba;

c) ügyel a járás területén létező egészségügyi és jótékony köz- és magánintézetekre;

d) ügyel a nyilvános élelmezés közegészségügyi feltételeire, névleg a tápszerek és italok minőségére;

e) ügyel a lelenczek és dajkaságba adottak iránti rendszabályok végrehajtására;

f) őrködik a járás területén lévő fürdők és gyógyintézetekre és a gyógyvizekre;

g) ügyel a vagyontalan betegek közköltésén és ingyenesen a községi orvosok által történendő gyógyításának eszközzésére;

h) teljesíti a községi orvosok közreműködése mellett a himlőoltást és gondoskodik arról, hogy a himlőmag évről évre fenntartassék;

i) a járványos és ragályos betegségeket a járási főszolgabirónak azonnal bejelenti és ennek kiküldetése folytán, sürgős esetekben pedig anélkül is, a helyszínén megjelenik és a fennálló szabályok értelmében saját felelősségére személyesen is intézkedik és erről a járási főszolgabirónak azonnal jelentést tesz;

j) megvizsgálja évenként a járása területén levő népiskolák közegészségi viszonyait;

k) teljesíti az orvosrendőri vizsgálatokat és törvényszéki orvosi bonczolatokat; ez utóbbiakat a meghatározott díj mellett;

l) ügyel a halottkémlés kezelésére és oktatja a nemorvos halottkémekeket;

m) közreműködik a járás területén levő gyógyszerterek megvizsgálásánál s kirendeltetése esetében az ujonczállítási bizottságban;

n) ügyel a mérges anyagok és gyógyszerekkel való kereskedésre és azok kezelésére;

o) a járás területén letelepülő orvosok, állatorvosok, sebészek és szülésznőket a tiszti főorvosnak azonnal bejelenti;

p) oly községekben, hol községi orvos nem létezik, a községi orvosi teendőket végzi;

q) a járás közegészségügyi állapotáról, a járványos és ragályos betegségek állásáról és az időjárás viszonyokról az előírt időszakokban a járási főszolgabiró

utján az alispánnak, illetve a tiszti főorvosnak, a kivel tisztán szakügyben közvetlenül érintkeznek, jelentést tesz;

r) a hozzáutasított ügyekben a járási főszolgabirónak véleményt ad illetőleg indítványt tesz, eljár mindazon ügyekben és teljesíti mindazon teendőket, melyeket a fennálló törvények, rendeletek, szabályrendeletek, felsőbb hatósági utasítások és meghagyások a járási orvos kötelességévé tesznek;

s) felügyel arra, hogy a hatóság részéről kiadott közegészségügyi rendeletek, utasítások és meghagyások a járás területén lelkiismeretes pontossággal szigorúan végre is hajtassanak, miért is az esetben, ha bárhol is ellenszegülést, hanyagságot vagy mulasztást tapasztalna, erről a járási főszolgabirónak, illetőleg a tiszti főorvosnak azonnal jelentést tenni tartozik.

A m.-óvári járási orvos ezeken felül a megyei főorvos felügyelete alatt a megyei kórodában az orvosi teendőket végezni és a megyei cselédséget gyógykezeltetni köteles. Ezen utóbbi kötelezettség a vidéken levő járási orvost illeti meg.

Segéd- és kezelőszemélyzet.

A vármegyei jegyzői iroda áll: egy iktató, egy kiadó és három irnokból. A pénztári iroda áll egy díjnokból. A szolgabirói iroda áll egy irnokból. Az iktató köteles a néki átadott ügydarabokat érkezésük ideje szerint azonnal beiktatni és a felek kívánatára a beadvány iktatókönyvi számáról értesítést adni.

A kiadó a határozatok és rendeletek pontos kiadásáról felelősség terhe mellett gondoskodik. Az irnokok közt az ügydarabokat leírás végett ő osztja ki, és azoknak munkásságára és működésére ő ügyel fel. Kezeli a kiadói pecsétet.

Mind az iktató, mind a kiadó azonban köteles az

érintett teendőkön kívül, hivatalos működése körében az irnokokkal egyetemben mindazt teljesíteni, mire az alispán vagy főjegyző utasítja. A pénztári díjnak és a járási irnok teendőit a pénztárnok és a főszolgabíró állapítja meg.

Szolgaszemélyzet.

A solgaszemélyzet áll: 1 házgondnokból, 6 tiszti hajduból, 9 hivatalszolgából és 2 nyomdakezelő szolgából.

A házgondnok a megye székházának felügyelője, és mint ilyen, a székkházban levő épületek, hivatalos helyiségek tisztaságára és a rendre felügyelni, a megye tulajdonához tartozó ingóságok és felszerelvényi tárgyakat pedig a főszámvevő ellenőrzése alatt leltár mellett felelősség terhe alatt kezelni köteles. Az ő felügyelete alá tartozik a megyei belső solgaszemélyzet.

IV.

Árvaszék.

Mosonvármegye területén a gyámhatóságot a M.-Óvárótt székelő árvaszék az 1877. évi XX., továbbá az 1885. évi VI. és az 1886. évi VII. t.-cz. korlátai között gyakorolja.

Az árvaszék szervezete az 1877. évi XX. t.-cz. II. fejezete 176—197. §§-aiban s a m. kir. belügyminis-terium által 47046./1877. szám alatt kiadott ügyrendben az árvaszék illetékessége pedig ugyan a fentebbi törvény III. fejezete 198—204. §§-aiban van megállapítva.

A jelzett törvény s az ügyrend értelmében:

A megyei árvaszék mint gyámhatóság felügyel a megye kis és nagy községeiben községi illetőséggel bíró kiskorúak és gondnokoltak személyére, vagyónára, az árwapénzek és pénzértékek kezelésére és a gyámsági és

gondnoksági ügy összes állására, végre a gyámhatóságot elsőfokulag teljes jogkörrel gyakorolja.

Nezsider nagyközsége kivételével, mely a gyámsági törvény IX. fejezete 285. §-a értelmében a községbeli árvák pénzeit az árvaszék felügyelete alatt önmaga kezeli, a megyebeli illetőségű egyetemes árvák és gondnokoltak pénze és pénzértéke a megyei központi árva-pénztárban kezeltetik.

Az árvaszék személyzete.

Az árvaszék személyzete egy elnökből, két ülnökből és egy jegyzőből áll. A törvényhatósági ügyész az árvaszéknek szintén tagja, de döntő szavazattal nem bír. A megyei alszámvevő, mint az árvaszék szakközege, az árvaszéki ügyrendben előirt teendőin kívül a gyámoltak és gondnokoltak, valamint a gyámok és gondnokok, végre a gyámhatóság alatt álló kiskorúak nagykorúsága bekövetkeztének nyilvántartását is vezetni köteles.

Az árvaszék segédszemélyzetét egy iktató, egy kiadó, két irnok és egy rendszeresített díjnok képezik. A kiadó egyszersmind az irattári teendőket is végzi.

Az árvaszéki elnököt akadályoztatása esetében a hivatala szerint legidősb ülnök, az ülnököt az árvaszéki jegyző s ez utóbbit a tiszteletbeli jegyzők egyike, a tisztí ügyészt pedig magának az ügyésznek vagy az árvaszéknek külön megbízásából a tiszteletbeli tisztí ügyészek helyettesítik.

Az árvaszéknek további szak- és végrehajtó közegei a megyei fő- és járási orvosok, járási főszolgabírák, községi előljáróságok, jegyzők és közgyámok.

Az elnök.

Az árvaszéki elnök hatáskörét az árvaszéki ügyrend szabja meg.

Ezenfelül az árvaszéki elnök kötetmei és jogaihoz tartozik:

a) Az árvapénztárnak az 1886. évi XXI. t.-cz. 68. §-a *q* pontja értelmében előirt havonként történendő rendes rovancsolása alkalmával azt az alispánnal együttesen, ha pedig szükségesnek találná, külön is, de negyed-évenként legalább is egyszer a tisztí ügyész vagy helyettese s az alszámvevő hozzájárulásával megvizsgálni s ez alkalommal egyszersmind az árvatári számvitel és nyilvántartás rendszeres menetéről meggyőződést szerezni, a tapasztaltakról felvett jegyzőkönyvet pedig az évnegyedes jelentések alkalmával a közigazgatási bizottsághoz beterjeszteni;

b) az árvaszéki segédhivatali teendők felszaporodása esetében és akkor, amidőn a tisztázások és kiadmányozások csak megfeszített tevékenységgel állithatók elő, az irodai órákat rövidebb időtartamra a szükséghez képest meghosszabbítani.

Az ülnökök.

Az ülnökök teendői az ügyrend 13—24. §§-aiban tüzetesen körül lévén írva, azok értelmében az ülnökök az általuk előadott ügyekben kiküldött árvaszéki közegek eljárásának ellenőrzése céljából az árvaszéki kiadó által vezetett sürgetési napló pontos vezetését figyelemmel kísérni tartoznak.

Az árvaszéki jegyző.

Az árvaszéki jegyzőt az árvaszéki segédszemélyzet feletti közvetlen felügyelet gyakorlása illeti meg; ellenőröködik a felett, hogy az irodai ügykezelési szabályok s az irodai órák pontosan betartassanak s az esetleg tapasztalt mulasztásokat vagy szabálytalanságokat az elnöknek orvoslás végett bejelenteni tartozik.

Az árvaszéki ügyész.

A vármegyei tisztí ügyésznek, mint árvaszéki ügyésznek hatásköre, jogai és kötelességei a gyámsági törvény 179. és az ügyrend 25—28. §§-aiban vannak körvonalozva.

A fentebbi törvény- és ügyrendtartási szabályok szellemében:

a) a községi közgyám által el nem látható fontosabb ügyekben a gyám vagy gondnok kirendeléseig az 1877. évi XX. t.-cz. 64., 69., 231. és 258. §§-ainak eseteiben ideiglenes gyámul vagy gondnokul, ugyanazon törvény 30. és 250. §§-ainak eseteiben pedig ügygondnokul is kirendelhető;

b) az árvaszéki ügyész a rábizott peres és nemperes ügyekben a kiskorut vagy gondnokoltat csak a szülő gyám vagy gondnok hozzájárultával képviselheti.

Az árvaszék felhatalmazása végzés alakjában adatik ki.

c) Ügyvédi jutalom vagy munkadíjat kiskoruktól vagy gondnokoltaktól és az árvapénztártól az árvaszéki ügyész nem követelhet. Örökösödési vagy kártérítési perek viteleért azonban a per befejezése után a kiskoru vagy gondnokolt vagyonából a részére bíróilag megítélt költségek megtérítését igényelheti. Megítélt bár, de a peresztett félen meg nem vehető költségeiből csak a bíróilag megállapított vagy másképp igazolt készpénzbeli kiadásainak megtérítését követelheti.

A tiszteletbeli tisztí ügyészek.

a) Eljárnak mindazon gyámsági, gondnoksági és árvapénztári ügyekben, melyek az árvaszék részéről rájuk közvetlenül vagy az árvaszéki ügyész által helyettesítés útján bízotnak;

b) azon ügyekben, a melyekben való eljárásra az árvaszék által közvetlenül lőnek megbizva, jelentésüket

az árvaszékhez, — az árvaszéki ügyész által reájuk közvetlenül ruházott ügyekben pedig az árvaszéki ügyészhez terjesztik be;

c) a tiszteletbeli tiszt ügyészek a reájuk bízott peres és nemperes ügyekről mindazon kezelési könyveket és jegyzékeket, melyek az ügyrend 27. §-ában elő vannak írva, vezetni kötelesek.

A tiszteletbeli ügyészek az árvaszék részéről közvetlenül, az árvaszéki ügyész által pedig helyettesítés útján reájuk bízott ügyekre vonatkozó negyedévi tevékenységi kimutatásokat a számonkérőszék elébe történő terjesztés végett, minden egyes lejárt negyedévet illetőleg márczius, június, szeptember és deczember hónapok 20-ik napjával lezárva, az árvaszéki ügyészhez pontosan beterieszteni tartoznak.

Az árvaszék mindazon ügyekről, melyeket közvetlenül adott ki a tiszteletbeli tiszt ügyészeknek, pontos jegyzéket vezetetni s ezen jegyzék egyik példányát minden hó végével a tiszt ügyész mint árvaszéki ügyésznek kiadatni köteles.

Számvevő.

A megyei alszámvevő, mint árvaszéki számvevő, az árvaszéknek szakközege, mely minőségben az ügyrend 29—30. §§-ai szellemében, az azokban foglalt teendőkhöz felül:

a) a számvevői szakba vágó és az árvaszék által hozzáutasított kérdésekben véleményes jelentést, egyes kiskorúak és gondnokoltak ügyeiben pedig intézkedés végett előterjesztést tesz, a számviteli szolgálat körében felmerült panaszokat, mulasztásokat, visszaéléseket megvizsgálja és az árvaszéknek bejelenti;

b) mint nyilvántartó nyilvántartást visz a szám-

adásra kötelezett szülők, gyámok és gondnokok évi számadásainak beérkezéséről és megvizsgálásáról.

A szabálytalanul vezetett számadások tekintetében nehézményeit az árvaszékhez, a további intézkedések céljából véleményes jelentésében felterjeszti; a rendben talált, illetve rendbehözott számadásra pedig a helyeslési záradékot reá vezeti.

Ugyanezen minőségben a gyámoltak nagykorúságának bekövetkeztéről az árvaszéknek jelentést tenni tartozván, ugyanazt az árvapénztári hivatalhoz a törvény szerint kiutalandó vagyonság szabályszerű kimutatásának esetleg a gyámoltak részére kiadandó okmányoknak csatolása s az árvaszékhez leendő közvetlen felterjesztése végett is megteszi.

Az iktató és kiadó.

Az iktató és kiadó teendői az árvaszéki ügyrend 31—54. és 76—104. §§-aiban vannak részletesen körvonalozva.

Árvapénztári hivatal.

A megyei és árvapénztári hivatal egymással kapcsolatosan vannak szervezve, amennyiben a megyei pénztárnok és az ellenőr, továbbá a könyvelő és számtiszt ugyane minőségben kezelik egyszersmind az árvapénztárt is.

Az árvapénztári hivatal személyzete az árvapénztárnok, ellenőr, könyvelő, számtiszt és egy rendszerezett dijnokból áll.

Az árvapénztári hivatali személyzet ezen minőségben a gyámhatóság felsőbb, az ellenőr s a további személyzet az árvapénztárnok közvetlen felügyelete alatt áll.

A pénztárnok.

A pénztárnok vezeti az árvapénztári hivatalt; gondoskodik arról, hogy az árvapénztári ügymenet és számvitel a törvény- és gyámpénztári szabályok értelmében pontosan keresztülvitessék, átveszi a pénztárhoz érkező bevételi, kiadási és egyéb rendelvényeket és beadványokat, és gondoskodik azok beiktatásáról és szabályszerű elintézéséről, vezeti az árvapénztári főbevételi és kiadási naplót, őrizete alatt tartja az árvapénztár szekrényének két főkulcsát, csakis ő, illetve helyettese van jogosítva az árvapénztárba készpénzt és pénzürtéket bevételezni vagy abból kiadni.

Az ellenőr.

Az ellenőr jelen van minden árvatári be- és kifizetéseknél, őrizi a pénztári szekrény két belső kulcsát, nyilvántartja a kisorsolás alá eső értékpapírok kisorsolásának határnapjait s a pénztárnok felügyelete mellett az alszámvevő közbenjöttével, a hivatalos kisorsolási jegyzék alapján, szigorú gondossággal kiszemeli a kisorsolt értékpapírokat s azokat az alszámvevővel együtt aláírt jegyzék mellett, a pénztárnok további intézkedése végett beterjeszti.

A könyvelő.

A könyvelő vezeti az árvapénztári különleges naplót, az árvapénztári főkönyveket s ezek névmutatóit, előkészíti az árvatári negyed- és félévi kimutatásokat s az árvatári évi számadásokat és mérleget; az ő közvetlen felügyelete és rendelkezése alatt áll az árvatári számtiszt és a díjnok.

A számtiszt.

A számtiszt teljesíti a bevételi és kiadási számfejtéseket, fogalmazza az árvatári főkönyvek s okmányok

tartalmán alapuló jelentéseket, nyilvántartja az ezen jelentések tételére kitűzött határidőket s általában segítkezik mindazon árvtári teendőkben, melyeket a könyvelő a pénztárnok jóváhagyásával reá biz.

A díjnak.

A díjnak teljesíti a tisztázásokat és képesítéséhez képest mindazon irodai teendőket, melyekkel a könyvelő megbizza.

Helyettesítések.

A pénztárnokot az ellenőr, az ellenőrt a könyvelő és viszont helyettesíti.

V.

Fizetések, melléjárulékok és napidíjak.

Tisztviselők.

	Fizetés	Lakbér vagy szabad lakás	Utiatalány	Napidíj
Alispán	2200 frt	term.	300 frt	5 frt — kr.
Főjegyző	1600 „	term. vagy 300 forint	— „	4 „ 50 „
I. Aljegyző	1200 „	200 frt	— „	4 „ — „
II. Aljegyző	800 „	200 „	— „	3 „ — „
Tiszti ügyész	1400 „	200 „	— „	4 „ 50 „
Árvaszéki elnök	1500 „	200 „	— „	4 „ 50 „
„ ülnök	1200 „	200 „	— „	4 „ — „
„ jegyző	900 „	200 „	— „	3 „ — „
Főszámvevő	1000 „	200 „	— „	4 „ — „
Alsószámvevő	800 „	200 „	300 „	3 „ — „
Pénztárnok	1000 „	200 „	— „	4 „ — „
Ellenőr	800 „	200 „	— „	3 „ — „
Könyvelő	1000 „	200 „	— „	3 „ — „
Számtiszt	700 „	200 „	— „	3 „ — „
Levéltárnok	1000 „	200 „	— „	4 „ — „
Főorvos	1000 „	— „	300 „	4 „ — „

	Fizetés	Lakbér	Utiátalány	Napidij
Állatorvos	400 frt	— frt	200 frt	2 frt — kr.
Főszolgabíró	1200 „	200 „	300 „	4 „ — „
Szolgabíró	800 „	150 „	— „	3 „ — „
Közig. gyakornok	300 „	60 „	— „	2 „ — „
Járási orvos	400 „	— „	150 „	3 „ — „

Segéd- és kezelő-személyzet.

Iktató	800 frt fizetés,	2 frt 50 kr	napidij
Kiadó	800 „ „	2 „ 50 „	„
Központi írnok	600 „ „	2 „ — „	„
Járási „	500 „ „	2 „ — „	„
Díjnok „	1 „ „	1 „ — „	„

A napidijakra nézve megjegyeztetik, miszerint azokat az utiátalánynyal ellátott tisztviselők a közügyekbeni kiküldetések alkalmával csak az esetben számíthatják fel, ha a vármegye vagy járás területén kívül kötelesek hivataloskodni. Magánfelek kérelmére és érdekében eszközölt hivatalos eljárások alkalmával azonban az utiátalánynyal ellátott tisztviselőt is napidij és kocsi-bér illeti meg, melyet első sorban az eljárást kérelmező tartozik viselni s melylyel a vármegyei házipénztár semmi szín alatt meg nem terhelhető. A magánfelek kérelmére és érdekében tett utazások alkalmával felszámított napidij és fuvar költségek is csak akkor válnak érvényesíthetőkké és közigazgatási uton behajthatókká, ha az alispánhoz beterjesztett utiszámla számvevőileg megbíráltatott s ez alapon az alispán által érvényesítési záradékkal ellátott.

Általában pedig az utiszámlák a működés befejeztől számított legfeljebb 14 nap alatt az alispánhoz annál is inkább beterjesztendőek, mert ellenkező esetben az illetők nemcsak felszámítási igényüktől esnek el, de a netán felvett előleget is visszatéríteni tartoznak.

Vasuton az alispán az I-ső, a többi tisztviselők a II-ik, a szolgálak pedig a III-ik osztályu menetjegy felszámítására jogosítvák.

Szolgaszemélyzet.

Házgondnok 400 frt fizetés, szabad lakás és fűtéssel.

Tiszti hajdu (huszár) 300 frt fizetés és ruházat.

Hivatszolga 300 frt fizetés és ruházat.

Nyomdakezelő I. szolga 400 frt fizetés, szabad lakás és fűtéssel.

Nyomdakezelő II. szolga 300 frt fizetés és ruházat.

A szolgaszemélyzet napidija 1 frtban állapittatik meg.

Természetbeni előfogatok kiszolgáltatása e vármegyében szokásban nem lévén, a tisztviselők hivatalos utazásaik alkalmával fuvarkötség fejében kilométerenként 20 kr összeget számithatnak fel. A napidijakra nézve tett fenti megszorító észrevétel a fuvarkötségekre nézve is áll.

Kelt M.-Óvárrott, Mosonvármegye köztörvényhatósági bizottságának az 1888. évi deczember hó 29-én tartott évnegyedes rendes üléséből. Kiadta: **Tóth Imre**, főjegyző.

12966./alisp.

A belügyi m. kir. ministerium f. évi május hó 11-én 30269. sz. a. kelt rendeletével jóváhagyatott. M.-Óvár, 1889. július hó 31-én.

Tóth Imre, főjegyző, mint alispáni helyettes.

8. sz. 1887.

b. ő.

II.

Szabályrendelet a közgyűlés ügyrendjéről.

(Házezabályok.)

1. §. Mosonvármegye törvényhatósági bizottsága évenként négy rendes közgyűlést tart, és pedig: márczius, június, szeptember és deczember hónapok utolsó hetében hétfőn, esetleg a reá következő napon.

Rendkívüli közgyűlés tartatik mindannyiszor, valahányszor a közgyűlés, a főispán illetőleg alispán az 1886. évi XXI. t.-cz. 46. §-a értelmében azt szükségesnek tartja.

2. §. A közgyűlésen a főispán akadályoztatása esetében az alispán, illetve főjegyző elnököl, mindezek egyidejűleges akadályoztatása esetében pedig az elnöki tisztséget az árvaszéki elnök viseli.

Az ügyek lehetőleg azon sorrendben vétetnek tárgyalás alá, amelyben a meghívóban elősoroltattak, mihez képest tehát:

- 1-szor a kormányrendeletek,
- 2-szor a hatósági átiratok,
- 3-szor választmányi munkálatok.
- 4-szer a tiszti jelentések.

5-szor folyamodványok és az indítványok tárgyalatnak.

3. §. A tárgyhoz kétszernél többször szólani nem lehet, az indítványozónak azonban joga van, a határozat kimondása előtt — még pedig az indítvány visszavétele esetén soron kívül is — még egyszer szót kérni.

4. §. Szót kérhetnek bármikor is azok:

- a) kik napirendet indítványozni,
- b) személyes megbántásra válaszolni, vagy
- c) a közgyűlési ügyrendre hivatkozni akarnak.

5. §. Felvilágosításadás czéljából az elnök engedélyével rövid közbenszólásra csak az előadónak vagy az illető szakbizottsági tagnak van joga.

6. §. Az indítványozó indítványát bármikor is visszavonhatja; ha azonban azt más valaki magáévá teszi, a tárgyalás tovább folytatandó.

7. §. A közgyűlés minden tagja csak oly ügyek tárgyalásában vehet részt és szavazhat, melyekben közvetlenül érdekelve nincsen (1886. évi XXI. t.-cz. 50. §-a).

8. §. Az elnök vezeti a tanácskozásokat, örködik a csend és rend felett s a tárgyhoz bármikor is hozzászólhat. A tárgytól eltérő vagy a rendet és illemet sértő szónokokat a „tárgyra“ utasítja, illemlre figyelmezteti, sőt rendre is utasíthatja, s ha a szónok kétszeri figyelmeztetés daczára is eltérne a tárgytól, vagy a rendet és illemet továbbra is megsértené, attól a szót meg is vonhatja.

9. §. Csendzavarás esetében az elnök a csengettyűvel jelt ad s figyelmezteti a csenzavarókat. Ha pedig a csendet mindezek daczára is helyreállítani képes nem volna, az ülést egy óránál tovább nem terjeszthető időre fel is függesztheti.

10. §. A hallgatóság által okozott csenzavarás esetében ha az elnök intézésének sikere nem lenne, az egyes hallgató vagy esetleg az összes hallgatóság általa ki is utasíthatatik.

11. §. A tiszti ügyész a közgyűlés által az 1886. évi XXI. t.-cz. 54. §-a értelmében elrendelt széksértési kezeseteket a közgyűlés tartama alatt azonnal foganatosítja.

12. §. A közgyűlés hatásköréről, a szavazás módzatáról, a határozatok mikénti hozataláról s azok végrehajtásáról az 1886. évi XXI. t.-cz. 45—55. §§-ai intézkednek.

13. §. Ezen szabályrendelet az 1886. évi XXI. t.-cz. 7. §-a értelmében szabályszerű kihirdetés és felsőbb helyen való megerősítés után azonnal hatályba lép.

Kelt Magyar-Óvárott, Mosonvármegye köztörvényhatósági bizottságának az 1887. évi márczius hó 28-án tartott évnegyedes rendes üléséből.

Kiadta: **Tóth Imre**, s. k., főjegyző.

26300. szám.

„M. kir. Belügyminister.“

III.

Ezen szabályrendeletet az 1886. évi XXI. t.-cz. alapján jóváhagyom. Budapesten, 1887. évi ápril hó 22-én.

A minister helyett: **Lukács György** s. k., államtitkár.

Nyugdíjazási szabályzat

Mosonvármegye tisztviselői, segéd- és kezelő-, valamint szolgálószemélyzete, ezek özvegyei és árvái számára.

I. Fejezet.

1. §. Mosonvármegye tisztviselői, segéd- és kezelő-, valamint szolgálószemélyzete, ezek özvegyei és árvái részére nyugdíj-intézetet alapít.

II. Fejezet.

2. §. A nyugdíj-alap forrásait képezik:

a) az önkénytes hagyományok folytán annak idején keletkezett s ez időszertint tényleg már 12000 frt összegű tőkét képviselő megyei tiszti nyugdíj-alap;

b) a párnadorfi vámpénztár törzsvagyonyából 1885. évi június hó 30-án 79/b. ü. szám alatt hozott közgyűlési határozattal e vármegye közönsége által a nyugdíj-alap törzsvagyonyának gyarapítása céljából, örök időkre megszavazott segély-adomány, 10000 frt összegben;

c) ugyanezen pénztárnak szabad rendelkezés alatt álló évi jövedelmeiből az 1876. évi december hó 18-án 182/b. ü. szám alatt kelt közgyűlési határozattal az ezen nyugdíj-alap javára megszavazott s az 1877. évi január hó 1-től fogva járó évi járulékok 1000 frt évi összegben, mely évi járulékok az 1888-ik évi június hó 25-én 121/b. ü. szám alatt hozott közgyűlési határozat szerint az 1888-ik év január hava 1-től fogva járólagon 2000 frt évi összegre emeltettek fel;

d) önkénytes adakozások és hagyományok;

e) a tisztviselőkre, a segéd- és kezelő-, valamint szolgálószemélyzet tagjaira fegyelmi vagy egyéb uton kiszabandó pénz-, illetve rendbirságok;

f) a tisztviselők, a segéd- és kezelő-, valamint szolgálószemélyzet tagjainak özvegyei és árvái részére fizetendő nyugdíjak.

személyzeti tagok által a jelen szabályrendelet rendelkezéseiből képest ezen nyugdíj-alapba befizetendő illetékek és évi járulékok.

3. §. Minden jelenleg alkalmazásban levő és minden jövőben választás vagy kinevezés útján hivatalba lépő tisztviselő, segéd- és kezelő-, valamint szolgásmélyzeti tag tartozik az állásával egybekötött rendes fizetés után ezen nyugdíj-intézetbe való belépése alkalmával egyszer s mindenkorra 10%-nyi belépési illetéket a nyugdíj-alapba egy év alatt 12 egyenlő havi részletben befizetni; azután a választás alá eső tisztviselő minden általános tisztujítás alkalmávali megválasztatását, a kinevezett tisztviselő, segéd- és kezelő-, valamint szolgásmélyzeti tag pedig minden egyes általános tisztujítást követő esztendőben rendes fizetése után esetről-esetre 10%-nyi illetéket, a többi közbeeső évekre 3%-nyi járulékot, bármikori előléptetése alkalmával pedig a fizetési különbözet után 30%-nyi előléptetési díj-járulékot, folytatólag pedig a 3%-nyi, illetőleg 10%-nyi járulékot és illetéket ugyan 12 havi részletben lefizetni.

4. §. A nyugdíj-alapba befizetett illetékek és évi járulékok visszafizetésére igényt ki sem tarthat.

5. §. A 2-ik §. *a), b), c), d)* és *e)* pontjaiban érintett források, ugyancsak a nyugdíj-intézetbe való belépés alkalmával a 3-ik §-ban foglalt rendelkezéshez képest első ízben fizetendő 10%-nyi belépési illetéknek $\frac{7}{10}$ része s az ugyane §-ban meghatározott 30%-nyi előléptetési illetéknek egész összege a nyugdíj-alap törzsvagyományát képezvén, sértetlenül megőrizendők. — Miért is oly esetekben, midőn a 6. §-ban meghatározott évi jövedelmek a nyugdíjintézet évi szükségleteinek fedezésére elégtelenek, a nyugdíj-alap fizetéképes állapotának helyreállításáig az összes nyugdíjak aránylagos leosztásának van helye.

6. §. Az 5. §-ban meghatározott törzsvagyon évi jövedelmei és a 2. §. f) pontjában érintett azon illetékek és évi járulékok, melyek az 5. §. rendelkezései szerint a törzsvagyonhoz nem tartoznak, ugyszintén az első ízben fizetendő 10 százaléknyi belépési illeték $\frac{3}{10}$ része a nyugdíj-alap évi jövedelmét képezvén, első sorban is a nyugdíj-intézet évi szükségleteinek fedezésére fordítandók, az ezen szükségletek fedezése után fennmaradó rész pedig a törzsvagyonhoz csatolandó.

III. Fejezet.

Kezelés és felügyelet.

7. §. A nyugdíj-alapot járulékaival együtt a vármegyei pénztárnok és ellenőr kezelik, kik is az évi járulékokat pontosan beszédni, a pénzeket a kezelő választmánytól e részben nyerendő utasításhoz képest gyümölcsözöleg elhelyezni, a folyósított nyugdíjakat és végkielégítési összegeket pontosan kifizetni, a zárszámadást pedig az év végével a nyugdíj-alap állásáról szóló kimutatás csatolása mellett szabályszerűleg összeállítva felülvizsgálat czéljából a kezelő választmányhoz betervezni kötelesek.

8. §. A nyugdíjalap tőkepénze óvadékképes értékpapirokban, árvaszerű biztosíték ellenében jelzálogokra adandó kölcsönökben, ideiglenesen pedig a takarékpénztárban történendő elhelyezése által gyümölcsöztetendő. A nyugdíjalapba tartozó tőkék és kamatok elhelyezése s a nyugdíjak folyósítása iránt a köztörvényhatósági bizottság által három évről három évre választandó 3 megyebizottsági tagból s a tisztviselők, segéd- és kezelő-személyzet által saját keblökből választandó 3 tagból és a megyei főszámvevő mint szakértő közből, az alispán, esetleg törvényes helyettesének elnöklete alatt alakítandó kezelő választmány rendelkezik.

A kezelő választmány határozatképességéhez az elnökön kívül 4 tagnak — kik közül kettőnek mindenkor a megyebizottsági, kettőnek pedig a tisztviselők, illetve segéd- és kezelő-személyzeti tagok sorából kell vétetnie, — jelenléte szükséges.

9. §. A kezelő-választmány feladatát a nyugdíj-intézeti alap kezelése felett való felügyelet és ellenőrzés és az évi zárszámadás felülvizsgálata képezvén, jogosítva van a nyugdíj-intézeti alappénztárt bármikor is vizsgálat alá venni.

A kezelő választmányhoz beterjesztett zárszámadások, megvizsgálás céljából a megyei főszámvevőnek adandók ki, ki is ebbeli feladatában eljárván, azokat véleményes jelentése kíséretében a kezelő-választmányhoz terjeszti vissza.

10. §. A kezelő-választmány minden év első negyedében a nyugdíj-alap lejárt évi állásáról a szabályszerűleg felülvizsgált zárszámadás egyidejűleges beterjesztése mellett a köztörvényhatósági bizottságnak ki-merítő jelentést tenni tartozik.

IV. Fejezet.

A véglegesen alkalmazott tisztviselők, segéd- és kezelő-, valamint szolgaszemélyzeti tagok nyugdíj-jogosultságáról s nyugdíjazásáról.

11. §. Elvileg kimondatik, miszerint minden véglegesen alkalmazott tisztviselő, segéd- és kezelő-, valamint szolgaszemélyzeti tag addig tartozik szolgálni, míg azt szolgálatképessége megengedi; ennél fogva tehát azon tisztviselő, aki az általános tisztujítás alkalmával kijelöltetéseért nem folyamodott, valamint az is, aki az általa viselt állásról, illetve szolgálatról, — anélkül, hogy szolgálatképtelenné vált volna — időközben önkénynt mondott le, nyugdíjra igényt nem tarthat.

12. §. Nyugdíjra csak azon tisztviselő, segéd- és kezelő, valamint szolgaszemélyzeti tag tarthat igényt, ki tiz évi beszámítható szolgálattal bír.

13. §. A nyugdíj kiszabásánál csak az 1867-ik év július hava első napját követő időben Mosonvármegyénél töltött tényleges szolgálat jöhet számításba.

14. §. Ha a tisztviselő, segéd- és kezelő, valamint szolgaszemélyzeti tag a nyugdíjképességre igényt nyújtó 10 év lejártá előtt vagy később hivatalát illetve szolgálatát vesztve, végkielégítést avagy nyugdíjat nyert volna s később a vármegye szolgálatába ismét visszalépne, előbbi szolgálati ideje a későbbibe beszámítandó, tartozik azonban végkielégítés esetében azt a kezelő-választmány által meghatározandó havi részletekben a nyugdíj-alapba visszafizetni.

15. §. A nyugdíjképesség megállapításánál a szolgálati idő a hivatali eskü letételét követő hó első napjától számítandó.

16. §. Az évi nyugdíjösszeg meghatározásának alapját mindig az utolsó évi rendes fizetés képezi, a mellékjárulékok betudása nélkül. — Tiz szolgálati év után a nyugdíj az alapjául szolgáló beszámítható fizetésnek 40°/_o-ával, és tiz évet meghaladó beszámítható szolgálat után minden további évért 2—2°/_o-al állapítandó meg, úgy, hogy 40 évi szolgálati idő kitöltése után a beszámítható fizetésnek teljes összege jár.

17. §. Aki tiz évig e vármegye szolgálatában áll s ez alapon a jelen szabályzat 12. §-a értelmében állandó ellátásra igényt tarthat, annak e vármegyénél töltött szolgálatát közvetlenül megelőzőtt azon szolgálati ideje is beszámítandó, melyet az állam, vagy a társ-törvényhatóságok szolgálatában töltött és pedig a viszonyosság alapján az állami tisztviselőket és szolgákat illetőleg beszámítandók azon szolgálati évek, melyek

ket az illető az 1867. év július hava 1-től fogva az állam szolgálatában töltött; a társtörvényhatósági tisztviselőket, a segéd- és kezelő-, valamint a szolgaszemélyzet tagjait illetőleg pedig azon időponttól fogva, melyet az illető társtörvényhatóság saját nyugdíjazási szabályzatában a beszámításra nézve maga állapított meg. De a beszámítás az 1867. év július hava 1-e előtti szolgálati évekre semmi esetre ki nem terjedhet az okból, mert a jelen szabályrendelet 13. § a értelmében e vármegye tisztviselői és szolgálói sem részesülhetnek nagyobb kedvezményben.

18. §. Viszonyosság alapján csak oly szolgálati idő számítható be, melyért az illető sem végkielégítés, sem egyéb más ellátásban nem részesült.

19. §. A nyugdíjak az illető nyugdíjasok életben létét tanusító bizonyítvánnyal ellátott szabályszerű nyugták mellett előleges havi részletekben szolgáltatandók ki.

20. §. Azon tisztviselő, segéd- és kezelő-, valamint szolgaszemélyzeti tag, ki tíz beszámítható szolgálati évvel még nem bír, csak végkielégítésre tarthat igényt, mely kizárólag öt beszámítható évig a beszámítható fizetés egy évi összegében, öt éven túl egész tíz évig pedig a fizetés két évi összegében állapíttatik meg egyszer s mindenkorra.

21. §. A nyugdíjazás iránti folyamodványok a vármegyei fő- és két járási orvos által kiállított s az illető nyugdíjazandó szolgálatképtelenségét igazoló orvosi bizonyítvánnyal felszerelve a kezelő-választmány véleményes jelentése kíséretében a törvényhatósági bizottsághoz terjesztendőek be, mely a nyugdíjazás tárgyában a jelen szabályrendelet rendelkezései értelmében határoz. — A törvényhatósági bizottság határozatai ellen beadott felfolyamodások végérvényes elintézés végett a m. k. belügyministeriumhoz terjesztendőek fel.

V. Fejezet.

A tisztviselők, segéd- és kezelő-, valamint szolgaszemélyzeti tagok s ezek özvegyei és árváinak ellátásáról.

22. §. A tényleges szolgálat esetleg nyugalmi állapotban elhalt tisztviselő, segéd- és kezelőszemélyzeti tag özvegye, ha ez, az elhunyttal annak tényleges szolgálati idején, vagy még az előtt törvényesen egybekelt, vele törvényes házasságban élt és férjének elhunyt alkalmával attól törvényesen elvállva nem volt és ha állandó ellátásra tarthat igényt a férj beszámítható javadalmazásának (utolsó rendes fizetésének) 600 frtjáig ennek 50%-át, ha pedig a férj beszámítható illetményei a 600 frtot meghaladnák, az első 600 frt után 50%-ot, a 600 frtot meghaladó rész után pedig 20%-ot kap özvegyi nyugdíj fejében, melybe azonban a nevelési járulék be nem számítható.

A vármegyei szolgaszemélyzeti tagok özvegyeinek ellátása a férj beszámítható utolsó javadalmazásának egy harmad részéből áll.

Az özvegy, özvegyi nyugdíjából nemesak saját, hanem férjének előbbi házasságából hátramaradt gyermekeit is eltartani köteles.

Ezen szakasz kedvezménye a jelenleg nyugdíjat élvező özvegyekre is, a kormányhatósági megerősítést követő naptól kiterjesztetik.

23. §. Az özvegynek ellátásra való igénye azonban be nem áll: ha a házasság a férj nyugdíjazott állapotában kötött, ha a házasság kötése alkalmával a férj ugyan még tényleges szolgálatban állott, de már a hatvanadik életévet túlhaladta, ha legalább négy évet nem töltöttek együtt házasságban, feltéve, hogy azon házasságból származó élő gyermek nincs.

24. §. A már élvezett nyugdíjt elveszti azon özvegy, a ki a magyar állam polgára lenni megszűnik,

a ki ismét férjhez megy újabb házassága idejére, a ki becsstelenítő, büntető, vagy abban való bűnrészesség miatt bünfenyítő uton jogerejü itélettel elítéltetik.

25. §. A tisztviselők segéd- és kezelőszemélyzeti tagok gyermekei 20 éves, leánygyermekai 18 éves és a szolgák gyermekei 16 éves, leánygyermekai 14 éves koruk betöltéseig részesülnek nevelési járulékban. — Minélfogva azon özvegy, kinek folytonos ellátásra van igénye s kinek férje halálakor legalább 3 még anyai ellátásban álló gyermeke van, illetőleg teherben van, akár édes, akár mostoha gyermekei azok, azon gyermekei számára, kik a szabályszerű kort még nem érték el, ha az elhalt férjtől, vagy szintén igényjogosult korábbi férjtől származnak, szabályszerű koruk elértéig nevelési járulékot is kap.

26. §. Nevelési járulékot kapnak továbbá, tekintet nélkül számukra, ezen szabályrendelet által meghatározott kort (25. §.) vagy el nem ért szülőtlen árvák is, ha anyjuk s illetőleg mostoha anyjuk, atyjuk után folytonos ellátásra igényt tarthatott volna.

Ha az özvegynek állandó ellátásra van igénye, az a körülmény, hogy a gyermekek a tényleges szolgálat ideje alatt vagy nyugdíjas állapotban nemzettek-e, a nevelési járulékra befolyással nincsen.

27. §. A nevelési járulék az anya járulékát képezi, s azzal nem a gyermek, hanem az anya, esetleg a gondnok vagy gyám rendelkezik.

28. §. Azon gyermekek nevelési járulékát, kik hazai intézetekben iskolába járnak vagy képzőművészetet tanulnak, a vármegye törvényhatósága a nyugdíj kezelő választmány e részbeni javaslata folytán a szabályszerű kor betöltése után is, tanulmányaik befejeztéig, legfeljebb azonban 24 éves korukig, meghagyhatja, ha előrehaladásukat igazolják.

29. §. A nevelési járulék atyátlan árvák számára fejenként és külön minden árva részére a következő mérvben állapítatik meg:

1. Tisztviselők, segéd- és kezelő-személyzeti tagok után maradt gyermekeknél, az anyát megillető ellátásnak egy hatodrésszel.

A nevelési járuléknak valamennyi gyermekre eső összege azonban az özvegy ellátás összegét meg nem haladhatja. — Ha tehát 6 gyermeknél több látandó elnevelési járulékkal, minden egyes gyermek számára csak azon járulék utalványozandó, mely az özvegyi ellátás összegét elosztva a gyermekek számával egy gyermekre esik.

De ha később egy vagy több gyermek nevelési járuléka megszűnik, ezek megszünt járuléka is a többinek javára osztandó fel s az özvegyi ellátással felérő egész összeg, valamennyi gyermek részére mindaddig meghagyandó, míg egynek-egynek járuléka annak $\frac{1}{6}$ -át el nem éri.

2. A szolgaszemélyzeti tag után maradt gyermekeknél évi 18 frtban.

30. §. Szülőtlen vagy atyátlan árvák, kiknek anyja folytonos ellátásra igénynyel nem bír, vagy azt újabb férjhezmenetele vagy más oknál fogva elvesztette, ezen szabályrendeletben meghatározott koruk elértéig nevelési járulékkép az atyátlan árvák számára kijáró nevelési járuléknak másfélszeres összegét kapják.

31. §. Az a körülmény, hogy a férj a tényleges szolgálat tartama alatt, vagy már nyugdíjas állapotban halt meg, az özvegy a gyermekek állandó ellátásának jogosultságára befolyással nincsen, ha azonban a férj nyugdíjazott állapotban halt el, az özvegy és a gyermekek járandósága sem egyenkint, sem pedig együtt.

véve nem lehet nagyobb, mint az a nyugdíj, melyet a férj élvezett.

32. §. Özvegyek és árvák, ha folytonos ellátásra igényük ugyan nincs, de férjük s illetőleg atyjuk nyugdíjigényre jogot adó állomáson avagy minőségben volt alkalmazva s özvegyeknél a 22. §-ban előirt feltételek megvannak, a 23. §-ban megjelölt esetek kivételével csakis a 20. §-ban jelzett végkielégítésre tarthatnak igényt.

33. §. Özvegyek s atyátlan árvák ellátási igénye az atya halálával, utószülötteknél a születés napjával, szülőtlenül tekintendő árvák ellátási igénye, mindkét szülő elhaltával s esetleg azon nappal áll be, melyen az anyának nyugdíjigénye bármely okból megszűnik.

34. §. A 22—33. §-ok kedvezménye a jelenleg nyugdíjjogosult özvegyek gyermekeire is ezen szabályrendelet megerősítése után kiterjesztetik.

VI. Fejezet.

A nyugdíjra való jogosultság s a nyugdíjélvezeti jog megszűnése.

35. §. A tényleges szolgálatban álló tisztviselő, segéd- és kezelő-, valamint szolgaszemélyzeti tag, ki büntető vagy fegyelmi bírósági ítélettel hivatalvesztésre ítéltetik, illetve szolgálatából elbocsájtatik, nyugdíjra, esetleg végkielégítésre való jogát elveszti.

Ugyszintén megszűnik azon nyugalmazott tisztviselő, segéd- és kezelő-, valamint szolgaszemélyzeti tag nyugdíjélvezeti joga is, a ki bármiféle rendes fizetéssel ellátott közszolgálatba lép, azon időre, míg szolgálata tart. — A mennyiben pedig ezen szolgálat után nyugdíjánál kevesebb fizetést élvezne, a hiányzó összegre való igénye a nyugdíj-alapon megmarad,

Átmeneti intézkedés.

36. §. A jelenleg alkalmazásban levő választott és kinevezett tisztviselő, segéd- és kezelő-személyzeti tagok a jelen szabályrendelettel létesített nyugdíjintézetbe ezen szabályzat hatályba lépte napjától (1884. évi január hó 1-étől), a szolgaszemélyzet tagjai azonban csak az 1889. évi január hó 1-étől fogva belépni kötelesek, illetőleg belépetteknek tekintetnek; a jövőben választás vagy kinevezés útján hivatalba, illetőleg szolgálatba lépő tisztviselők, segéd- és kezelő-, valamint szolgaszemélyzeti tagok pedig ezen nyugdíj-intézetnek a választás, illetve kinevezés tényével azonnal tagjaivá válnak s ennél fogva a 3. §-ban megállapított illetékek és járulékok rendes fizetéseikből a vármegyei pénztárnál havonkénti részletekben levonatnak.

VII. Fejezet.

A törzsvagyon hovatordításáról a nyugdíj-intézet esetleges megszűnése esetében.

37. §. A választási rendszernek megszűnte, illetőleg a közigazgatási tisztviselők, segéd- és kezelő-, valamint szolgaszemélyzeti tagok állásának, illetőleg szolgálatának az állam általi rendes nyugdíjazás mellett netán történendő állandósítása esetében, valamint az esetben is, ha ezen nyugdíjintézet, mint Mosonvármegye önálló törvényhatóságának szintén önálló nyugdíjintézete, bármely okból tovább nem működhetnék, a nyugdíjintézeti törzsvagyon egész összege a létesítendő vármegyei árva-ház tényleg már létező alapjához csatolandó; köteles leendő ez esetben azonban az érintett alap a már folyósított vagy a jelen szabályzat értelmében esetleg igénybe vehető nyugdíjakat s illetve végkielégítéseket az illető jogosultaknak, ugyszintén azoknak is, kik közszolgálatot nem nyertek, pontosan kifizetni.

38. §. Jelen szabályrendelet az 1884. év január hava 1-étől fogva lép hatályba s megerősítés czéljából a nagyméltóságú m. kir. belügyministeriumhoz terjesztendő fel.

Kelt M.Óvárott, Mosonvármegye köztörvényhatósági bizottságának az 1890. évi december hó 29-én tartott évnegyedes rendes bizottsági közgyűlésből.

Kiadta: **Békeffy Jenő**, főjegyző.

6048.

II/4.

M. kir. belügyminister.

Ezen szabályrendeletet jóváhagyom. Budapesten, 1891. évi január 26-án.

A miniszter helyett: **Szalavszky Gyula** m. k., államtitkár.

IV.

ELSŐ RÉSZ.

Mosonmegye törvényhatóságának szabályrendelete

a gyámság és gondnokságról alkotott 1877. évi 20. törvénycikkben foglalt a községi árvaügykezelési közegek teendőire vonatkozó rendeleteknek alkalmazása és keresztülvitele tárgyában.

Bevezetés.

Az 1877. évi 20. t.-cz. részletesen megszabta az árvaügy kezelési közegeknek teendőit, jogait és kötelességeit, de ugyanazon törvénycikknek 301. §. meghagyásához képest a törvénynek az árvák érdekében igényelt helyes alkalmazása és szigorú keresztülvitele és az eljárás egyöntetősége tekintetéből a gyámhatóság részéről ez ideig szerzett tapasztalatok nyomán is szükségesnek találtatott, hogy a törvény szakszerű

ismeretével s annak alkalmazásában kellő képzettséggel nem bíró közegek oly utasításokkal láttassanak el, melyek segélyével s pontos megtartása mellett kötelességüknek teljesen megfelelhessenek.

A megyei törvényhatóság ezen utasításoknak, a községi árvaügykezelési közegek részéről leendő hű követését annyival is biztosabban elvárja, mert ebbeli kötelemük teljesítése nemesak az árvák, hanem az eljáró közegeket terhelő felelősség tekintetében, saját érdekükben is mulaszthatatlan.

A községek és községi előljárók

mint árvaügykezelési közegek teendői, az 1877. évi 20. t. cz. II. része 1-ső fejezetének 169—175, továbbá a VI. fej. 220—222. és 246—251. §§-ai, és VIII. fej. 264. §-ában vannak különösen kiemelve. Nevezetesen:

A községi jegyző teendői.

1. A haláleset felvétele.
2. A hagyaték biztosítása.
3. A leltár felvétele.
4. Nevezett gyám vagy gondnok nem létében, a gyám vagy gondnoknak javaslatba hozatala. 169. §.
5. A számadás készítésében járatlan gyám vagy gondnok számadásának és az erre tett észrevételeknek jegyzőkönyvi felvétele. 120. §.

A községi közgyám.

1. Felügyel a zár alá tett hagyatékra. 226. §.
2. Gyámot vagy gondnokot hoz javaslatba. 228. §.
3. Közreműködik a leltározásnál. 234. §.
4. Helyettesíti a gyámot vagy gondnokot, míg az kirendeltetik, illetőleg működését megkezdheti. 68. §.
5. Helyettesíti a rokonusokat. 144. §.

6. Közvetíti az érintkezést a gyám vagy gondnok és a szülők, nagyszülők, esetleg rokonok közt. 145. 150. §§.

7. Nyilván tartja a gyámoltakat és gondnokoltakat.

8. Felügyel a községbeli gyámok és gondnokok eljárására, s ha e részben mulasztást tapasztal, a községnek vagy gyámhatóságnak jelentést tesz.

9. Jegyzőkönyvbe veszi az írásbeli számadásra nem képes gyámok és gondnokok jelentéseit (119. §.), és számadásait (120. §.) és azokat a szülők, nagyszülők, esetleg rokonok által netán tett észrevételekkel együtt, a községnek vagy a gyámhatóságnak bemutatja.

10. Ideiglenes vagy más gondnoksági esetekben is, addig míg a gondnok kirendeltetik, a vagyon körüli felügyelet őt illeti. 259. §.

11. Közegül szolgál a községnek oly gyámügyi teendőkre nézve, melyeknek teljesítésével jelen törvény által más közeg nincs megbizva.

A községi előljáróság.

1. Saját hatáskörében felügyel arra, hogy az egyes községi közegek gyámügyi teendőiket pontosan teljesítsék. 171. §.

2. A gyámhatóság megbízásából:

a) a törvény által jelzett esetekben vezeti az örökösödési tárgyalást, 171. §.;

b) intézkedik a vagyontalan árvák és oly kiskorúak ügyeiben, hol a vagyon csekélysége miatt nem annyira számadásról, hanem inkább annak ellenőrzéséről van szó, hogy a jövedelem fejében a kiskorúak kellőleg eltartassanak. Végre

c) eljár mindazan gyámügyekben, melyek fogantatásával a gyámhatóság részéről megbízott.

A községek

- a)* kötelesek közgyámot alkalmazni (173. §.);
b) vagyontalan árvákat és gondnokoltakat gyámolítani.

UTASÍTÁS

az egyes községi árvakezelési közegeknek a törvény által előírt egyes teendőikre nézve.

I. FEJEZET.

A községi (kör) jegyző teendői.

I. A haláleset felvétele.

1. §. A községi halottkém a halálesetről szóló jelentését a községi előljárásnak a hullavizsgálat megtörténtével megküldvén, a jegyző azon esetben, ha

a) a halottkém ebbeli jelentését a hagyaték biztosítása tekintetéből „sürgős“-nek jelzé, vagy

b) ha a jegyző önmaga az eljárást bármely okból sürgősnek tartja, köteles azonnal a halottas házhoz menni, és szükség esetén halottkém jelentését sem várva be, a hagyaték biztosítására nézve a szükséges intézkedéseket megtenni, törv. 220. 221. §§.

2. §. A községi (kör) jegyző, illetőleg helyettesének ezen tiszteben betegség, távollét vagy bármely más okból leendő akadályoztatása esetében, a községi előljárásság teendői e szabályrendeletek 36. §-ban foglaltatnak.

3. §. Ha az elhunyt lakásán senki sincs, kire annak vagyona megnyugvással bizható lenne, az 1. és 2. §-ban megnevezett közegek, a veszélyezett ingó vagyont temetés előtt vagy utána két tanu jelenlétében jegyzékbe veszik, megőrzés végett a község házához avagy más

biztos helyre vitetik, esetleg a körülményekhez képest pecsét vagy zár alá teszik. törv. 222. §.

4. §. Nem sürgős esetekben köteles a községi (kőr) jegyző a halálesetet a jelentés beérkeztétől számitandó három nap alatt az adóhivatalnak, a járásbiróságnak, és ha kiskorúak vagy gondnokoltak érdekelvők, egy harmadik példányban a gyámhatóságnak is beküldeni.

5. §. Ha a községi jegyző ezen időtartam alatt sem vehetné fel önmaga a halálesetet, ezt két előljárósi tag közbenjöttével annak e ténykedésre hatóságilag megerősített helyettese teljesíti.

E czélból a megyei hatóság intézkedni fog, hogy a haláleset-felvétel és leltározásnak, a törvény által kiszabott határidők alatti foganatosítása czéljából, csakis ezen ténykedésekre a községek, illetőleg körközségek meghallgatása mellett, a községi és körjegyzők állandó helyettesekkel láttassanak el.

6. §. Hogy a haláleset felvétele a törvény 224. §-a kitűzött czéljának megfelelően, a községi (kőr) jegyző által a haláleset felvételének a gyámhatósághoz beterveztendő, az ügyrendtartás által előirt ive szabatosan, azaz ugy töltendő ki, hogy annak tartalmából a meghalálozott polgári minősítése s a közötté és az örökösök, ugy a legközelebbi vérrokonok között fennállott mindazon személyes és ebből folyó jogi viszonyok tisztán kivehetők legyenek, melyek az örökségi tárgyalás vezetése s a hagyatéki ügy törvényszerű elintézése érdekében kiderítendő, nevezetesen pedig a felvételi iv 7. pontja alatt, ha az elhunyt férj özvegy nőt hagyott hátra, ennek születési vezetékneve is kiteendő.

9-ik pont alatt: azon körülmény, hogy a kiskorú gyermekek édes vagy apa vagy anya után mostoha testvérek, vagy örökbefogadottak-e stb. világosan megjegyzendő, továbbá mindenkor kiteendő, a kiskorú vagy

gononokoltnak van-e törvényes képviselője, azaz életben levő atyja, anyja vagy nagyszülei, nevezett vagy kirendelt gyámja stb.

A 17. pont alatt: az összes hagyaték alatt mindenkor csak magának az elhunytak kizárólagos, vagy a közösből őt illető része, illetőleg vagyona értendő, a

18. pont alatt: a végrendeleti örökösök vagy hagyományosok között világosan jelzendők a kiskorú vagy gondnokság alatt álló végrendeleti örökösök vagy hagyományosok.

19. pont alatt világosan kiteendő esetleg a törvényes ok is, melynéltogva az atya, az atyai hatalom gyakorlásában akadályozva van, a

20. pont alatt: azok közül, kik szülők, nevezett gyám vagy gondnok nem létében a törvényes gyámságra hivatvák, a jogosultság sorrendje szerint legalább kettő jelölendő meg, sőt ha ezek közül egy sem tartózkodnék a gyámság alá veendő kiskorúak lakhelyén, az itt tartózkodó legközelebbi gyámságra jogosult vérrokon is.

7. §. A kellően ki nem töltött halálesetfelvétel a gyámhatóság által a pótlások pótlása végett visszautasítandó lévén, az azt felvevő a pótfelvételért sem díjt, sem egyéb költséget nem számíthat fel, sőt ismétlések esetében fegyelmi elbánás alá is esik.

8. §. A gyámi hatósághoz beküldendő haláleseti felvételhez melléklendők:

a) a gyámhatóság alá tartozó kiskorú örökösök születésére vonatkozó egyházi tanusítvány (a törv. 228. §-a), esetleg

b) a végrendeletnek a kir. járásbiróság által megküldött másolata.

9. §. Ha az örökhagyónak halála esetén sem házastársa, sem önjogu gyermeke, sem más közeli rokona

nincs, kinek kezeinél a hagyatéki javakat hagyni lehetne, vagy ha az örökösök között oly személyek is vannak, kik jogaikra fel nem ügyelhetnek s törvényes képviselővel sem bírnak, tartozik a jegyző addig is, míg a gyámhatóság, illetőleg hagyatéki bíróság intézkedhetik, a hagyatékot zár alá venni, lepecsételni s a községi közgyám felügyelete alá helyezni, az eltarthatlan ingóságok értékesítéséről pedig a közgyámmal egyetértőleg gondoskodni (törv. 226. §). Ez esetben az eltarthatlan ingóságokról két tanu jelenlétében pontos jegyzék készitendő, s azoknak értékesítése a községben közhirrre tett nyilvános árverés útján eszközendő.

10. §. Szóbeli végrendelet eseteiben, a haláleset felvételi ivébe a tanuk neve, polgári állása s tartózkodási helye feljegyeztetvén, a tanuk kihallgatása, illetőleg a szóbeli végrendelet felvétele mindenkor az illető kir. járásbíróság útján s által eszközendő.

11. §. A haláleset felvételének a gyámhatósághoz terjesztendő példánya, annak telvétele, esetleg az örök-hagyó által hátrahagyott végrendelet másolatának, a kir. járásbíróság által a községhez lett megküldését követő 48 óra alatt a gyámhatósághoz megküldendő.

12. §. Ha hivatkozással az 1877. évi XX. t.-cikk 233. és 242. §§-aira a haláleset felvételét követőleg, a hagyatéknek törvényszerű leltározása az ahhoz hivatott és jogosított felek belenyugvásával haladék nélkül esz-közölhető, és sem az atyai hatalom gyakorlatának kérdése, sem egyáltalán a gyám vagy gondnok kirendelésének szüksége fenn nem forog, a haláleset és leltár együttesen terjeszthetők be.

II. A hagyatéki leltár felvétele.

13. §. A hagyatéki vagyon leltározásának a következő esetekben van helye:

1. ha az örökösök között kiskorúak vagy gondnokság alá tartozó személyek is vannak, vagy ha méhmagzat van;

2. ha azok közül, kiket az örökség valószínűleg illetni fog, habár nagykorúak is, egyik vagy másik ismeretlen helyen távol van;

3. ha az örökösök ismeretlenek vagy örökös általában nem létezik, törv. 233. §.

A leltár az 1. és 2. pont alatt felhozott esetekben a gyámhatóságnak, a 3. pont esetében pedig a járásbírósnak küldendő be.

14. §. A halálesetnek felvétele s a gyámhatósághoz lett beküldése után, a községi (kőr) jegyző a hagyaték leltározását,

ha a szülők egyike életben van, legfeljebb 3 nap múlva,

ha gyám vagy gondnok neveztetett, ennek közbenjöttével s tudósításától számítva 8 nap alatt, ily esetek nem létében pedig a községi közgyám közbenjöttével szintén 8 nap alatt megkezdi és minden indokolatlan félbeszakasztás nélkül befejezi, törv. 234. §.

A leltározás, ha szülők, az örökösök vagy rokonok kívánják, vagy ha a gyámhatóság elrendeli, közjegyző vagy valamely gyámhatósági közeg, rendszerint azonban a község (kőr) jegyzője, vagy ha ezáltal felvehető nem lenne, e célra hatóságilag kirendelt helyettese által eszközendő.

15. §. A leltározást megelőzőleg a jegyző, az örökösök házasársának, illetőleg örököseinek és szükség esetére az adósok vagy hitelezők meghallgatása mellett, a hagyatéki követeléseket s adósságokat, valamint a folyó adó és egyéb fizetések vagy jövedékek hátralékait is jegyzetbe veszi, s az adósságok tételeire vonatkozó bizonylatokat is lehetőségig beszereztén, a leltározás

alkalmával a leltárba úgy a cselekvő, valamint a szenvedő állapot tételeit is a netán folyó s az örökhagyó halálozása napjáig kiszámítandó kamatokkal együtt felveszi.

16. §. Ha a hagyatékhoz ingatlan vagyron, nevezetesen lakház vagy földadó alá tartozó külsőségek is tartoznak, az épületek után fizetett házosztály- vagy házbéradóra, a külsőségeknek pedig földadó sorozati tiszta jövedelmére és évi adójára vonatkozó, és amennyiben a hagyatékban külön telekkönyvi testek és így külön becslés tárgyát képező szabad földek is bennfoglaltatnak, ezek helyrajzi számai szerint részletezett bizonyítványok még a letározás előtt beszerzendők, s az ingatlanok becsülésénél a becsüsökkel mint becslési segéd- adatok közlendők.

A fenti esetben, t. i. ha a hagyatékhoz ingatlan avagy telekkönyvi jog tartoznék, köteles a községi (kör) jegyző vagy helyettese az arra vonatkozó telekkönyvi kivonatot a telekkönyvi hivataltól sörgösen bekövetelni.

17. §. Az ingó vagy ingatlan vagyron leltározásához a jegyző két házbelit vagy szomszédot, vagy ezek hiányában más alkalmas két tanut, a vagyronbecsléshez pedig a fentebbi 13. §. 1. és 2. pontja alatti esetekben, az árvaszék által kinevezett állandó becsüsök közül a megbecsülendő tárgy minőségéhez képest megválasztandó, ingók becslésénél legalább két, ingatlannál pedig három szakértő becsüst hiv meg.

Meghivandók továbbá a helyen levő vagy közel lakó, s a leltár felvételéhez a törvényszabta határidő alatt meghívható s meg is jelenhető örökösök, a netán kirendelt hagyatéki gondnok, végrendeleti végrehajtó, nevezett vagy kirendelt gyám, s amennyiben nevezett vagy kirendelt gyám nem lenne, vagy meg nem jelenhetne, meghivandó az árvák képviselőjében a közgyám is.

18. §. A leltárba felveendő minden az örökhagyó birtokában talált ingó és ingatlan vagyon. Az állítólag idegen tárgyak a leltárba szintén felveendő ugyan, de megjegyzendő egyszersmind, hogy azok ki által s mi czimen igényeltetnek.

Ugyszinte az örökhagyót illető, de mások kezénél levő tárgyak is befoglalandók a leltárba, s amellet azon ok, melynél fogva ezek egy harmadiknál léteznek, előadandó.

19. §. A hagyatéki ingó és ingatlan vagyonság ez utóbbi a becslési adatoknak figyelembe vételével, az egyetemes örökösök érdekében, annak valódi értéke szerint becsülendő meg.

20. §. Belsőségek becslésénél a megbecsülendő épületek, udvar, kert, pajta stb. szemle alá vétetnek, a külsőségeknek területe pedig a kataszteri birtokivék kimutatása szerint vétetik fel s közöltetik a becslőkkel.

A leltárban a lak- és melléképületek s a belsőség egyéb tartozmányai röviden felsorolandók, s az, hogy a külsőséghez a kataszteri felvétel szerint hány hold szántóföld, rét, erdő, szőlő stb. tartozik? kiteendő.

21. §. A vetések, álló vagy learatott termés, a föld-birtoktól külön állólag becsülendők meg s a leltárba külön veendőek fel.

22. §. A hagyatéki ingó vagyonságot a becslők hasonlóképpen szemle alá veszik, s valódi értékük szerint becsülik meg.

23. §. Amennyiben a hagyatéki nagy, vagy legnagyobb részben oly ingóságokból állana, melyeknek megbecsülése különleges szakismeretet követel, péld. kereskedelmi vagy iparkészletek stb. és a becslősök között szakavatott egy sem lenne, a községi jegyző az állandó becslősökhöz az érdeklettek s a közgyám meg-

hallgatásával, a községben s szükség esetében más községben lakozó szakértőket is alkalmazhat.

24. §. A leltár a leltározó, a tanúk, becslők és az érdekeltek által aláírandó és a 18. és 23. §§-ban felsorolt további okmányokkal együtt a gyámhatósághoz beterjesztendő.

25. §. A hagyaték leltározásáért, a leltározó eljárásáért járó díját a hagyatékok értéke szerint számíthatja fel, még pedig következőkép:

1000 frt értékig	1 frt,
1000 frton felül 4000 frtig	2 „
4000 „ „ 8000 „	3 „
8000 „ „ bármily összegig	4 frtnyi összeget.

Amennyiben továbbá a körjegyző az állandó lakhelyén kívül eső községekben teljesítene leltározást, és az érdekelt felek által fuvarral természetben el nem láttatott, felszámíthatja a helyben szokásos fuvardíjt, köteles azonban azon esetben, ha egy napon több leltározást teljesíthet, a fuvardíjt csak egyszer felszámítva, azt az illető egyes hagyatékok közt felosztani.

26. §. A leltározás befejezése után a haladéktalan kiadásokra nem szükséges s a közgyámmal egyetértőleg megállapított pénzösszet, továbbá a kötvények, értékpapírok, ékszerek és drágaságok a leltárral együtt a gyámhatósághoz beküldendőek, 236. §.

A beküldött tárgyak, azok minőségének rövid jelzése s egyenkinti s összes értékük kivételével, külön jegyzék kíséretében terjesztendőek rendszerint posta útján s postai viszvevény mellett, vagy minden aggályt kizáró biztos alkalommal a gyámhatósághoz.

Ez utóbbi esetben a gyámhatóság az átvétel alkalmával, az illető elismerő végzés kézbesítéseig, az árvaszék elnökének aláírásával ellátott felzettel vagy ikta-

tökönnyvi kivonattal nyugtatványozza a küldemény beterjesztését.

27. §. A községi (kör) jegyző a halálesetekről s a haláleseti felvétel és leltározásról, ugy a haláleset felvételnek és leltárnak a gyámhatóságnak lett beterjesztéséről külön nyilvántartási jegyzéket tartozik vezetni, melynek egyes folyó számai alatt az örökhagyó neve és polgári állása, a haláleset, a haláleset felvételének, a leltározásnak napja, ugy a haláleset felvételi ivnek, valamint a leltárnak a gyámhatósághoz lett beterjesztési ideje kitüntetve legyen.

II. FEJEZET.

A községi közgyám teendői.

I. A hagyatéki eljárás folyamában.

28. §. Azon időig, míg a nevezett gyám vagy gondnok, illetőleg az anya, vagy más gyám és gondnok, a gyámhatóság intézkedése alapján működését megkezdhetné, az elhalaszthatlan gyámi és gondnoki teendőket a községi közgyám hivatalból teljesíti, törv. 68. §.

A törvény ezen rendeleténél fogva:

a) a haláleset felvételénél:

ha az örökhagyónak halála helyén sem házastárs, sem önjogu gyermek, sem oly közeli rokon nincs, kinek kezeinél a hagyatéki javakat hagyni lehetne addig is, míg a gyámhatóság, illetőleg hagyatéki bíróság intézkedhetik, a községi (kör) jegyző által zár alá vett javak felügyeletét a közgyám veszi át, s az eltarthatlan ingóságok értékesítéséről a községi (kör) jegyző egyetértésével ő gondoskodik, törv. 226. §.

A községi (kör) jegyző felhívására, részéről gyámot vagy gondnokot javaslatba hoz, 228. §;

b) a leltározásnál :

közbenjárul és a kiskoruak vagy gondnokoltak érdekeit képviseli, a gyámolt vagy gondnokoltak neveltetésére, a gazdaság vagy üzlet folytatására, az adósságok törlesztésére s egyéb netán halaszthatlan kiadások fedezésére szükséges, a gyám vagy gondnok kezeinél hagyandó, s amiatt a gyámhatósághoz be nem küldhető pénzüszlet az ő jóváhagyásával állapittatik meg.

c) az örökösödési tárgyalásnál, ha a rokonok meg nem választanak maguk közül azokat, kik a kiskoruak ügyében meghallgatandók, vagy ha az erre törvény által hivatott rokonok nem léteznének, a közgyám hoz ajánlatba oly férfit, ki a gyámolt vagy gondnokolt családjával jó viszonyban áll, törv. 144. 250. §§;

ha a tárgyalás alkalmával kitűnnék, hogy a kiskoruak érdeke, szülőinek, a gyám vagy gondnoknak, vagy más kiskoru testvérek érdekével összeütközik, a közgyám a tárgyalás vezetője által a gyámhatóság utólagos jóváhagyása mellett, ügygondnokul kirendelhető.

II. A közgyám egyéb teendői.

29. §. A községi (kőr) jegyző akadályoztatása esetében, a számitás készítésében járatlan gyámok vagy gondnokok a közgyám előtt szóbelileg számolhatnak, s a közgyám erről, valamint a szülők és nagyszülők, esetleg a rokonok észrevételeiről jegyzőkönyvet vesz fel, s az okiratokkal együtt a gyámhatóságnak beküldi, törv. 120. §.

30. §. Oly esetekben, midőn a jövedelem fejében a gyámolt vagy gondnokolt tartása és nevelése elvállaltatott, a gyám illetve gondnok tartozik a kiskoru tartási, nevelési s egyéb személyes viszonyairól, illetőleg a gondnokolt egészségi állapotáról jelentését az év első havában a közgyámnak beterjeszteni, 96. 116. §§.

Ezen teendőkön kívül a közgyám, a gyámhatóság további intézkedéseig helyettesíti a nevezett vagy kirendelt gyámot vagy gondnokot (törv. 68. §.) és rokonokat (törv. 144. §.) mindazon esetekben, midőn az ezen közegek által teendők és eszközrendők, tétele és eszközése a fentebb jelzett közegek és felek által közvetlenül bármely okból nem teljesíthető.

31. §. Nyilván tartja a gyámoltakat és gondnokoltakat, e czélból az árvákról és gondnokoltakról a következő rovatokkal ellátott külön nyilvántartási jegyzőkönyvet vezet.

1. Az árvák nyilvántartási jegyzéke:

1. A kiskoru árvának vezeték- és keresztnéve.
2. Születési ideje, az év, hó és nap kitételével.
3. Személyi viszonyai és állapot (péld. testi és értelmi hibái).
4. Foglalkozása (péld. elemi, mindennapi, ismétlő vagy felsőbb iskolába járó, ipart vagy kereskedést tanuló).
5. Tartózkodási helye.
6. A gyám vezeték- és keresztnéve, polgári állása, lakása.

2. A gondnokoltak nyilvántartási jegyzéke.

1. A gondnokolt vezeték- és keresztnéve.
2. Személyes viszonyai és állapota, különösen az ok, mely miatt gondnokság alá helyeztetett.
3. Tartózkodási helye.
4. A nevezett vagy rendelt gondnok vezeték- és keresztnéve s polgári állása.

Azon czélból, hogy a közgyám az árvák és gondnokoltak nyilvántartási jegyzékét pontosan kitölthesse, a haláleset felvételéhez ezen jegyzékkel jelenik meg, s

a rovatokat az illető eljáró közeg hozzájárultával pontosan kitölti.

A gondnokoltak jegyzékének hasonló kitöltése céljából pedig a gyámhatóságnak a gondnokok kirendelésére vonatkozó végzése a közgyámmal is közlendők.

Végre egyik főadata a községi közgyámnak, felügyelni a községben létező gyámok és gondnokok eljárására, s ha e részben mulasztást tapasztal, a községnek vagy gyámhatóságnak jelentést tenni.

A községi gyám ebbeli feljelentését rendszerint a községi előljáróságnál teszi meg, s a gyámhatósághoz csak azon esetben fordul, ha a községi előljáróság által vagy útján nem nyerne kellő időben orvoslást.

Hogy ez irányban felügyeletét kellően gyakorolhassa, a gyámok és gondnokok jogaira s kötelességeire vonatkozó törvények kivonata a közgyámoknak is kiadandó.

Különösen kötelességükké tétetik a közgyámoknak, hogy a helybeli iskolai előljáróságoknál arról, vajjon a gyámoltak rendszeren iskoláztatnak-e és mily sikerrel? értesülést, szükség esetében orvoslást szerezzenek.

III FEJEZET.

A községi előljáróság teendői.

1. Saját hatáskörében.

32. §. A gyámoltak és gondnokoltak szellemi és anyagi érdekeinek megóvása és előmozdítása a gyámhatóságnak főbb feladata lévén (törv. 263. §), hogy a gyámhatóság ezen hivatásainak megtehlhessen, feltétlenül szükséges, hogy a községi előljáróságok a gyámok és gondnokokkal folytonos és közvetlen érintkezésüknél fogva, éber figyelemmel kísérjék:

valjon a kiskorú tanköteles gyámoltak rendszeren és mily sikerrel iskoláztatnak?

amennyiben az ipar vagy kereskedelem terén foglalkoznának, képeztetésük céljának megfelelőnek-e?
erkölcsös viseletet tanusítanak-e?

s ha a gyámok részéről bármely irányban elnézést vagy hanyagságot tapasztalnak, azokat kérdőre vonni, s kötelemük teljesítésére komolyan figyelmeztetni, s szükség esetében a hanyagságot vagy mulasztást a gyámhatóságnak feljelenteni kötelességüknek ismerjék.

Azárvák anyagi érdekeit illetőleg kötelességévé tétetik a községi előljáróságoknak felügyelni, hogy amennyiben a gyámokra ingatlan árvavagyonság kezelése bízott, ezen kezelés általuk úgy gyakoroltassék, mint azt a gazdaság épségbeni fentartása s különösen az épületeknek is jó karban tartása s biztosítása, egyszóval a törzsvagyon állagának s jövedelmeinek csonkítatlan fentartása követeli.

33. §. A községi előljáróság végre a törv. (171. §) rendeleténél fogva felügyelni tartozik, hogy a községi egyes közegek nevezetesen a jegyző és közgyám törvényszabta teendőiket pontosan teljesítik.

A mulasztási esetek a járásbeli szolgabíróságnál s szükség esetében az árvaszéknél annyival is inkább haladéktalanul feljelentendők, mert a községi közegek mulasztásából eredő károkért másod vonalon az egyetemes előljáróság felelős.

34. §. Ha a gyámok vagy gondnokok kirendelésük után oly viszonyokba jutnak, melyek őket a törvény 43. és 44. §§. szerint a gyámság vagy gondnokság viselésére képtelenné teszik, a községi előljáróság az ily eseteket az árvaszékeknek az illetők felmentése vagy elmozdítása végett feljelenteni köteles.

Különösen az elmozdításnak van helye, ha a gyám a kiskoru tartását vagy nevelését elhanyagolja, erkölcsiségét vagy testi jólétét veszélyezteti, ha a kiskoru

vagyonát hűtlenül vagy hanyagul kezeli, ha a kiskoru képviselőnek mulasztása miatt annak kárt okoz, botrányos életet él, vagy csőd alá esik, hamis vagy vétkes bukás miatt elítéltetik.

Feljelentendő azon eset is, ha a gyám önmaga, házastársa, szülei, gyermekei vagy testvérei a gyámoltal vagy gondnokolttal perbe állanak.

35. §. Ha a község valamely helyben rendes lakással, ingó vagy ingatlan vagyonnal bíró tagja eltávozik s legalább egy év alatt ismeretlen helyen tartózkodik, vagy hazajövetelében és vagyona kezelésében gátolva van, az előljáróság ezen esetet a gyámhatóságnak, gondnoknak kirendelése végett feljelenteni tartozik.

36. §. Ha a községi (kör) jegyző az ezen szabályrendeletek 1-ső szakaszában körülírt teendőiben akadályozva volna, tartozik a községi előljáróság a hagyaték biztosítása czéljából két előljárósági tagot s oly esetekben, hol kiskoru árvák is érdekelvők, a közgyámot is azonnal kirendelni.

37. §. A községi előljáróság az ezen szabályrendeletek 1-ső fejezetének 6. pontjában és 3. szabványában körülírt esetekben a hagyatéki ingó vagyonnak minden aggályt és kétséget kizáró biztos elhelyezéséről személyes és felelősség terhe alatt tartozik gondoskodni.

38. §. Végre a községi előljáróság mint a gyámhatóságnak egyik végrehajtó közege, tartozik annak megbizásából minden gyámhatósági ügyekben a legserényebben s pontosabban felelősség terhe alatt eljárni.

II. Gyámhatósági átruházott jogkörben.

39. §. A községi előljáróság a törv. 171. §-a szerint megbizható azzal, hogy az örökösödési tárgyalást vezesse oly esetekben, midőn csupán leszármazó kiskoru vagy gyámhatóság alatti nagykoru törvényes örökös-

társak, és csekély vagy csak annyi vagyon maradt, melynek jövedelme a kiskorúak tartására felmegy.

40. §. A községi előljáróság a gyámhatóság fentebb jelelt megbizását tartalmazó végzés vétele napjától számítva, az örökösödési tárgyalást haladéktalanul eszközölni, az eljárás eredményét a gyámhatósághoz ez utóbbi által kiszabott határidőben az ügyiratok beterjesztése mellett bejelenteni tartozik.

41. §. Megbízható továbbá a községi előljáróság a törv. 171. §-a értelmében azzal, hogy intézkedjék a vagyontalan és olyan kiskorúak minden ügyeiben, hol a vagyon csekélysége miatt nem annyira számadásról, hanem inkább annak ellenőrzéséről van szó, hogy a jövedelem fejében a kiskorúak kellőleg eltartassanak.

Ily esetekben a községi előljáróság gyámhatósági jogkörrel intézkedik azon korlátok között, amelyeket a gyámhatóság, tekintettel a község anyagi és szellemi állapotára, az örökösödési tárgyalás befejezésekor esetről-esetre megállapít.

A községi előljáróság ily intézkedéseiről jegyzőkönyvet vezetni tartozik.

A járásbeli szolgabíró ezen jegyzőkönyveket minden negyedévben egyszer átvizsgálja s ennek megtörténtéről, úgy az ez alkalommal tett észleleteiről a gyámhatóságnak jelentést teend.

IV. FEJEZET.

A községek teendői.

42. §. Minden község tartozik közgyámot alkalmazni. A közgyám rendszerint a többi községi előljárókkal egyidejűleg és egy időtartamra választandó. A közgyám egyuttal gyám vagy gondnok nem lehet, sem pedig egyéb községelőljárósági tisztséget nem viselhet,

43. §. A vagyontalan árvák tekintetében a törvény 260. §-a szerint különösen a községek feladata a vagyontalan árvákat viszonyaiknak és hajlamuknak megfelelő életpályán, szakismeretek elsajátításában községi költségen gyámolítani, melyért a kiskoru a község részére vizontszolgálat teljesítésére az árvaszék jóváhagyása alá terjesztendő szerződés által kötelezhető.

Birságpénz.

44. §. A gyámhatóság a törv. 281. §-a értelmében az alattas közegek és felek irányában fegyelmi hatalmat rendre utasítás és birságotól által gyakorol. Nevezetesen a gyámságot vagy gondnokságot törvényes ok hiányában el nem fogadó 200 frtig, a kiskoru testi épségének fentartására nem ügyelő, betegségében nem orvosoltató, erkölcsi veszélynek kitett helyre szolgálatba adó, a kiskorut akarata ellen a szolgálatadótól indokolatlanul elvevő, a kiskoru tanítási, nevelési és egyéb személyes viszonyairól az árvaszéknek évi számadás alkalmával jelentést nem tevő gyám vagy gondnok felügyesztésén és elmozdításán kívül 100 frtig, a kiskorunak e tekintetbeni teljes elhanyagolása esetében pedig 200 frtig terjedhető pénzbirsággal fenytendő. Törv. 53. 97. 128. §§.

Ugyszintén birságotól alá esnek azon egyes felek is, kik a gyámhatóság által személyes megjelenésre idéztetvén, személyesen vagy meghatalmazottjuk által meg nem jelennének, 279. §.

A birság hováfordítását illetőleg a törv. 192. §. szerint a birságpénzek az azon ügyben érdekelt gyámolt vagy gondnokolt illetőségű községének javára esnek, és vagyontalan árvák tartására és kiképzésére fordítandók.

Birságpénzek kezelése.

A gyámhatóság végzése folytán a járásbeli szolgabíró által behajtott birságpénzek a gyámhatóság által a törv. 192. §-a rendeletéhez képest, külön végzéssel fognak az illető község előljáróságának kezelés alá utaltatni.

A birságpénzek hováfordításáról a törvény s a gyámhatósági intézkedés keretén belől az illető község bírása és közgyámja, és az illető iskolaszékek elnökeinek meghívása és hozzájárulása mellett intézkednek.

Az intézkedés egy e célra külön fentartandó jegyzőkönyvbe a jegyző által vétetik fel, s a jegyzőkönyv az intézkedés foganatosítása után a fentjelzettek által aláírandó.

A községi előljáróság a számadása alá utalt birságpénzekről külön számadást vezet a következő rovatokkal:

I. Bevétel.

- a) Folyó szám.
- b) Gyámhatósági beutalás száma.
- c) A birság átvételének éve, hava, napja.
- d) Gyámhatósági intézkedés rövid tartalma.
- e) Beutalt összeg frt kr.

II. Kiadás.

- a) Folyó szám.
 - b) A birság hováfordítása feletti intézkedés jegyzőkönyvének rövid kivonata.
 - c) Megnevezése azon árváknak, kiknek felsegélésére s azon gyámoknak, kiknek kezelésére adatott a birság.
 - d) A birság kiadott összege.
 - e) Kiadás éve, hava, napja.
- A községi előljáróság a birságpénzek feletti intéz-

kedéssel megbizott közegeknek, valamint azon gyámoknak, kiknek a birságpénz az illető gyámoltak felségelyésére kiadatott, a birságöszletek hováfordításáról szóló okmányzott számadásait a kezelők neve aláírásával el látva évenként beterjeszteni köteles.

A szolgabíró, vagy a megye által a községi gyámügyek felügyeletével megbizott közeg ezen számadásokat, ugy az ezen szabályrendeletek 41. §-ában foglalt jegyzőkönyveket, valamint a 27. §-ban érintett nyilvántartási jegyzékeket is évnegyedenként átvizsgálja, névaláírásával ellátja és ennek megtörténtéről ugy a netalán tett észleleteiről a gyámhatóságnak jelentést tesz.

45. §. Ezen szabályoknak életbeléptetésével az eddig fennállott 1863. évi augusztushó 5-én 2960. sz. a. kelt árvaügykezelési utasításoknak, a községi előljáróságnak az ezen rendszabályokban foglalt teendőire vonatkozó része hatályon kívül tétetik.

MÁSODIK RÉSZ.

Szabályrendelet a megyei árvapénztár kezelése tárgyában.

I. FEJEZET.

Általános határozatok.

1. §. A megyei árvaszék közvetlen illetősége alá tartozó gyámoltak és gondnokoltak pénze és pénzértéke a megyei árvaszék pénztárában kezeltetik.

2. §. Az árvapénztárnok csak az árvaszék által beutalványozott készpénzt, értékpapírt, kötvényt vagy értékes ingóságot vételezhet a pénztárba s adhat ki abból.

Ezen okból:

a) A gyámok, gondnokok, árvatári adósok s egyéb egyes felek csak oly pénzt és pénzürtéket fizethetnek le az árvapénztárnál s vehetnek fel ott, melynek befizetésére vagy felvételére az árvaszék által esetről-esetre, vagy egyszermindenkorra végzésileg utalva lettek.

Ilyenek például az árvatári adósok részéről fizetendő kamatok s tőkerészletek vagy a gyámok s gondnokok kezeihez kiutalt kamatok stb. Ellenben

b) az alább következő kivétellel minden pénz és pénzürték, mely az árvaszék által az árvapénztárnál bevételre beutalva, illetőleg a gyámsági közeg vagy fél annak közvetlenül az árvapénztárba leendő beszállítására utasítva nem lett, kísérő levél mellett posta útján vagy teljesen megbízható az esetleges megkárosítás megtérítésére képes egyéniség által az árvaszékhez küldendő be, vagy ugyanítt személyesen adandó át.

A szolgabírák és községi előljárók az általuk átvett valamely árvát vagy gondnokoltat illető értéket kivétel nélkül közvetlen az árvapénztárhoz küldik be, de a beküldésről egyuttal az árvaszéket is értesíteni tartoznak.

3. §. A pénztárnok köteles az árvapénztárhoz intézett, általa felbontott pénzesleveleket a pénz átvételének a levélre irt elismerése mellett az árvaszéki elnöknek vagy helyettesének haladéktalanul bemutatni, a küldött pénzt vagy pénzürtéket, amennyiben az előirt fizetés czéljából küldetett be, az árvapénztári naplóba, ellenkező esetben pedig a letéti naplóba bevezetni és őrizet alá venni.

Az első osztályba eső levelek ellennyugtáku leendő használat végett az árvaszéki elnök által a gyámpénztárnoknak azonnal visszaadandók, az utóbbi osztályba esők pedig az árvaszéki iktató-könyvbe bevezetendők és árvaszéki intézkedés tárgyává teendők.

Az árvaszékhez érkezett pénzek vagy pénzértékkel terhelt levelek az árvaszéki elnök vagy helyettese által bontatván fel, az árvaszéki pénzbevételi és kiadási jegyzék mellett, ennek számával s az érkezés keltével az árvaszéki elnök vagy helyettese által ellátva, legott az árvapénztárba szállítandók, maga a kísérő-levél e jelen szakasz fentebbi tartalmához képest az árvapénztárnál ellennyugtául megtartandó, vagy az árvaszéknek további elintézés végett visszaküldendő lévén.

A pénztárnok a pénz vagy pénzérték átvételét a jegyzet illető rovatában névaláírásával elismerni, vagy esetleg aggályát az árvaszéki elnöknek rögtön felterjeszteni tartozik.

4. §. Az árvatári készpénz összesítetlen, az egyes árvákat illető magánkötvények, értékpapírok, arany- és ezüst-ékszerek s egyéb árvatárilag kezelhető értékes ingóságok minden egyes gyámolt és gondnokolt részére elkülönítve kezeltetnek s számoltatnak el.

5. §. Arany- és ezüst-pénz az ideig, míg annak árfolyama a névértéket túlhaladja, csak azon esetben jó tömeges kezelés alá, ha az árvaszék a gyám meghallgatása mellett annak árfolyam szerinti beváltását elrendelné, különben szintén egyéenkint kezelendő.

6. §. Az arany és ezüst, ugy értékpapírok darabszám és névszerinti, az ékszerek s egyéb értékes ingóságok leltári becsüértékükben veendő számadásba.

7. §. Az egyéenkint kezelt magán- és közhitelű kötvények, egyéb értékpapírok, sorsjegyek, ékszerek és drágaságok rendszeres ismertető jeleik szerint olykép jellegezendők azoknak bevételezésénél az illető számlakönyvekben, hogy azoknak azonossága kiszolgáltatásukkor kétség alá vehető ne lehessen.

A kisorsolás alá eső értékpapírokról és sorsjegyekről külön jegyzék vezetendő, melyben a kisorsolás határ-

napjai világlatban tartatván, a kisorsolás bekövetkeztével a hiteles értesítők alapján az árvaszéki számvevő közbenjöttével, az állampapírok vagy sorsjegyek esetleges kisorsolása iránt nyomozás tétetvén, kisorsolás esetében a pénztári hivatal jelentése alapján az árvaszék által a szükséges intézkedés az érdekelt felek értesítése mellett megteendő.

8. §. Az összesített árvapénztár az árváknak és gondnokoltaknak pénzei után 7 (lásd a módosítást rendelő 180/880. sz. határozatot, újabb módosítás 60997/886. sz. a.) százalékos kamatot fizet, melyből azonban az 1877. XX. t. cz. 293. §-a értelmében 10% (a gyámoltak, a gondnokoltak kamatjárandósága 5%. Lásd 60997/86.) az árvatári tartalékalap javára levon, illetőleg oda áttesz.

Egy frton aluli tőkemaradvány összletből kamat nem számíttatik.

9. §. A kamatfizetés csak egész vagy fél óra történik, oly összegekről, mely a hónap 1-től annak bezárólag 15-ik napjáig folyik a pénztárba, ugyanazon hó 16-án, a hónap későbbi napjaiban befolyó pénzekről pedig a jövő hó 1-től számíttatik a kamatfizetés.

10. §. Az árvapénztár a gyámoltak és gondnokoltak pénzeitől járó kamatokat félévenként minden év február és augusztus első napjain fizeti ki.

11. §. A kamatok rendszerint az illető gyám vagy gondnok kezeihez fizettetnek ki, a gyámi illetőleg gondnoki beíró könyvecskébe való bejegyzés mellett.

A személyazonosság ellenőrzése tekintetéből a gyám, illetőleg gondnok a beíró könyvecské első lapját a községi előljárátság előtt nevének sajátkezű aláírásával látja el, mely aláírás a községi bíró és jegyző által hitelesítendő.

Amennyiben a személyi azonosság tekintetében ezen ellenőrzés mellett is kétség merülne fel, ezen eset

további intézkedés végett az árvaszéknél a pénztárnok által nyomban bejelentendő.

Amennyiben a gyámok vagy gondnokok által a kamatok a kamat összletéhez képest aránytalan költség nélkül személyesen felvehetőek nem lennének, az árwapénztár a gyám vagy gondnok által az összeg felvételéről kiállított s két tanu jelenlétében aláírt nyugta, s a beíró-könyvecskének a pénztári hivatalhoz lett be- küldése folytán a kamatokat posta útján, készpénzben leolvasva feladó-vevény mellett minden további felelőség nélkül a gyámnak, illetőleg gondnoknak megküldi.

12. §. A tartalékalaphoz tartozó értékpapírok szelvényei lejártukkor az árwapénztár által váltatnak be, ellenben az egyénenként kezelt értékpapírok kamatszelve- nyei lejártukkor az árwapénztár által természetben adatnak ki, s darabonként beváltásuknak fent és alább jelzett esetében pedig tetteleg felvett értékük szerint szá- moltatnak el. A ki nem utalt, vagy a gyám illetőleg gondnok által fel nem vett szelvények beváltásának a gyámoltakra nézve legelőnyösebb módozata iránt a pénz- tárnok előterjesztésére az árvaszék határoz.

13. §. Ha a lejárt kamatok s szelvényértékek az árvaszék által a gyám vagy gondnok kezeihez kiutalva nem lettek, vagy azokat a gyám vagy gondnok felvenni nem kíváná, lejártuktól számítandó negyedév után be- váltatnak, s félév után összletük tőkésítettik.

Ez esetben a kamatszelvény darab és érték szerint a főkönyvben lejegyzésként kiadásba tétetik, összlete pedig mint bevétel feljegyzésként ugyanott a gyámolt vagy gondnokolt tőkéjéhez számíttatik.

Hasonló fel- és lejegyzés tárgyát képezi a kama- tozóvá vált előbb kamatozatlan tőke is.

14. §. Tőzsdei árfolyammal bíró értékpapírok akár névre, akár előmutatóra szólók, mihelyt árwapénztári

kezelés alá jönnek, ezen kitételrel: „árvapénztári kezelés alá vétetett,“ midőn pedig kiadatnak ezen kitételrel: „árvapénztári kezelésből kiadatott“ láttatnak el a pénztárnok aláírása mellett.

15. §. Az árvapénztár összes bevételeiről és kiadásairól a pénztárnok a naplót, az ellenőr az ellenőrzési jegyzéket vezeti. A napló és jegyzék tételei a napló bezárása előtt naponkint, rovatonkint s együttesen összesíttetvén, az esetleges tévedés helyreigazítása és a bevett s kiadott készpénz és pénzürték mennyiségének számszerinti megállapítása, s a kézi pénztár készletével lett összeegyeztetése után a napló hétköznapokon déli 12 órakor, ünnepnapokon pedig délelőtt 10 órakor a pénztárnok és ellenőr által ezen kitételrel: „bezárattott déli 12 (illetőleg délelőtt 10) órakor“ aláíratik.

16. §. A pénztárnok saját kezelése alatt álló kézi pénztárának napi forgalmára 500 frt o. é. utalványoztatván ki egyszersmindenkorra a főpénztárból, az ezen összeget esetleg túlhaladó napi kézi pénztári felesleg a napló bezárása s a napi pénztári forgalom és pénzkészlet rovancsolása után a pénztárnok és ellenőr kettős zárlata alatt létező főpénztárba helyeztetik.

17. §. Az értékpapírok, betéti könyvek, sorsjegyek s ékszerek külön 3-as zárlatu pénztárban őriztetvén, ezen pénztár csakis az ezen pénztár 3-ik kulcsát őrző árvaszéki számvevő közbenjöttével nyitható meg.

18. §. Az ellenőr a bezárt napló és az ennek egyes tételeire vonatkozó okmányok alapján a napló bevételi s kiadási tételeit a követelő s tartozási főkönyvekbe haladéktalanul bevezeti, s az árvaszéki számvevő minden hó elején megvizsgálja, vajjon a napló a kézi- és főkönyvek pontosan és szabályszerűen lettek-e a mult

hóban vezetve, s ebbeli eljárásának eredményéről az árvaszéknek minden hó 6-ik napján jelentést tesz.

19. §. A pénztárnok és ellenőr a pénztár állásáról és forgalmáról az árvaszéknek évnegyedenként a lejárt évnegyedet követő hó 10-ik napjáig közös jelentést tesznek, s ugyanezek által a napló, kézi- és főkönyvek az év utolsó napján bezáratván, a követelési s tartozási állapot megállapítása mellett, a zárszámadás és mérleg a múlt évről az árvaszékhez minden év február hó végéig 2 példányban beterjesztetnek.

20. §. A mérleg egyik példánya a tavaszi törvényhatósági gyűléshez leendő beterjesztés végett az alispánhoz a gyűlést megelőző 15 nap alatt beadandó.

II. FEJEZET.

Az összesített árvapénztár készpénzeinek gyűmölesztetéséről.

21. §. Azon czélból, hogy a nagykoruvá vált árvák örökségeinek haladéktalan kiadhatása biztosittassék, az árvapénztárból a jelen szabályrendelet értelmében a mindennapi pénztári forgalomra visszatartandó 500 frtnyi összleten felül maradó pénzkészletből, a megyei bizottság által a gyámsági törvény 291. §-a értelmében 1878. évi október hó 15-én 126. sz. alatt kelt határozathoz képest további rendelkezésig kijelölt mosonmegyei takarékpénztárnál Magyar-Óvárrott 5000 frtnyi árvaérték leendő elhelyezendő 6% kamatozással, a többi árvapénztári pénzkészlet a 2250/878. sz. a. rendelet szerint 5%-tólival kamatozó letétként a helybeli m. kir. adóhivatalba szállítandó, és amennyiben a nagykoruak kiélégitésére a pénztárnoki hivatal által e jelen szabályrendelet 41. §-a értelmében előterjesztendő előirányzat és árvapénztári kimutatás szerint igénybe veendő nem

lenne, annak további rendelkezésre álló része megyebeli birtokosoknak, ingatlan vagyona a becsértéknek az 1877. évi XX. t. cz. 289. §-ában érintett mértékig, telek-
könyvi bekebelezés mellett 7% (l. a módosítást rendelő 180|880. sz. határozatot. l. 60997|86.) kamatozás iránt kölcsöntül adatik a következő megszorításokkal:

1. A kölcsön a fent jelelt törvény 288. §-a értelmében a rendes művelési ágakhoz tartozó földbirtokra 20 szilárd anyagokból épült, tűzveszély ellen az árvaszék által kijelelendő intézetnél állandóan biztosított épületekre 10 (l. a módosítást rendelő 26|881. sz. határozatot) évi tőketörlesztés iránt adható.

2. A tőketörlesztés a kölcsönnek a kölcsönző részére lett kifizetése napjától számítandó egy év után veszi kezdetét. Ugyanazon naptól számítva fizetendőek ezen szabályok jelen szakaszában jelelt határidőkben félévi előleges részletekben a kamatok is. A tőkerészletek s kamatfizetés alkalmával az esetleg jelzálogul szolgáló épületeknek tűzkár elleni biztosítása igazolandó.

3. Száz forintnál csekélyebb, 2000 frtnál nagyobb kölcsön egy félnek rendszerint nem adható, kivételnek csak azon esetben lehet helye, amennyiben a pénztárnoktól ez irányban kiveendő jelentés szerint az előjegyzett kölcsöntkérvők által igénybe vett kölcsönöszeretek tekintetbevételre és levonása után, a fennmaradt rendelkezés alatt levő pénzkészlet magasabb összegnek engedélyezését lehetségessé teszi.

4. A kamatok minden év január hó 1-ső és július hó 1-ső napján félévi előleges részletekben fizetendőek ugyan, de a kölcsönösszeretnek a kölcsöntvevő részére eszközölt kifizetésénél a kamatok a kölcsönnek a kölcsönző részére lett kifizetése napjától csakis a fentebbi legközelebb bekövetkező nap egyikéig jönnek levonásba és vételez-
tetnek be.

5. A fizetési határidőket mulasztó adós 7%-tólí késedelmi kamatot tartozik fizetni, ezenfelül a nála künnlevő tartozási tőke is lejártnak tekintendő és járulékaival együtt behajtható.

22. §. A kölcsöntkérők folyamódásukhoz, egyszerű visszautasítás terhe mellett, a következő okmányokat tartoznak csatolni:

a) A helybeli előljáróság által kiadott s a községi bíró és jegyző által hitelesített kataszteri ívet.

b) A telekkönyvi hiteles kivonatot.

c) Amennyiben a jelzálogul felajánlott ingatlanhoz szőlő, erdő vagy épület tartoznék, a felajánlott földbirtok illetőleg épület három helybeli érdektelen becsüs által becsülendő meg, épület becslésénél azonban megkivántatik, miszerint a három becsüs között legalább is egy szakértő (építész, ács, kőmives) becsüs legyen.

d) Ezen becsűnél a földbirtokhoz tartozó szőlőnek és erdőnek csak pusztá telek becsűje veendő fel.

Épületeknél az épületi fal- és fedélanyag s az épület általános állapota is leirandó.

A községi tanusítványok a község pecsétjével láthatók el. (L. a bővítést rendelő 218/885. sz. határozatot.)

23. §. Kölcsön csak azon községek határbeli ingatlan birtokaira adatik, melyek árváinak pénze a megyei árvapénztárban kezeltetik.

24. §. A kölcsöntkérők folyamódványai rendszerint beérkezésük sorrendje szerint vétetnek az árvaszék által e czélra külön nyitott nyilvántartási jegyzékbe s intéztetnek el.

Amennyiben azonban a kérvény a fél hibájából általán vagy a pótlándók pótlása végett visszautasítottának, a sorrend azon időre esik vissza, melyben a kérvény ujlag betérjesztetett. Sorrenden kívül a kért kölcsön csak azon esetben engedélyezhető, ha az vala-

mely árva és gondnokolt gyámjának, illetőleg gondnokának folyamodására az árvaszék helybenhagyásával az árvák vagy gondnokoltaknak közvetlen érdekében szorgalmaztatik.

25. §. A kölcsönkérvény véleményezés végett a tiszti ügyészséggel 48 óra alatt elnökileg közöltetvén, a t. ügyészség által írott véleményezése kíséretében legfeljebb 4 nap alatt az árvaszékhez beterjesztendő, s az előadó ülnök által a legközelebbi ülésben előadandó s tárgyalás alá veendő. (L. a bővitést rendelő 249/884. sz. határozatot.)

26. §. Az árvapénztár, valamint a kölcsönt kérő fél, a kölcsön elvileges engedélyezéséről értesítettvén, az utóbbi a kölcsönről kiállítandó kötelezvénynek példányát a megyei árvaszék iktató hivatalánál, a nezsideri kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság által bekebelezendőket pedig a nezsideri szolgabírói hivatalnál 3 krnyi nyomtatási költség lefizetése mellett átvevén, annak megfelelő kitöltéséről, a bélyegekkel való ellátásáról, a kir. közjegyző vagy két előljárósági tag által leendő hitelesítéséről — mely utóbbi esetben községi személy — azonossági bizonyítvány is leendő szükséges, és az engedélyező végzés értelmében való telekkönyvi bekebelezéséről, önmaga és saját költségén gondoskodik, és azt ily értelemben legfeljebb 60 nap alatt kérvényének különbeni elvetése és a kölcsöntkérők sorozatából való törlésének terhe alatt beterjeszteni, valamint annak idejében a telekkönyvi törlést szinte saját költségén eszközölni tartozik.

27. §. A jelzálogilag biztosított kölcsönről szóló kötvényt, úgy az a szerint kiegészített, újabbi hiteles telekkönyvi kivonatot a folyamodó az árvaszékhez beadványa kíséretében, a kölcsönösszletnek az árvapénztárból leendő kiutalása végett beterjesztvén, a beadvány

a tisztí ügyésszéggel, a telekkönyvi állapot feletti véleményadás végett rövid uton közöltetik, aki felelős arról, hogy a telekkönyvi állapot a kölcsönt engedélyező végzésnek megfeleljen. Ha utalványozandónak találja a kölcsönt, a kötelezvényt azon feljegyzéssel: „utalványozható“ s neve aláírásával ellátja, azon esetben pedig, ha aggályosnak látja, az árvaszéknek további elintézés végett jelentést tesz.

28. §. A tisztí ügyész által kiutalhatónak ismert kölcsönösszletről szóló kötvény az árvaszék legközelebbi ülése elé terjesztetvén s kiutalás esetében a kiutalási záradékkal ellátatván, az árvapénztárnál a kölcsön engedélyezéséről szóló árvaszéki határozat, esetleg az épületek tűz elleni biztosításáról szóló báreza együtleges beterjesztése s a folyó s a kölcsönnek a kölcsönző részére lett kifizetése napjától a folyó év június 30-ig illetőleg deczember végéig járó 7% kamatok és a készpénzben lerovandó bekeblezési illeték levonása mellett kifizettetik s szabályszerűen elkönyveltetik.

29. §. Az adósnak az összesített árvapénztárból nyert kölcsönről kamat- és tőkerészletfizetési kézi könyvecske adandó, melyben a követelési főkönyvvel összhangzólag a tőkebeli tartozás, ugy a kamat- és tőkerészletfizetések is beirandók, s az árvapénztárnok és ellenőr aláírásával elismerendők.

30. §. Az árvatári kölcsönzésekről, az árvaszéknél külön jegyzék vezetendő a következő rovatokkal: folyó szám, kölcsönkérő neve, beadvány kelte, kölcsönként összlet, engedélyezés száma és kelte, kiutalás kelte, jegyzetek.

31. §. Az összesített árvapénztárt illető kötelezvények, az illető pénztári jegyzékszám folyama szerint, külön csomagokban őrzendők.

32. §. A kamatfizetéssel, illetőleg törlesztéssel hát-

ralékban maradt adósokat az árvapénztári hivatal minden félév első hónapjában bejelenteni, az árvaszék pedig ellenük a birói eljárást a kötelezvény értelmében a tisztí ügyészség által megindítani tartozik. Fél évig terjedhető fizetési halasztást az árvaszék csak azon esetben engedélyezhet, ha az adós azt, hogy betegség, személyében, családjában vagy vagyonaiban ért csapás által önhibája nélkül tetemes kárt szenvedett, esetről-esetre hitelesen igazolni képes.

33. §. A tisztí ügyész a neki behajtás végett kiadott követelések behajtásának folyamáról az árvaszéknek minden negyedévben jelentést tenni, az általa behajtott pénzt pedig az árvapénztárba 48 óra alatt az árvaszékhez egyuttal teendő jelentés mellett beadni tartozik.

34. §. A megyei törvényhatóság az árvaszék részére az árvaszéki, árvapénztári, előre nem látható és elő nem irányzott kiadások fedezésére, az árva-pénztári tartalék-alapból megfelelő, 500 frtot felül nem haladó öszletre nyujt, elszámolás terhe alatt, hitelt. Ezen öszlet elszámolásának módozatát a rendszabályok II. fejezete 54. §. jegyzetében foglalt árvapénztári ügyvitel fogja, tekintettel az 1877-ik évi XX. t.-cz. 300. §-ára, megszabni.

35. §. Vételárak felosztása alkalmával az árvapénztárt megillető, illetve ítéletileg megállapított tőkeöszlet és annak kamatai az eljáró bíróság által közvetlenül az árvapénztár részére utalványozandó.

36. §. A tartozás teljes kielégítésekor az árvapénztárnok az adós-könyvecskébe a teljesített kifizetést bejegyezvén, a kötvényt, a törlési nyugtához szükségelt, az adósfél által azonnal beszolgáltatandó bélyeg mellett, az árvaszékhez, a törlési nyugtának ez által leendő kiadása végett, beterjeszti.

37. §. Az árvaszék a törlés engedélyezése s a törlési nyugta kiadása iránt a legközelebbi, szükség esetében rendkívüli ülésében intézkedik.

38. §. Ha az adós a tőkét vagy annak egy részét a szabályszerű egy negyedévi felmondás nélkül akarná visszafizetni, ezt az árvaszéknél tartozik bejelenteni, mely a felett, valjon a visszafizetés, tekintettel az árvapénztár állapotára, azonnal elfogadható-e? határoz.

Ha az árvaszék a tőkének vagy egy részének azonnali lefizetését engedélyezi, a kamatok csak azon hó végéig számítandók fel, melyben a fizetés történik, ellenesetben a visszafizetés csak úgy fogadható el, ha az adós a tőkével együttesen a kamatokat 3 hóra előre fizeti, magában értetődvén, hogy amennyiben kitünnék, miszerint a visszafizetés alkalmával az adós által továbbra, mint három hóra, vannak kamatok előre fizetve, a három havi kamat levonása után, a maradékos kamatösszeg a fizető adós kezéhez a pénztár által visszatérítendő lesz.

39. §. A negyedévi felmondás adós által szóval is történhetik, s az a követelési főkönyvben adós számára adott lap jegyzékrovatában és az adós kamat- és tőketörlesztési kézi könyvében is feljegyzendő.

40. §. Ha a rendelkezés alatt álló s tőkésítendő árvapénztári pénzkészlet ily módon ingatlan birtokra kiadható nem lenne, az az árvaszék által, a megyei törvényhatóság által kijelelt mosonymegyei takarékpénztárnál 6%-tól, s ha ez eszközölhető nem lenne, a helybeli m. kir. adóhivatalnál 5%-tól kamatozás mellett lesz letétként elhelyezendő.

41. §. Hogy az árvaszék a kiadható pénzek mennyiségének megállapítása iránt tájékozhatta magát, az árvaszék által azon árváknak névjegyzéke, a kik a legközelebb bekövetkező 3 hó alatt nagykornakká lesznek,

a pénztári hivatallal minden hó 15-éig idejekorán közöltetvén, ezen utóbbi az azon árvákat megillető s az árvapénztár részéről kifizetendő tőke- és kamatösszelek mennyiségét ugyanazon hó végéig az árvaszéknek bemutatni tartozik.

III. FEJEZFT.

Az egyénekenkinti árvapénztár kezeléséről.

42. §. Ezen elnevezés alatt az árvapénztár a gyámoltaknak azon értékeit kezeli, melyek a gyámolt vagy gondnokolt nevére szóló magánkötelezőkben utalványoztattak hozzá, továbbá az örökhagyó hagyatékához tartozó s az árvák részére beutalt változékony értékű értékpapirokat, arany- és ezüstpénzt, takarékpénztári betéti könyveket, ékszereket stb. Az árvák ingatlan birtokáról külön földkönyv vezetetik.

43. §. Ezen értékek csak azon esetben jönnek az árvapénztár öszletes kezelése alá, ha a gyám vagy gondnok okadatolt előterjesztésére az árvaszék behajtásukat, illetőleg folyó pénz iránti beváltásukat rendeli el s az örökhagyó végrendeletében ellenkezőleg nem intézkedett.

44. §. Arany- és ezüstpénz, ha nagyobb mennyiségben utaltatik be, természetbeni visszatérítés mellett kölcsönöztetik ki, ellenkezőleg, vagy ha természetbeni kikölcsönzésük nem eszközölthetnék, s a végrendeleti intézkedés sem áll ellent a rendes folyamár iránt, folyó pénzzé teendők.

45. §. Az egyénekenkinti árvapénztári értékek az öszsesítetlen kezelt árvapénztári pénzekkel egy ugyanazon naplóba vezetnek be, valamint az árvák követelésének főkönyvében is, egy ugyanazon lapon számoltatnak el.

46. §. Az árvapénztárnál ezen értékek után befolyó kamatok, amennyiben azok a gyámoltak vagy gondnokoltak eltartására a gyám vagy gondnok kezeihez számadás tétele iránt kiutalva nem lettek, ezen szabályok 13. §-a értelmében kezeltetnek.

Ha pedig a tőke kamatai a gyámolt vagy gondnokolt eltartására utaltatnak ki, a gyámnak vagy gondnoknak, a tőke az árvaöveteli főkönyvbe mint kamatozatlan vezetetik be.

47. §. Az egyénileg kezelt kötelezvényekben foglalt tőkék csak a gyám vagy gondnok előterjesztésére mondatnak fel, s ugyan a gyám, illetőleg gondnok által hajtatnak is be, s a gyámoltnak nagykorúsága elérésekor természetben adatnak ki.

Ily kötvényekre a pénztárnok a tőke fennlétező értékét is a kiadási hó végéig esetleg hátralévő kamatokat feljegyzi, s átadásukról az átvevőtől elismerő térítvényt vesz, melyben egyuttal a pénztár a kötelezvény további fentartása tekintetében felmentetik.

IV. FEJEZET.

A letétkezelésről.

48. §. Az árvapénztár az egyes árvákat illető vagy árvás hagyatékokhoz tartozó arany és ezüst pénzt, ugy értékpapírt, amennyiben azok letétként lettek beutalva, s egyéb könnyen megőrizhető ékszereket, drágaságokat, sorsjegyeket, emlékpénzeket, továbbá családi okmányokat stb., melyek nehézség nélkül eltarthatók s kezelhetők, letét gyanánt kezeli.

A hozzá utalványozott ilynemű értékekről külön napló s árvaövetelési főkönyv vezetetik, betűszerinti utmutatóval ellátva.

49. §. A letétileg kezelt, illetőleg őrzött értéktől, annak kiadásakor a tartalékalap részére és pedig minden 1 frt érték után

1 évig tartó őrzésért $\frac{1}{4}$ kr,

1—5 " " " $\frac{1}{2}$ "

5—10 " " " $\frac{3}{4}$ "

10—15 " " " 1 "

15-ön túl " " $1\frac{1}{2}$ " veendő; ok-

mányokért, melyekhez a magánkötelezvények is tartoznak, általán

5 évi időtartamra — frt 30 kr,

5—10 " " — " 60 "

10—15 " " — " 90 "

15 éven túli " 1 frt díj szedendő.

V. FEJEZET.

A tartalékalap-pénztár kezeléséről.

50. §. Az 1877. XX. t.-cz. 293. §-a s ezen szabályok értelmében keletkező tartalékalap külön napló és követelési főkönyv vezetése mellett kezelendő.

51. §. A tartalékalap és kamatai a következő czélokra fordítandók:

a) Az összesített árvapénztárt vétlen terhelő károk fedezésére.

b) Az évi költségvetésből kimaradt, időközben előre nem láthatólag felmerült árvaszéki s pénztári, irodai, nyomtatványi s hasonló szükségletek fedezésére.

c) Vagyontalan árvák segélyezésére.

Ezen segélyezés módozatait a törvényhatóság fogja közelebbről meghatározni.

d) Rendkívüli díjnoki fizetésekre.

e) Az árvaszék által kiküldendő tagok napidijainak vagy fuvarköltségeinek, s az ügyészi hivatal részéről

az árvaszék utasítása folytán szükségelt perbeli s egyéb hivatalos kiadások előlegezésére, mely kiadásokat azonban, ha az illető árva, kinek érdekében a kiküldetés történt, vagyonnal bir, megtéríteni tartozik.

A tartalékalap és kamatai iránt az 1877. évi XX. t.-cz. 298. §. értelmében a megyei törvényhatóság bizottsága határoz.

Átmeneti intézkedések.

(1877. XX. t.-cz. 302. §-a.)

52. §. Amennyiben valamely gyámpénztári kölcsönösszeg a jelzálogul szolgáló földbirtok vagy házak becsértékének harmadrészét felülhaladja, a kölcsönösszeg azon része, mely a jelzálog becsértéke egyharmadában fedezetet nem talál, felmondandó és behajtandó.

53. §. Azon gyámpénztári kölcsönök, melyeknek adósai az árvaszék által kitűzendő határidő alatt az általuk birt kölcsönösszegeknek az új szabályrendeletben meghatározott idő alatti törlesztése és egyéb új feltételek teljesítése iránti telekkönyvileg bekeblezett nyilatkozatot az árvaszékhez be nem adják, felmondandók s behajtandók.

Jegyzet.

Az árvapénztári hivatal részletes ügyvitel szabályait ezen szabályzatok határozmányainak keretén belől az árvaszámvevőség és pénztárnok meghallgatása mellett az árvaszék fogja javaslatba hozni s a megyei törvényhatóság jóváhagyása alá terjeszteni.

Kelt Mosonmegye törvényhatósági bizottságának 1879. évi márczius hó 27-én M.-Óvárrott tartott rendkívüli közgyűléséből.

Simon Gyula,
kir. tanácsos, alispán.

30.|b. ü. sz. 1879.

Az 1877. évi XX. t.-cz. 301. §-ában foglalt rendelkezéshez képest az 1879. évi márczius hó 27-én tartott rendkívüli bizottsági közgyűlésben 7.|b. ü. sz. a. hozott határozattal alkotott ezen szabályrendelet a belügyi m. kir. ministeriumnak az 1879. évi május hó 8-án 21,563. sz. a. kelt rendeletével jóváhagyatott.

Kelt Magyar-Óvárott, Mosonvármegye köztörvényhatósági bizottságának az 1879. évi május hó 13-án tartott évnegyedes rendes közgyűléséből.

P. H.

Kiadta: **Tóth Imre**, főjegyző.

204.|b. ü. sz. 1880.

A jelen szabályrendelet II. része I. fejezetének 8. §-ában és II. fejezetének 21. §-a első bekezdésének utolsó sorában meghatározott kamatláb, az 1880. évi augusztus hó 17-én 180.|b. ü. sz. a. hozott s a belügyi m. kir. ministerium az 1880. évi október hó 9-én 45,092. sz. a. kelt rendeletével jóváhagyott közgyűlési határozat e részbeni rendelkezéséhez képest az 1881. évi január hó 1-től kezdve 7°/_o-ról 6°/_o-ra leszállított.

Kelt Magyar-Óvárott, Mosonvármegye köztörvényhatósági bizottságának az 1880. évi október hó 12-én tartott rendkívüli közgyűléséből.

P. H.

Kiadta: **Tóth Imre**, főjegyző.

124.|b. ü. sz. 1881.

A jelen szabályrendelet II. részének II. fejezete 21. §-ának első pontjában meghatározott törlesztési idő tartama az 1881. évi február hó 23-án 26.|b. ü. sz. a. hozott s a belügyi m. kir. ministerium az 1881. évi július hó 27-én 36.617. sz. a. kelt rendeletével jóvá-

hagyott közgyűlési határozat e részbeni rendelkezéséhez képest 20, illetve 10 évről 32, illetve 20 évre kiterjesztett.

Kelt Magyar-Óvárott, Mosonvármegye köztörvényhatósági bizottságának az 1881. évi szeptember hó 26-án tartott évnegyedes rendes közgyűléséből.

Kiadta: **Tóth Imre**, főjegyző.

7.|b. ü. sz. 1885.

Ezen szabályrendelet II. része II. fejezetének 25. §-a az 1884. évi december hó 29-én 249.|b. ü. sz. a. hozott s a belügyi magyar kir. ministerium 1885. évi évi márczius hó 23-án 13,000. sz. a. kelt rendeletével jóváhagyott közgyűlési határozat e részbeni rendelkezéséhez képest a következő kiegészítéssel, u. m.:

„Amennyiben a kölcsönkérő a felveendő kölcsönt egészben vagy részben a már bekeblezett tehertételek törlesztésére kívánná fordítani s az előző tehertételek törlesztését az adandó árvaszerű kölcsönök biztosítása is követelné, az árvaszék a kölcsönért folyamodó fél kérelmére a kölcsönként felveendő pénzből az előző tehertételek törlesztésére szükséges pénzösszeget a megyei tiszti ügyész kezeihez kiutalhatja“, — láttatott el.

Kelt Magyar-Óvárott, Mosonvármegye köztörvényhatósági bizottságának az 1885. évi márczius hó 30-án tartott évnegyedes rendes közgyűléséből.

Kiadta: **Tóth Imre**, főjegyző.

218.|b. ü. sz. 1885.

Ezen szabályrendelet II. rész, II. fejezetének 22. §-a a következő kiegészítéssel, u. m.:

„A jelzálogul felajánlott ingatlanok becsértékeül jövőre is rendszerint azok földadójának százszoros meny-

nyisége veendő az adandó kölcsönre nézve a számítás alapjául; a kölcsönt kérő fél kéretére kivételesen megengedtetik azonban, hogy az ezen számítás szerint igényelhető kölcsönnél nagyobb összegű kölcsön nyerhetése czéljából a jelzálogul felajánlott ingatlan maga, esetleg az azon álló nem szilárd anyagból készült gazdasági épületekkel együtt az árvaszék részéről községenként kirendelendő becsüsök által szabályszerűleg megbecsültethessék, s az ily módon megállapított becsérték az adandó kölcsön kiszámításának alapjául vétethessék, mindazonáltal azon határozott korlátozással, hogy a jelzett ezen eljárás útján megállapítandó s az adandó kölcsön összege kiszámításának alapjául szolgáló ezen becsérték, a jelzálogul felajánlott ingatlan összes földadójának százhuszonöttszörös mennyiségét meg nem haladhatja, azaz: hogy a jelzett módon megállapítandó becsérték a jelzálogul felajánlott ingatlan összes földadója százhuszonöttszörös mennyiségének erejéig vétethessék csak az adandó kölcsön összege kiszámításának alapjául“, láttatott el.

Kelt M. Óvárott, Mósonmegye köztörvényhatósági bizottságának 1885. évi december hó 30 án tartott évnegyedes rendes közgyűléséből.

Kiadta: **Tóth Imre**, főjegyző.

Ezen szabályrendelet I. rész IV. fejezet 44. §-a, II. rész IV. fejezet 48. §. első bekezdése és ugyanazon szakasz második bekezdése az 1890. évi márczius hó 31-én 26. b. ü. sz. a. hozott s a belügyi m. kir. miniszterium 1890. évi augusztus hó 7-én ^{40804.} VIII. 15. sz. a. kelt rendeletével jóváhagyott közgyűlési határozat e részbeni rendelkezéséhez képest a következő kiegészítéssel láttatott el:

1. A szabályrendelet I. rész IV. fejezet 44. §. harmadik bekezdése:

„A birságösszeg hovafordítását illetőleg a gyámhatóság végzése folytán a járásbeli főszolgabírói hivatal által behajtott birságpénzek, az 1877. évi XX. t.-cz. 192. §-a szerint az ezen ügyben érdekelt gyámolt vagy gondnokoltak illetőségi iskolaszékének minden év végével, a vagyontalan árvák tartása és kiképeztetése céljából, az árvaszék által, felosztás végett kiutalványoztatik, és addig a befolyt összegek árvatári letétbe kezeltetnek.

2. A II. rész IV. fejezet 48. §-a első bekezdése:

„Továbbá minden az árvapénztárba az árvás hagyatékhöz tartozó a hónap elsejétől annak 15-éig bezárólag érkezett és árvaszékileg beutalt letét, a megyei központi árvapénztár által összesített árvapénztárba beolvasztva és ugyanazon hó 16-tól, a hónap későbbi napjaiban beutalt pénzek pedig a jövő hó 1-től $4\frac{1}{2}\%$ -kal kamatoztatnak.“

3. ugyanezen szakasz második bekezdése:

„Az árvapénztárhoz utalványozott ilyenmü pénz és értékekről külön letéti napló, letéti főkönyv és számlakönyv, a letétek nyilvántartása céljából vezettedik, betűsoros tárgy- és névmutatóval.“

Kiadta: **Békeffy Jenő**, főjegyző.

96.
b. ú. 1887.

Szabályrendelet

hivatali lemondás esetében ennek végleges elfogadásáig a választott tisztviselővel szemben követendő eljárásról.

1. §. Ha a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálat elrendelése után a választott tisztviselő lemond, addig is, míg lemondása végleges elfogadása iránt az illetékes

közgyűlés határozhat és ezen határozat jogerőre emelkedik, tartozik hivatalát viselni és a vele járó kötelességeket felelősség terhe alatt teljesíteni.

2. §. Kivételes esetekben azonban, ha a lemondásnak a közgyűlés által leendő elfogadása előre látható, vagy ha a lemondott tisztviselő alapos indokoknál fogva állásától való megválhatását sürgősen kérelmezi, a lemondás iránti végleges határozat meghozataláig a lemondott tisztviselőnek az állásától való megválásra az engedélyt tiszti illetményeinek egyidejűleg való beszüntetése mellett az alispán meghallgatásával a főispán adhatja meg, miglen az alispán ilynemű felmentési kérelme fölött a vármegye közönsége határoz a legközelebbi rendes, esetleg az e végből a főispán által egybehívandó rendkívüli közgyűlésében. A hivataltól való ideiglenes fölmentés csak azon esetben adható meg, ha a vizsgálat eredménye fölött határozni hivatott fegyelmi hatóság, annak érdemében, vajjon a fegyelmi ügy nem tartalmaz-e oly mozzanatokat, melyek az 1886. évi XXIII. t.-cz. 1. §. utolsó bekezdésében jelzett szempontokból a lemondás elfogadását akadályozzák, indokoltan nyilatkozott.

A lemondás a vizsgálat folytatását nem akadályozza, csupán a fegyelmi vizsgálat eredménye feletti érdemleges határozat meghozatalára bír halasztó hatálylyal; a lemondásnak ideiglenes elfogadása csakis a hivatali kötelességek teljesítése alól való felmentésre vonatkozik.

A lemondás ideiglenes elfogadása folytán ideiglenesen megüresedett állomással járó teendőik ellátásáról az alispáni állásra vonatkozólag a közgyűlés intézkedik, a többi állásokra nézve az ügymenet érdekében szükséges intézkedéseket az alispán teszi meg, elkerülhetlen szükség esetében pedig a főispán helyettesít. — Jelen szabályrendelet az 1886. évi XXI. t.-cz. 7. §-a értel-

mében szabályszerű közhírrététel és felsőbb helyen való megerősítés után azonnal hatályba lép.

Kelt Magyar-Óvárott, Mosonmegye köztörvényhatósági bizottságának az 1887. évi június 27-én tartott évnegyedes rendes bizottsági üléséből.

P. H.

Kiadta: **Tóth Imre**, főjegyző.

46738.

M. kir. belügyminister.

III. a. sz.

Ezen szabályrendeletet az 1886. XXIII. t.-cz. alapján jóváhagyom. — Budapesten, 1887. július 19 én.

P. H.

A minister helyett: **Lukács György** s. k., államtitkár.

VI.

96.
b. ú. 1887.

Szabályrendelet

a betegség vagy szellemi fogyatkozás folytán munkaképtelenné vált tisztviselővel szemben követendő eljárásról.

1. §. A betegség vagy szellemi fogyatkozás folytán munkaképtelenné vált tisztviselő-, segéd- és kezelő-személyzet tagja részére, mihelyt munkaképtelensége *négy hétig tart*, saját vagy hozzátartozóinak írásbeli kérelme és a gyógykezelő orvosnak, a vármegyei főorvos, illetőleg járási orvos által megerősített, a munkaképesség visszanyerését kilátásba helyező bizonyítványa alapján, a kérelem beadásának utját álló akadályok fennforgása esetén pedig az alispán rendeletére a tiszt főorvos vagy járás-orvos által hivatalból eszközölt vizsgálat alapján, az erre illetékes hatóság által hosszabb szabadságidő engedélyezhető.

Ezen szabadságidő három hónapnál tovább nem terjedhet ugyan, de szükség esetén mindannyiszor indokolt orvosi bizonylat alapján, illetőleg a vármegyei orvos által újabb eszközölt vizsgálat eredményéhez

képest a munkaképtelenség beálltától, illetőleg az első szabadságidő engedélyezésétől számítandó egyévi határidőn belül meghosszabbítható.

2. §. Az ekként egy teljes évig terjedhető szabadságidő tartama alatt a tisztviselőnek, segéd- és kezelőszemélyzet tagjának rendes fizetéséhez és lakpénzéhez igénye nem szűnik meg, sőt teljes általányait is megtarthatja, de ez esetben köteles tényleg fedezni a hivatal azon szükségleteit, melyeknek fedezésére az általányok szolgálnak.

3. §. Ha a betegség vagy szellemi fogyatkozás miatt munkaképtelen tisztviselő-, segéd- és kezelőszemélyzet tagja az egyévi szabadságidő leteltével sem nyerte vissza munkaképességét, mely körülmény a határidő leteltét megelőző 8 nap alatt a tiszti főorvos által megállapítandó, összes illetményeit az *alispán azonnal beszünteti*, s erről a legközelebbi közgyűlésnek — a kinevezettekre nézve a főispánnak is — jelentést tesz, mely közgyűlés, esetleg a főispán az illetőt hivatalától végleg felmenti.

Az alispán az illetmények beszüntetésekor egyidejűleg a nyugdíj-intézet választmánya útján intézkedik az iránt, hogy az illető a nyugdíj-szabályzat szerint a szolgálati időhöz képest, melybe a szabadságidő is beutandó, elláttassék.

Jelen szabályrendelet az 1886. évi XXI. t.-cz. 7. §-a értelmében szabályszerű kihirdetés és felsőbb helyen leendő megerősítés után azonnal hatályba lép.

Kelt M. Óvárott, Mosonvármegye köztörvényhatósági bizottságának 1887. június 27-én tartott évnegyedes rendes üléséből. P. H. Kiadta: **Tóth Imre** s. k., főjegyző.

46739.

M. kir. belügyminister.

III. b.

Jelen szabályrendelet jóváhagyatik. — Budapesten, 1887. július 18-án.

P. H. A minister helyett: **Lukács György** s. k., államtitkar.

VII.

167.
b. n. sz.

Szabályrendelet

a vármegyei, valamint a községi tisztviselők és közegekre fegyelmi, valamint egyéb uton kiszabandó pénz- és rendbirságok hováfordításáról, azok befolyásának biztosítása és ellenőrzéséről.

1. §. A vármegyei tisztviselőkre, a segéd- és kezelőszemélyzet tagjaira kiszabandó mindennemű fegyelmi, valamint egyéb pénz- és rendbirságok — amennyiben külön törvény másként nem intézkedik — egész összegükben mindenkor a tiszti nyugdíj-alap javára fordítandók.

2. §. A nagy, illetve kisközségek előljáróira, valamint a községi és körjegyzőkre fegyelmi, valamint egyéb uton kiszabandó, minden néven nevezendő pénz- és rendbirságok — amennyiben külön törvény máskint nem intézkedik — egészben és kizárólag a községi, illetve körjegyzők nyugdíj-alapja javára fordítandók.

A pénz- és rendbirságok minden egyes esetben az alispáni hivatalhoz küldendőek be.

3. §. Községi tanító pénzbirságai minden egyes esetben az országos tanítói nyugdíj- és gyámalap javára leendő fordítás céljából a vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministeriumhoz terjesztendőek fel.

4. §. Mily eljárás követtessék azon tisztviselő, segéd-, illetőleg kezelőszemélyzeti taggal és községi előljárókkal, illetőleg községi és körjegyzőkkel szemben, kik a fegyelmi eljárás folytán reájuk kiszabott pénzbirságokat záros határidő alatt le nem fizetik, ezt az 1886. évi XXII. t. cz. 101. §-a, illetőleg az 1886. évi XXIII. t. cz. 9. §-a írják elő.

5. §. A járási főszolgabírák az általuk kiszabott pénz- és rendbirságokról járási nyilvántartási jegyzéket.

melyben a fegyelmi határozat szerint a birság lefizetésére kitűzött záros határidő esetről-esetre egy külön rovatban kitüntetendő — vezetni, minden egyes birságolási esetről pedig a vármegyei alispánnak külön jelentést tenni kötelesek.

6. §. Az alispán az egész vármegyére kiterjedő központi nyilvántartási jegyzéket, melyben egy külön rovatban kitüntetendő a fegyelmi határozat szerint a birság lefizetésére kitűzött záros határidő, vezetni tartozik. Ezen jegyzékbe az előbbi §-ban érintetteken kívül az alispán, a közigazgatási bizottság és esetleg a ministerium által elbírált fegyelmi ügyek is bejegyzendők lévén, ennek alapján az alispán, ellenőrizve a határozatok jogerőre emelkedését, a határidő leteltével az illető összegek tényleges lefizetését és rendeltetési helyére juttatását eszközteni s a közigazgatási bizottságnak mindezekről félévenként jelentést tenni tartozik.

7. §. A közigazgatási bizottság az alispáni jelentésben foglalt adatokat az 1876. évi VI. t.-cz. 64. §. értelmében összeállítandó saját félévi jelentésében felhasználja.

Kelt M.-Óvárott, Mosonvármegye köztörvényhatósági bizottságának az 1888. évi szeptember hó 24-én tartott üléséből.

Kiadta: **Tóth Imre**, főjegyző.

69387. sz.
III. a.

M. kir. belügyminister.

Ezen szabályrendeletet jóváhagyom. Budapesten, 1888. évi október hó 24-én.

P. H. A minister helyett: **Lukács György** s. k., államtitkár.

VIII.

Szabályrendelet

a megyék háztartásáról szóló 1883. évi XV. t.-cz. 9., illetőleg 13. §§-ai értelmében igénybe vehető törvényhatósági pótdadó kivetése, behajtása és kezelése tárgyában.

1. §. Az 1883. évi XV. t.-cz. 9., illetve 13. §-a alapján közigazgatási, közlekedési, közgazdasági, közművelődési és jótékonyági czélokra igénybe vehető megyei pótdadó, ha az a törvényhatósági közgyűlés által a törvény 10, esetleg 11. §§-aiban körülírt módozatok mellett elhatározottat s a 13. §-ban említett pótdóra nézve a bel- és pénzügyminister engedélye is kikéretett: a földadó, házadó, keresetadó, nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adója, bánya-adó, tőkekamat-adó és járadékadó czimén azon évben, melyre nézve a pótdadó igénybevétele elhatározott, fizetendő egyenes államadók után vettetik ki.

2. §. A törvényhatósági pótdadó helyesen történendő kivethetése céljából az 1. §-ban érintett egyenes államadók mennyiségének községenként összeállítandó kimutatása a megyei alispán által a kir. adófelügyelőségtől évenként beszerzendő.

3. §. A törvény által meghatározott czélokra engedélyezett törvényhatósági pótdadó a hivatkozott törvény 10. §-ában előírt módon közgyűlésileg megszavaztatván, az egyes községek tartozása a kir. adófelügyelőségtől beszerzett egyenes adók kimutatása alapján a közgyűlésileg megállapított százalék szerint a megyei főszámvévő által számítandó ki és irandó elő, ki is ezen kiszámítást és előírást a községekre való kivetés és a megyei pénztári hivatallal történendő közöltetés céljából a megyei alispánhoz terjeszti be.

4. §. Az előirt és a községekre kivetett összegeket az egyes adózókra állami adójuk arányában és az állami adókra nézve fennálló törvények és szabályok értelmében, valamint a kihirdetésre nézve az 1883. évi XV. t.-cz. 12. §-ában előirt eljárásnak szigorú szem előtt tartásával a községi előjárók tartoznak kivetni, az egyesektől az állami adóval együttesen beszedni és évnegyedenként való részletekben a megyei házi pénztárba beszállítani.

5. §. Ezen törvényhatósági pótadó a megyei pénztári hivatal által külön napló mellett kezelendő és számolandó el, az erről szóló a megyei pénzkezelésről és számvitelről kibocsátott szabályzat szerint készített évi zárszámadás pedig a tavaszi közgyűlés által vizsgáltatik meg.

A közlekedési célokra igénybe venni szándékolt pótadóból várható eredmény a közmunka tárgyában készült, és a közmunka és közlekedési ministerhez felterjesztendő költségvetési előirányzat fedezeti rovatába felveendő.

6. §. A hátralékok a megyei pénztári hivataltól beszerzendő adatok alapján a megyei főszámvevő által évnegyedenként és községenként kimutatandók s a kimutatások a hátralékoknak a járási szolgabírák által a községek behajtására nézve fennálló szabályok szerint történendő behajtása céljából a megyei alispánnak beszolgáltatandók.

Kelt M.-Óvárott, Mosonvármegyének az 1884. évi márczius hó 26-án tartott évnegyedes rendes bizottsági közgyűléséből. P. H. Olvasta s kiadta: **Tóth Imre** s. k., főjegyző.

75. sz. Jelen szabályrendelet az 1884. évi ápril hó 27-én
b. ü. 25113/III. b. szám alatt kelt belügyministeri rendelettel jóváhagyatott. Kelt M.-Óvárott, Mosonvármegyének az 1884. évi június hó 30-án tartott évnegyedes rendes bizottsági közgyűléséből.

P. H.

Olvasta és kiadta: **Tóth Imre** s. k., főjegyző.

103. 1884.
b. ú.

IX.

Szabályrendelet

a párndorfi vámpénztárból adandó kölcsönök feltételeinek meghatározása tárgyában.

1. §. A megye magán tulajdonát képező párndorfi vámpénztárból adandó kölcsönök engedélyezésére hivatott választmány áll: az alispán vagy törvényes helyettese elnöklete alatt a közgyűlés által 3 évre megválasztott hat tagból. Jegyzőről a választmány elnöke gondoskodik.

Érvényes határozat hozatalára az elnökön kívül 4 tag jelenléte és szótöbbség kívántatik meg.

A nem egyhangulag hozott határozatoknál a határozat mellett és az ellen szavazók nevei a jegyzőkönyvben világosan kiteendők.

2. §. Ezen választmány hatáskörét képezi: a párndorfi vámpénztárból adandó kölcsönöknek a jelen szabályrendeletbe foglalt feltételek és követelmények szigorú betartása melletti engedélyezése.

3. §. Ezen választmány eljárását kizárólag a jelen szabályrendeletbe foglalt rendelkezések szabályozzák: elutasító határozatait indokolni nem tartozik, azok ellen jogorvoslatnak helye nincs s felelőssége csak ezen szabályrendelet követelményeinek pontos be nem tartása esetében áll be.

Ezen választmány elnöke és szavazattal bíró tagjai az egyhangulag hozott határozatok által a jelen szabályrendelet be nem tartása folytán keletkezett károkért egyetemlegesen teljes vagyoni felelősséggel tartoznak. A szótöbbséggel hozott határozatért a választmánynak csak azon tagjai felelősek, kik a határozathoz szavazatukkal hozzájárultak.

4. §. A választmány eljárásáról minden negyedévben az évnegyedenként tartott rendes közgyűlésre jelentést tenni tartozik.

5. §. A párndorfi vámpénztárból adandó kölcsönökre nézve jelzálogul kizárólag csak e megyében fekvő földbirtokok — az azokon fekvő gazdasági épületek és lakházakkal együtt — továbbá házak, melyek oly községekben léteznek, a hol az általános házbéradó be van hozva, fogadtatnak el.

Az adandó kölcsönök legkisebb összege 100 frtnál kevesebb nem lehet, a legnagyobb pedig rendszerint csak 1000 frtig terjedhet, kivételesen azonban s jelesül a mennyiben azt a pénztár állapota s a kölcsönért folyamodók száma megengedi, kölcsönök a meghatározott ezen összegen felül is engedélyezhetők; célja lévén, a párndorfi vámpénztárból adandó kölcsönök engedélyezésének az, hogy a kölcsönt igénybe venni szándékozó felek közül minél többen részesíttessenek a kedvező feltételek alatt való kölcsönadás jótéteményében.

6. §. Kölcsönök földbirtokoknál a földbirtok becsértékének feléig, gazdasági épületek és lakházaknál, valamint házaknál a becsérték egy harmadáig adhatók a bekeblezett adósságok és az elsőbbséggel bíró s hozzávetőleg kiszámítandó terheknek megfelelő összeg betűdásával.

7. §. Földbirtoknál a becsértéket a földadó százszoros mennyisége az ennek kiegészítő részét képező gazdasági épületek és lakházaknál ellenben a szabályszerű becsü útján — melynél a forgalmi érték különösen tekintetbe veendő, — megállapítandó becsérték, a házbéradóval megadóztatott házaknál pedig a házbéradó százszoros mennyisége képzi.

8. §. A gazdasági épületek és lakházak becsértékének meghatározása céljából tartandó becstük alkal-

mával becsüsökül mindenkor a községi bíró illetve helyettese és a jegyző, valamint két szakértő becsüs alkalmazandók; — oly esetekben pedig, amidőn az illető község érdekeltsége forog fenn, a becsü a járási szolgabíró által két szakértő becsüs alkalmazása mellett teljesítendő.

9. §. Gazdasági épületek és lakházak, valamint házak a fentebb meghatározott feltételeken felül jelzággal csak az esetben fogadhatók el, ha azoknak az első magyar általános, vagy a francia-magyar, vagy a Riunione adriatica dissicurta biztosító társaságnál, esetleg más, a választmány által jó hitelűnek ismert biztosító társaságnál történt biztosítása kimutattatik.

10. §. A párndorfi vámpénztárból adandó kölcsönök után a kamatláb közgyűlésileg 6%-ban van megállapítva s annak a körülményekhez képesti megváltoztatása a közgyűlés hatásköréhez tartozik, s a kamatok évenként mindenkor augusztus hó 31-ig a megyei pénztári hivatalnál fizetendők le. A mennyiben a kamatok ezen meghatározott napon lefizettetni elmulasztatnának, a reá következő naptól fogva a hitelező pénztár részére már késedelmi kamatok is járnak. A ki pedig kamatfizetési kötelezettségének a jelzett fizetési határnaptól fogva számítandó 3 hónap alatt sem tenne eleget, annál a kölcsöntőke felmondottnak tekintendő és további felmondás nélkül beperelhető.

11. §. Kölcsönadás esetében mindkét fél részére félévi felmondási idő köttetik ki, melynek lejártával a kölcsöntőke kamatjaival együtt pontosan visszafizetendő; jogosítva van azonban az adós tartozását részletfizetések által is törleszteni; mely esetben a visszafizetendő részlet összege száz forintnál kisebb nem lehet s mindenkor $\frac{1}{4}$ évvel előbb felmondandó; a mennyiben pedig a visszafizetés felmondás nélkül történnék ez esetben

a $\frac{1}{4}$ évi kamatok mindenkor felszámítandók s a fél által lefizetendők.

12. §. Az engedélyezett kölcsönök csak azon esetben utalványozhatók, ha az adóslevél, továbbá a telekkönyvi bekeblezést és a feltételek teljesítését igazoló hiteles telekkönyvi kivonat, esetleg a tűzkár biztosítási bárca beterjesztetik.

Azon körülménynek megbirálása, hogy a kölcsön engedélyező választmány részéről meghatározott feltételeknek, — melyek alatt a kölcsönadás engedélyeztetett, — az illető fél részéről megféleltetett-e vagy sem, felelősség terhe mellett a megyei tiszti ügyész hatásköréhez tartozik s ennél fogva a kölcsönök kiutalványozása a választmányi elnök részéről csakis a megyei tiszti ügyész e részbeni indítványára következhetik be.

13. §. A kölcsönök engedélyezése iránt beadandó kérvények 50 kros bélyegjeggyel látandók el s a következő okmányokkal szerelendők fel; és pedig földbirtoknál hiteles telek és földadókönyvi kivonattal, házaknál valamint gazdasági épületek és lakházaknál pedig községi házbéradó bizonyítvánnyal illetőleg szabályszerűleg kiállítandó becsü bizonyítvány és tűzkár elleni biztosítási igazolvánnyal.

14. §. A megyei pénztári hivatal az engedélyezett s a választmányi elnök által utalványozott kölcsönt csak az illető félnek, esetleg igazolt meghatalmazottjának az eredeti adóslevél, telekkönyvi esetleg földadókönyvi kivonat s egyéb a kölcsön engedélyezésének alapjául szolgáló okmányok bevonása mellett van jogosítva kifizetni.

15. §. Kölcsönök visszafizetése esetében az illető félnek ugy az adóslevél mint egyéb okmányai, — melyek mindannyian a pénztári hivatal által őrizendők

meg, — ez utóbbi által szabályszerűleg visszaszolgáltatandók.

16. §. A kölcsönökről kiállítandó kötvényekbe a szokásos kikötések és egyéb biztosítási rendelkezéseken felül az esetleg felmerülhető költségek biztosítása czéljából a választmány által esetenként *meghatározandó óvadék pénznek*, továbbá a sommás eljárásnak, valamint a bíróság szabad választási jogának határozott kikötése s a tüzkár elleni biztosítási díj lefizetéséről szóló nyugtának az évi kamatfizetés alkalmával történendő felmutatási kötelezettsége felveendő.

Kelt Mosonmegye köztörvényhatósági bizottságának 1884. évi június hó 30-án M.-Óvárott tartott rendes közgyűléséből. Olvasta s kiadta: **Tóth Imre** s. k. főjegyző.

$\frac{158}{b. \ddot{u}.}$ 1884.

Ezen 1884. évi június hó 30-án 103/b. ü. sz. a. hozott határozattal alkotott szabályrendelet, a belügyi m. kir. ministerium f. évi szept. 15-én 44677/III. b. sz. a. lejuttatott rendeletével jóváhagyatott.

Kelt Mosonvármegye köztörvényhatósági bizottságának 1884. évi szeptember hó 30-án M.-Óvárott tartott évnegyedes rendes közgyűléséből. Kiadta: **Tóth Imre** s. k., főjegyző.

$\frac{103}{b. \ddot{u}.}$ 1881.

Szabályrendelet

a katonabeszállásolás terhének arányosabb megoszlása czéljából, az 1879. évi XXXVII. t.-cz. alapján engedélyezett törvényhatósági pótdadó kivetéséről és katonabeszállásolási alap alkotásáról.

1. §. Azon községek, amelyek s azon egyesek, a kik a megye összes községeiben elhelyeztetni rendelt katonaságot vagy honvédséget akár állandóan, akár

ideiglenesen szállásolnak el, az általuk épített bármily jellegű laktanyában, illetőleg magánházaikban a havi díjasok kivételével egy-egy napra minden egyes ember után ló nélkül 12 kr. és minden egyes ló után 6 krnyi kártalanítási összegben részesíttetnek.

2. §. A katonabeszállásolási költségek fedezésére, katonabeszállásolási alap alkottatik:

a) az 1879. évi 37. t.-cz. 5. §-a alapján kivetendő pótdából;

b) ezen pótdó időközi kamataiból;

c) a pótdó késedelmes behajtása és beszállítása esetén a késedelmező községi közegek ellen alkalmazandó bírságolásoknál felmerülendő bírságpénzekből és késedelmi kamatokból.

3. §. Az állami egyenesadók után és pedig $\frac{1}{8}$ -da a házosztály- és házbéradó, a másik $\frac{1}{8}$ -da pedig az általános jövedelmi pótdó kivételével a többi egyenes államadó mennyisége arányában vettetik ki.

4. §. A pótdónak az egyes községekre azok egyenes államadója arányában a 3. §. szerint leendő kivetését a megyei számvevői tisztség, az egyes községekben pedig az egyénenkénti kivetést az adókivetéssel foglalkozó községi közegek, községi jegyzők személyes felelősség mellett és a beszedést a községi előljáróság együttes felelőssége mellett a község adószedő közege, illetőleg bírása teljesítik.

5. §. A pótdó a községek előljárói által legkésőbb augusztus hó 15-ig minden évben közvetlenül a megyei pénztári hivatalba beszállítandó.

6. §. A törvényhatósági pótdó kivetése és beszedése a közadók kezeléséről szóló 1876. évi XV. t.-cz. értelmében eszközendő. A késedelmes előljárósági tagok ellenében ezen t.-cz. szigora fog a megye alispánja által alkalmaztatni.

7. §. A kivetett és beszedett pótdót ugyszintén a megtérített s egyeseknek kifizetett kártalanítási összegekről az illető számadásra kötelezett községi közeg tartozik rendszeres számadást készíteni, s azt a közpénztári számadásokra vonatkozó utasítások értelmében a községi képviselőtestülethez megvizsgálás, a törvényhatósághoz pedig felülvizsgálás végett bemutatni.

8. §. A községek által a megyei pénztárba közvetlenül befizetett kártalanítási összegek a katonabeszállásolási alapba bevételezendők és a megyei alispáni hivatal részéről leendő utalványozásukig az alap kezelésére hivatott megyei pénztári tisztség által a mosonmegyei takarékpénztárba gyümölesözés végett elhelyezendők.

9. §. A kártalanítási összegek a megye alispánja által a katonabeszállásolási alapból a járási szolgabírák előterjesztése folytán a katonai csapatparancsnokságok által kiállított beszállásolási igazolványokra minden év végével a következő sorrendben utalványoztatnak ki:

Mosonmegye a közte és a magas katonai kincstár között létesült kétoldalu szerződés rendelkezéseinél fogva állandó katonaság beszállásolására kötelezhető nem lévén s kizárólag átvonuló katonaság beszállásolásáról tartozván gondoskodni, ehhez képest

1. a netaláni fegyvergyakorlatok alkalmával beszállásolással terhelt egyesek és községek részére;

2. az átkelő csapatok elhelyezésével terhelt egyesek és községek részére.

10. §. A katonabeszállásolási alap állásáról a megyei pénztári tisztség, a m. főszámvevő ellenjegyzésével minden év szeptember hava végével a hátralékok községenkénti kitüntetése mellett, a megye alispánjához jelentést tenni köteles, ki is a késedelmes községek előljárói ellen a törvény szigorát alkalmazni tartozik.

11. §. A beszállásolási alapról a m. pénztári tiszt-

ség az év végével rendszeres számadást készít, mely a megyei számvevőség és az állandó választmány által történt megvizsgálata és előkészítettése után a következő évi tavaszi rendes közgyűlés elé elbírálás végett beterjesztetik. Kelt Mosonvármegye törvényhatósági bizottságának 1881. évi június 11-én tartott rendes üléséből.

Olvasta s kiadta: **Tóth Imre** s. k., főjegyző.

216. sz. 882.
b. ü.

Jelen, az 1881. évi szeptember 17-én 45192. sz. a kelt belügyi m. kir. ministeri rendelettel felsőbb helyen megerősített szabályrendeletnek 1. §-a ezzel azon módosítás s illetve kiegészítéssel láttatik el, miszerint mindannyiszor, valahányszor a beszállásolás élelmezés nélkül történik, és pedig tekintet nélkül arra, hogy az egyesek vagy a községnél fordul-e elő, az illető szállásadó község vagy egyes fél részére minden egyes gyalog katona után hat krajczárnyi kártalanítás fizetessék.

Kelt Magyar-Óvárrott, az 1882. évi deczember hó 28-án és 29-én tartott évnegyedes rendes bizottsági közgyűlésből.

Olvasta és kiadta: **Tóth Imre** s. k., főjegyző.

8. sz. 1883.
b. ü.

Ezen fenti közgyűlési határozat értelmében kiegészített szabályrendelet a belügyi m. kir. ministerium 1883. évi február hó 9-én 8220. sz. a kelt rendeletével megerősített.

Kelt Magyar-Óvárrott, az 1883. évi márczius hó 28-án tartott rendes bizottsági közgyűlésből.

Tóth Imre s. k., főjegyző.

5004. sz.
alisp.

Az 1882. évi 216./b. ü. sz. a. módosított szabályrendelet 1. §-a a belügyi m. kir. ministeriumnak f. évi február 17-én 12261. sz. a kelt rendelete értelmében újból akként módosítottatik, hogy katonai elhelyezések alkalmából a vármegye által viselendő kár-

talánítási összeg egy katona után, ha lakással és élelmezéssel láttatik el, 8 krban; ha azonban csak lakással, akkor 4 krban, egy ló után pedig szinte 4 krban állapittatik meg. Az ekként módosított 1. §. 1891. évi január hó 1-től kezdve lép életbe.

M.-Óvár, 1891. évi márczius 14-én.

Tóth Imre s. k., alispán.

213.
b. ü. sz.

XXI.

Általános szabályrendelet

Mosonvármegye községei számára az 1886. évi XXII. t.-cz. alapján.

A községi előljáróságról.

A községi előljáróság tagjai:

a) kisközségekben a községi biró, ennek helyettese, a két tanácsbeli, a körjegyző, a közgyám és a körorvos; ott, hol a helyi körülmények azt kívánatossá teszik, a másodbirói és másodtanácsbeli állások az illető törvényhatóság beleegyezésével megszüntethetők;

b) nagyközségekben a biró, ennek helyettese, a négy tanácsbeli, a pénztárnok, a községi jegyző, a közgyám és a községi, illetőleg körorvos.

A tanácsbeliek számát a kis- és nagyközségek, a törvényileg meghatározott számon felül az állami, törvényhatósági és községi közigazgatás szükségleteihez mérve szabályrendeletileg szaporítani jogosítva vannak.

A községi biró kötelelességeiről.

A biró a község feje és első tisztviselője. Vezeti a község nevében a községi közigazgatást és a kisebb polgári peres ügyekben való biráskodást. Rendelkezik a község valamennyi közegeivel. Elnököl a községi képviselőtestület ülésain s teljesíti mindazon kötelelességeket, melyeket a községi törvény e részben elébe szab.

Végrehajtja a törvények és felsőbb hatóságoknak az állami törvényhatósági és községi közigazgatás ügykörébe vágó rendeleteit, utasításait és meghagyásait s a képviselőtestület határozatait és teljesíti mindazon teendőket, melyeket a törvények, kormány és felsőbb hatósági rendeletek, utasítások és meghagyások a törvényhatósági és községi szabályrendeletek közvetlenül a községi bíróra vagy általában véve a községre, illetőleg a községi előljárásságra ruháznak, ha azok a községi képviselőtestületi közgyűlésnek különösen fentartva vagy egyes községi közegek hatáskörébe határozottan utalva nincsenek.

Felügyeleti és ellenőrzési jogánál fogva kötelessége szigorúan őrködni a felett, hogy a községi közegek kötelességeiket pontosan teljesítsék, miért is minden részben tapasztalendő törvény- vagy szabályellenességet, hanyagságot vagy mulasztást saját hatáskörében orvosolni, esetleg a járási főszolgabírónak s a képviselőtestületnek haladéktalanul feljelenteni tartozik.

Szerkeszti a községi jegyző s a pénztárnokkal együtt a községi költségvetést s azt minden évben az őszi közgyűlésen a képviselőtestület elébe terjeszti.

Ellenőrzi különösen a pénztárnok eljárását s e célból a pénztár állapotát időszakonként a jegyzővel együtt váratlanul megvizsgálni s a tapasztalandókhöz képest azonnal intézkedni köteles.

Kezeli a község vagyionát, ott pedig, a hol a községi vagyionkezeléssel más előljárási tag volna szabályrendeletileg megbízva, arra különösen felügyel. A község ingó és ingatlan vagyionát évenként leltárba foglalja, illetőleg foglaltatja és utalványoz a községi pénztárra a költségvetés korlátai között. A község tulajdonához tartozó épületek és termények tűzkár ellen való biztosításáról gondoskodik és szigorúan őrködi a

felett, hogy a tűzrendőrség a községben pontosan kezeltessék. Közrendőri szempontból kötelessége a községi birónak a közsend és rend fentartásáról gondoskodni, a csend- és rendháborítókat rendreutasítani, szükség esetében letartóztatni és megfenyítés céljából a járási főszolgabíróhoz bekisértetni. Különös figyelmet fordít a fenálló törvények és rendeletek értelmében a koldulás megszüntetésére, és addig is, míg a község saját szegényeinek eltartása céljából a törvényileg elrendelt szegény-alapról gondoskodhatnék, czélszerű intézkedéseket tesz azok megfelelő élelmezésére.

A község belterületén és határában levő közművek, utak, hidak, töltések, védgátak, vízvezető árkok, ivó és itató közkutak, jó karban leendő tartására felügyel és az azok körül tapasztalt hiányok pótlásáról gondoskodik.

Intézkedik a község területén talált idegen gyermekek és lelenczek ápolásáról s azoknak további ellátása iránt a főszolgabíróhoz azonnal jelentést tesz. Az idegen munkakerülő kóbor egyéneket a községből kiutasíttatja, a gyanusokat letartóztatja és a járási főszolgabíróhoz bekisérteti és egyszersmind szigoruan felügyel arra, hogy a község területén elkövetett, hivatalból üldözendő bűntények, vétségek és kihágások a járási főszolgabírónak azonnal feljelentessenek.

Órkodik a különböző mértékek és sulyok használata felett, a hamis mértékeket és sulyokat lefoglalja és az azokat használókat megfenyítés céljából a járási főszolgabírónak feljelenti.

A községi szolgaszemélyzetet, amennyiben e részben a község szabályrendelet utján eltérőleg nem rendelkeznék, a képviselőtestület által meghatározott számban és fizetéssel a községi biró fogadja fel és bocsájtja el.

A község nevében kiállítandó levelezéseket, jelen-

téseket, okmányokat a jegyzővel együtt ő írja alá. — Az ő kezénél és gondjai alatt áll hivatalos használatra a község pecsétje. A községi bírónak írni, olvasni és számolni kell tudnia. A községi bíró akadályoztatása esetében vagy ha a bírói szék üres, a községbírói teendőket a törvénybíró mint annak törvényes helyettese tartozván teljesíteni, a községi bíró ennél fogva mindannyiszor, valahányszor hivatalos teendőinek végzésében akadályozva van, azok teljesítésével a törvénybíró mindenkor kellő időben különösen megbizni tartozik.

A községi jegyző kötelességeiről.

A jegyző a község tollvivője s egyszersmind olyan felelős tisztviselője, a ki a községi ügyek vezetése körül képzettsége és kiváló állásánál fogva a községi bíróval együtt a leghathatósb befolyást gyakorolni hivatva van és ennél fogva a községi közegeket hivatalos eljárásukban közreműködése által minden irányban támogatni, a hozzája forduló községbeli lakosokat pedig felvilágosítólag utbaigazítani köteles. — Mint tollvivő a község képviselőtestületi ülésein és egyéb tanácskozásain hozott határozatokról jegyzőkönyvet vezet és elkészíti mindazon hivatalos jelentéseket, levelezéseket, kimutatásokat, előterjesztéseket és közokiratokat, melyeket az állami, törvényhatósági és községi közigazgatás a községek hatáskörébe utal.

Ezenfelül a községek által szabályrendeletileg megállapítandó díjért a községi lakosok részére azok megbízása folytán elkészíteni köteles mindazon ügyiratokat, kérvényeket és magánokiratokat, melyeket a mindennapi élet igényelte szükségnél fogva a fenálló törvények és rendeletek értelmében kiállítani jogosítva van.

A felsőbb hatóságoktól érkezett rendeleteket átvévén, jegyzőkönyvbe iktatja s megfelelő intézkedés

végezt vagy a községi bírónak átadja vagy az illető feleknek kiszolgáltatja. Őre e községi levéltárnak; azt rendszerben, okmányait pedig kellően nyilvántartja.

Felügyeletet és ellenőrzést gyakorol a községi közegek eljárására s ennél fogva minden tapasztalt törvény- vagy szabályellenességet, hanyagságot vagy mulasztást saját hatáskörében leendő orvoslás végett a község bírójának, esetleg a járási főszolgabírónak és a községi képviselőtestületnek haladéktalanul feljelenteni köteles.

Végrehajtja a községi bíróval egyetemben a törvények és felsőbb hatóságoknak az állami, törvényhatósági és községi közigazgatás ügykörébe vágó rendeleteit, utasításait és meghagyásait és teljesíti mindazon teendőket, melyeket a törvények és rendeletek, törvényhatósági és községi szabályrendeletek közvetlenül a községi jegyzőre ruháznak vagy általában véve a községre s illetőleg annak előljáróságára utalnak, ha azok a képviselő-testületnek különösen fenntartva vagy egyik vagy másik községi közeg hatáskörébe határozottan utalva nincsenek.

A jegyző hivatali kötelmeinek pontos teljesíthetése czéljából a község, illetőleg a körjegyzőségi községektől egy alkalmas hivatali helyiséget, annak fűtését, irodai szereket és fuvarot követelhet.

A körjegyző a körjegyzőségéhez tartozó községekben hetenkint legalább egyszer — szükség esetében többször is — előre meghatározott napon megjelenni és ott a bíróval együtt a hivatalos ügyeket elintézni köteles.

A törvénybíró és tanácsbeliek kötelelességeiről.

A törvénybíró a községbíró akadályoztatása esetében, vagy ha a birói szék üres, mint annak törvény

szerinti helyettese felelősség terhe alatt végzi a bírói teendőket.

A törvénybíró és a tanácsbeliek tartoznak a községi bírót és a jegyzőt hivatalos eljárásában támogatni és a reájuk bizottakat pontosan teljesíteni és végezni mindazon teendőket, melyeket a törvények, felsőbb hatósági rendeletek, törvényhatósági és községi szabályrendeletek és képviselőtestületi határozatok különösen a törvénybíróra, illetőleg a tanácsbeliekre ruháznak. Azt, hogy kisközségekben a tanácsbeliek közül melyik teljesítse a pénztárnoki teendőket, a község szabályrendelileg maga állapítja meg.

A pénztárnok kötelességeiről.

A pénztárnok az állami, törvényhatósági és községi adók pontos beszedését és szabályos kezelését felelősség terhe alatt eszközli. Bevételeiről és kiadásairól rendes naplót vezet a czélből, hogy a pénztár állása az időközben bármikor is véletlenül teendő vizsgálat alkalmával kétségtelen világosságban feltüntethető legyen. A beszedett állami adót a kir. adóhivatalba, a törvényhatósági adókat és a közmunkaváltsági pénzeket ellenben a megyei pénztári hivatalba pontosan és haladéktalanul beszolgáltatja.

A lakosokat adótartozásaik teljesítésére serkenti, a fizetni vonakodókat vagy késlelkedőket ellenben a megfelelő további intézkedés végett a községi bírónak vagy jegyzőnek haladéktalanul bejelenti.

Teljesíti mindazon kötelességeket, melyeket a törvények, felsőbb hatósági rendeletek, törvényhatósági és községi szabályrendeletek és képviselőtestületi határozatok különösen a pénztárnokra ruháznak.

A költségvetés korlátai között minden kiadás csak

a községi bíró, esetleg helyettesének utalványa alapján történhetik a pénztárból.

Bevételeiről és kiadásairól az év lejártával a jegyző közreműködése mellett leltárral felszerelendő szabályszerű zárszámadást készít oly időben, hogy az megvizsgálás végett a tavaszi közgyűlés elébe beterjesztethessék.

A pénztárnok kezelése alatt álló minden pénz a község házánál egy biztos és kettős zárral ellátott tűzmentes szekrényben, vagy ha alkalmas községház nincsen, a bírónál biztos őrizet alatt tartandó. A pénztár egyik kulcsát a bíró, másikat a pénztárnok tartja magánál.

A pénztárnoknak írni, olvasni és számolni kell tudnia.

A kör-, illetve községi közgyám kötelességeiről.

A kör-, illetve községi közgyám kötelességeit a gyámügyi törvények, a megyei gyámügyi szabályrendelet és felsőbb hatósági rendeletek és utasítások szabályozzák.

A rendes községi, illetve körorvos kötelességeiről.

A rendes községi, illetve körorvos teljesíti mindazon teendőket, melyeket a közegészségügyi törvények, felsőbb hatósági rendeletek és utasítások különösen a községi, illetve körorvosra ruháznak.

A községi szolgaszemélyzet.

A községi rendőri közegeknek és szolgaszemélyzetnek létszámát, járandóságát és kötelességeit a népesség számarányához és a helyi viszonyokhoz képest szabályrendelettel maga a község akként állapítja meg, amint azt az állami, törvényhatósági és községi közigazgatás pontos vezetése szükségessé teszi.

Jegyzet.

A községi előjáróság tagjainak fizetését, illetményeit és napidijait a községek szabályrendeletileg maguk állapítják meg.

Kelt Magyar-Óvárott, Mosonvármegye köztörvényhatósági bizottságának az 1886. évi december hó 29-én tartott üléséből.

P. H.

Kiadta: **Tóth Imre** s. k., főjegyző.

12039. sz.
IV. b.

Látta a m. kir. belügyminister oly megjegyzéssel, hogy a szabályrendeletben foglalt azon intézkedések, melyek szerint a községi bírónak és pénztárnoknak írni, olvasni és számolni kell tudniok, mint olyanok, amelyek a községi törvénynek a bíróvá és pénztárnokká választhatóság kellékei iránti határozásaiával ellentétben állanak, hatálylalyal nem bírnak. Budapesten, 1888. évi márczius hó 3-án.

P. H.

A minister helyett: **Lukács György** s. k., államtitkár.

168. sz.
b. ü.

XII.

Szabályrendelet

a községi pénztári kezelés és számvitel módjának meghatározásáról.

1. §. A községi pénzkezelésnél, melyre nézve a számadási év a naptári évvel megegyező, az egyszerű kincstári számvitel alkalmazandó.

2. §. A községi pénzkezelés és számvitel alapját a leltár képezvén, a községi számvitel helyes és czél-szerű berendezésének biztosítása tekintetéből szükséges, hogy a községi törvény 109.-§-a értelmében a községnek és a községi felügyelet alatt álló intézeteknek ingó és ingatlan vagyonáról évenként elkészítendő leltár ren-

deltetésének megfelelő módon, azaz csakis teljesen hiteles adatok alapján akkép szerkesztessék, hogy az könnyű áttekintésben a vagyonállásnak teljes, hű és tiszta képét nyújtsa.

E czél elérésére a leltározás jövőre nem egyedül a vagyonkezelő által, hanem ezenkívül úgy kis-, mint nagyközségekben az előljáróság egy tagja és a községi vagy körjegyző közreműködésével minden év december hava 31-ével foganatosítandó leltári *vagyonszemle alapján* eszközözlendő.

A leltárba az összes ingó és ingatlan vagyon, tehát egyrészt a községnek, vagy községi intézetnek mint erkölcsi testületnek tulajdonában levő mindennemű javak, jövedelmező jogok, állami és magánkötvények, értékpapírok, külön álló követelések, anyagok, butorok stb. szóval az *összes cselekvő vagyont* képező alkatrészek kellő részletezéssel, tehát tételenként mennyiség, minőség, érték és jövedelem szerint a használati mód, állapot és minden a teljes tájékoztatásra szükséges ismérvek pontos kitételével (a jövedelmező és nemjövedelmező vagyonszereket külön kitüntetve) veendőek fel, másrészt pedig a községet terhelő összes adósságok vagy egyéb terhek tehát az *összes szenvedő vagyon* szintén a teljes tájékoztatást nyújtó körülírással kimutatandók.

Az összes cselekvő és az összes szenvedő állapot egybevetése után a *tiszta cselekvő vagyon állása* kitüntendő.

Az évközben a község vagyonában, illetve a leltári állományban *előforduló változások* kellő nyilvántartás czéljából úgy nagy-, mint kisközségekben a községi vagy körjegyzővel mindenkor közlendők, hogy az évenként eszközözlendő leltározásnál, illetve a foganatosítandó vagyonszemlénél a változások kellően ellenőrizhetők legyenek.

Az évközben előfordult minden vagyonsvltözás a községi zárszámadáshoz melléklendő leltárban pontosan kitüntetetendő és indokolandó.

3. §. A községi törvény 122 és következő §§-aiban érintett *költségvetési előirányzat* célja a község egy évi szükségletének meghatározása és a szükséglet fedezésére szolgáló eszközöknek kijelölése lévén, ehhez képest két főrészből áll, ugymint: a *szükségleti* részből, mely a jövő évre tervezett *kiadásokat*; és a *fedezeti* részből, mely a jövő évre remélhető *bevételeket* foglalja magában. A rendes bevételek és kiadások ismét természetük és rendeltetésük szerint a könnyü áttekintés és minél teljesebb tájékoztatást főczélul szem előtt tartó osztályozással *rovatokra és czimekre* osztandók, illetve ilyenekbe sorolandók. Minthogy pedig a községi törvény 129. §-a szerint a mennyiben a község kiadásai a községi törzsvagyon jövedelmeiből nem fedeztetnének, a községi lakosokra és birtokosokra községi adó vethető ki, a bevételek és kiadások csoportosításánál még a községi törvény 130. §-ában a községi pótdadó kivetés módjára vonatkozólag foglalt szabványok is különösen szem előtt tartandók. Egyes adózó feleknek a kivetendő községi pótdóra vonatkozó esetleges észrevételei jegyzőkönyvbe foglalandók, letárgyalandók és a képviselő testületi közgyűlési határozattal ellátva felsőbb hatósági elbírálás végett a járási főtisztviselőhöz beterjesztendő. A költség-előirányzati tételek megállapításánál alapul veendő egyrészt a folyó évet megelőző számadási év eredménye, másrészt a folyó évre készített és törvényhatóságilag jóváhagyott költségvetés.

A költségvetés *tervezetét* ugy kis-, mint nagyközségekben a községi illetve körjegyző készíti el.

A törvényhatósághoz mindig két eredeti példányban bemutatandó, melyek egyike a törvényhatóság

használatára szolgálván, a bemutatott s a költségvetési tételek igazolásául szolgáló mellékletekkel együtt a megyénél visszatartatik; másika pedig a községnek visszaküldetik.

A költségelőirányzat tételeinek igazolása illetve a költségvetés *felszerelése* jövőre is az eddigi gyakorlat szerint és úgy, a mint az elő van írva, eszközrendő, nevezetesen a költségvetéshez mellőklendők:

1. a képviselőtestületi közgyűlés jegyzőkönyve;
2. számszerint történendő kitüntetése azon összegnek, a mely után póttadó vethető ki;
3. a fizetések és természetbeni járandóságok megváltásának kimutatása, végül
4. a tőke és kamattörlesztésekre vonatkozó egyéneenkénti kimutatás.

A költségvetés minden év október hava 31-ik napjáig a járási főszolgabíróhoz beterjesztendő.

4. §. A község pénztára csak biztonsági tekintetből is lehetőleg megfelelő *hivatalos helyiségekben* kezelhetetik. E helyiségben őrizendők az összes számadási okmányok, iratok és könyvek, nemkülömben csakis e célra szolgáló lehető biztonságot nyújtó *pénzszekrényben* a pénz és pénzértékek.

Minden községi és a község által közvetítőleg kezelt pénz és pénzértékek csakis a község hivatalos helyiségében levő pénz-szekrényben tartandók és őrizendők. Bevételek és kiadások csak ezen hivatalos helyiségben és a helyi viszonyok igényeihez képest megállapítandó hivatalos órákban teljesíthetők.

5. §. Községi pénztárnok (pénzkezelő) csak feddhetlen jellemű községi lakos lehet és mindenestre előnyvel bír az, ki a számviteli első feljegyzéseket (naplók, beszédési lajstromok stb.) *sajátkezűleg végezni* képes és ki tekintettel arra, hogy felelős nemcsak azon károkért,

melyek hivataloskodása közben mulasztásából vagy elnézéséből eredtek, hanem azokért is, melyeket szándékosan okozott, a község határában belül *oly értékű fekvő vagyonnal bír*, mely a pénzkezelés esetleges hiányaiért némi *biztosítékul* szolgál.

6. §. A pénztárnok (pénzkezelő) sem bevételt, sem kiadást nem teljesíthet, illetékes helyről nyert felhatalmazás illetve utalványozás nélkül. Kivételnek csak oly kis községekben lehet helye, melyekben pénztárnok nincs s a bíró egyszersmind pénztárnok (pénzkezelő) is, mert azon kisebb kiadások, melyeket az alábbiak szerint a bíró sürgősség esetén saját felelősségére tehet, ily esetben *utalványozásnak* megelőzését nem igényelhetik.

Az utalványozási jog, mely a törvényhatóságilag jóváhagyott költségvetésen alapul, tulajdonkép a község képviselő-testületét; a költségvetés végrehajtásával való megbízás folytán azonban annak keretén belül és korlátai között a községi előljáróságot illetőleg a községi bírót illeti meg, ki is a községi előljárósággal egyetemben a községi törvény 127. §-a értelmében a költségvetés szoros megtartásáért felelős. Kiseb kiadásokra és sürgősség esetében a bíró 50 frt összeg erejéig — saját felelősségére is utalványozhat. Ezen utalványozások azonban a községi képviselő-testületnek a legközelebbi ülésen bejelentendők. Az utalványozásnak, mely különben magára a számadási okmányra vezetett záradékból is állhat, rendszerint írásbelinek kell lenni. Az utalványozásokról azon ezélből, hogy a költségvetésileg megállapított összegeknek mily mérvbeni génybevétele és illetőleg a még rendelkezésre álló részletek mindenkor megállapíthatók legyenek nyilvántartás vezetendő, és pedig ugy nagy- mint kisközségekben a községi illetve körjegyző által.

7. §. Minden bevétel és kiadás rendszerint a pénz-

tárnok (pénzkezelő) által a teljesítés után azonnal *sajátkezüleg feljegyzésbe* veendő és pedig az ezen feljegyzések befogadására szolgáló *pénztári naplókba* és illetve *beszedési lajstromokba*. Az esetben, ha a pénztárnok írni, olvasni és számolni nem tudna, ezt tenni a községi- illetve körjegyző tartozik. Ugyanis mindazon bevételekről és kiadásokról, melyek külön elszámolási ágot képeznek, mint külön községi közköltség, szegényalap, betegápolási alap stb. külön *pénztári naplók* vezetendők.

Ezen egy egész évre szóló füzetben készitendő naplók lapszámozandók, zsinórral összefüzendők és ugy a kis- mint a nagyközségeket illetőleg, a járási főszolgabíró vagy annak törvényes helyettese által a napló küllapján a lapok számát jelző hitelesítési záradékkal ellátandó.

8. §. Egynemű oly bevételek, melyek sűrűen fordulnak elő, mint különösen a községi póttadó és egyéb készpénzbeli kiadások után befolyó összegek nem közvetlenül vezetendők az illető naplókba, hanem külön jegyzékbe, vagyis *beszedési lajstromokba* gyűjtetnek, a honnan azután a napi zárlat után az addig felgyűlt összevetményvel a pénztári naplóba átvitetnek. Minden egyéb bevétel, valamint kivétel nélkül minden kiadás azon idő és sorrendben, a melyben előfordultak a teljesítés alkalmával esetenként naplóztatnak.

A beszedési lajstromok és minden külön elszámolás alá eső köztartozás számára külön egy egész évre szóló lapszámozott, átfűzött és hitelesítési záradékkal ellátott füzetekben készitendők.

9. §. A naplók és beszedési lajstromok a 7. §-ban jelzett kivétellel rendszerint a pénztárnok (pénzkezelő) által sajátkezüleg vezetendők, ellenben a törvényhatóságilag megállapított költségvetési hiány fedezhetése céljából engedélyezett községi póttadónak, valamint a

községi lakosokat terhelő minden egyéb készpénzbeli köztartozásoknak kiszámítására, illetve kivetésére szükséges az említett tartozásoknak az egyes adózókra való felosztását vagyis az egyénenkénti kivetést kitüntetett *kivetési lajstromokat*, továbbá az ekkép megállapított tartozásokat, mint községi követeléseket előírásban és az ezekre teljesített befizetéseket mint levonásokat és ezek egybevetése útján a netáni hátralékot vagy esetleges túlfizetést kitüntetett *kivetési főkönyvet* mind nagymind kisközségekben a pénztárnok közreműködése mellett a községi, illetve körjegyző vezetni tartozik.

Ugyanezeknek feladata az egyes adózók összes köztartozásának kitüntetésére szolgáló adókönyvecskék kiállítása illetőleg a tartozásoknak ezen adókönyvecskékben való előírása, megjegyezvén, hogy a lerovási adatok a teljesített fizetés alkalmával a pénztárnok illetve a községi vagy körjegyző által beirandók.

10. §. A pénztári napló egyes tételei időszakonként átviendők az egyszerű kincstári számvitel szerint szerkesztett *számadási főkönyvbe*.

A számadási főkönyv, mely a községi törvény 114. §-ában érintett számadással azonos, a költségvetésnek megfelelően szerkesztendő; miért is annyi és oly czimű rovatokkal kell birnia, mint a mennyi a törvényhatóságilag jóváhagyott költségvetésben felvették, megjegyezvén, hogy még a költségvetésben nem szereplő, a vagyonkezelésre végleges hatással nem bíró átfutó bevételeknek és kiadásoknak is megfelelő rovatok nyitandók.

Mint hogy pedig a számadási főkönyv nemcsak a a bevételek és kiadásoknak, a költségvetési rovatok alá való osztályozására szolgál, hanem arra is, hogy valamint a számadók, úgy a pénztárt ellenőrző, illetve az utalványozási joggal felruházott közegek is vala-

mennyi bevételek és kiadások iránt részletes átnézetet szerezhessenek, még pedig nem csupán arról a mi valószínűséggel befolyt vagy kiadatott, hanem arról is, a mi bevételre várható vagy kiadandó lett volna, ennél fogva a számadási főkönyveknek „Tartozás“, „Lerovás“ és „Hátralék“ című rovatokkal kell birnia.

A „Tartozás“ hasábjában első sorban az előző évről áthozott bevételi vagy kiadási hátralék, másodsorban a számadási évre jóváhagyott községi költségvetésből esetleg szerződésből és illetékes utalványozásból megállapított illetőség mutatandó ki.

A „Lerovás“ adatait a pénztári napló szolgáltatja.

A „Hátralék“ a „Tartozás“ és „Lerovás“ című hasábjában egybevetése útján a bevételi vagy kiadási hátralékot, illetve a község pénzbeli követeléseit vagy tartozásait mutatja ki. Nagy- és kisközségekben a főkönyvet a községi, illetve körjegyző vezetni köteles.

Ugyanezen közegek a község tartozásainak és követeléseinek esedékességéről *nyilvántartást* vezetni és ennek alapján a községi eljárásához mindenkor jelentést tenni tartoznak.

11. §. A pénztárt nagy- és külön pénztárnokkal ellátott kisközségekben a bíró egy eljárásági taggal és a jegyzővel *havonként legalább egyszer* váratlanul, azaz a pénzkezelő előleges tudósítása nélkül megvizsgálni tartozik. Oly kisközségekben pedig, melyekben a bíró egyszerre mind pénztárnok (penzkezelő) is, a vizsgálat teljesítésére a képviselő-testület által minden év elején az illető évre saját kebeléből eljárásági állást el nem foglaló két értelmesebb tag lesz kijelölendő, kik a havonkénti vizsgálatot a körjegyzővel együttesen ejtik meg.

Azonkívül pénztári vizsgálat a pénztárnok (penzkezelő) személyében történt változás esetén, ugyszintén akkor is fogantositandó, ha a pénztári álladék *véletlen*

események (tűzvész, tolvajlás stb.) folytán megkárosított.

A pénztári vizsgálat mindenkor nemcsak a pénztári álladék megállapítására, hanem az ügykezelésre és számvitelre is kiterjesztendő.

A pénztári vizsgálat megtartása és a pénztári naplókban a maradvány megállapítása végett történt lezárása a naplók szöveghasábjába vezetendő és úgy a pénzkezelők mint a vizsgáló küldöttség tagjai által aláírandó megállapítási záradékkal bizonyítandó.

A pénztári vizsgálat eredményéről a vizsgáló küldöttség mindannyiszor a községi képviselő-testületi közgyűlésnek köteleességszerűleg jelentést tesz.

12. §. A kellőleg okmányolt és a képviselő-testületi közgyűlés által letárgyalt, lejárt évi számadás minden év április hava 30-ik napjáig a járási főszolgabíróhoz beterjesztendő.

A községi költségvetés, zárszámadás, továbbá a pénztári kezelés és számvitelhez szükséges mindennemű könyvek és naplók jövőre is az eddigi gyakorlat és az előirt minták szerint készítendőek illetőleg vezetendőek.

Végül a községi számadások vizsgálására nézve még következők jegyeztetnek meg:

A községi törvény 142. §-ában érintett I. foku vizsgálat tekintetében szükségesnek mutatkozik azon figyelmeztetés, hogy mindazon esetekben, midőn a számadók ellen *észrevételek* merülnek fel, ezek a számadókkal közöltessenek, illetve a számadók azokra nézve kihallgattassanak, úgy, hogy a számadás törvényhatósági felülvizsgálatánál már a számadók *igazolása* is tekintetbe vehető legyen. Ha a vármegyei számvevőség az észrevétel nélkül felterjesztett számadást helyesnek találja, avagy az elsőfoku vizsgálat alkalmával tett észrevételeken felül újak nem merülnek fel, amazok pedig

a számadók igazolása, (válasza) alapján elbíráltatók, a számadási ügy végleges elbírálás végett a *vármegyei közgyűlés* elé terjeszthető.

Ha azonban a számadásra tett észrevételek még további tárgyalást kívánnak, illetve ha a vármegyei számvevői vizsgálatból kifolyólag új észrevételek merülnek fel, a számvevőségnek észrevételei az alispán útján a községi előljárósággal illetve a felelős számadókkal közlendők záros határidő alatti nyilatkozattétel végett.

E nyilatkozat behatóan megbírálandó és ha az ügy még teljesen tisztázottnak nem tekinthető, másodészrevételek teendők, melyekre szintén záros határidő alatt beveendő a felelősségre vontak válasza. Csak ennek tüzetes felülvizsgálata után terjesztendő az ügy határozathozatal végett az állandó választmány kebléből ki-rendelt számszék útján a *vármegyei közgyűlés* elé.

A közgyűlési határozat a számvevői előterjesztés alapján oly alakban szerkesztendő, hogy abban a számadás felülvizsgálata során felmerült marasztalások, a számadási főösszegek és így tehát a pénztári maradványnak változtatása nélkül külön pontok alatt önállóan és kimerítő indokolással felsoroltassanak.

Kelt M.-Óvárott, Mosonvármegye köztörvényhatósági bizottságának az 1888. évi szeptember hó 24-én tartott évnegyedes rendes bizottsági üléséből.

P. H.

Kiadta: **Tóth Imre** s. k., főjegyző.

47267/IV. szám.

Magyar királyi belügyminister.

Ezen szabályrendeletet jóváhagyom. Budapesten, 1889. évi július hó 18-án.

P. H.

A miniszter helyett: **Lukács György** s. k., államtitár.

Szabályrendelet

a szállodákban, fogadóknban, vendéglőkben és magánlakásokban megszálló idegenek bejelentése körül követendő eljárásról.

1. §. A szállodatulajdonosok, fogadósok és vendég-lősök az idegenek nyilvántartására rendes vendégkönyvet, illetőleg jegyzéket vezetni kötelesek.

2. §. A szállodatulajdonosok, fogadósok és vendég-lősök, illetőleg magánlakást adók, a náluk megszálló idegent megérkezése után az idegenek nyilvántartására rendelt vendégkönyv vagy jegyzék átadása mellett nevének, állásának és lakhelyének bejegyzése, illetőleg bemondására azonnal felhívni kötelesek.

3. §. Az idegen, a ki szállodában, fogadóban vagy vendéglőben, illetőleg magánlakásban megszáll, a jelen szabályrendeletben érintett felszólítás után nevét, állását és lakhelyét azonnal bejegyezni, illetőleg bemondani köteles.

4. §. A szállodatulajdonosok, fogadósok és vendég-lősök, illetőleg magánlakást adók az idegeneknek náluk történt megszállásáról a községi előljárásnak 24 óra alatt jelentést tenni tartoznak.

5. §. A községi előljáráóság e bejelentésvételét követőleg mindenekelőtt az idegennek külföldi minőségéről az 1879. évi L. t.-cz. rendelkezései fonalán, esetleg a járási fősolgabiró közreműködésének igénybevétele mellett biztos meggyőződést szerezvén, a külföldinek bizonyuló idegennek jelentkezését az 1888. évi augusztus 11-én 54091. szám alatt kelt belügyminiszteri körrendeletben érintett nyilvántartásba bevezetni köteles.

6. §. A községi előljáráóság a jelen szabályrendelet 1., 2., 3. és 4. §§-aiban foglalt határozmányoknak, ugy az illető idegenek, mint a szállástadóknak, szállodatulaj-

donosok, fogadósok és vendéglősök részéről való megtartását hivatalból is figyelemmel kíséreni tartozik, miért is, ha arra alapos ok van, időnként és házanként nyomozatot is rendelhet el.

7. §. Az a szállodatulajdonos, fogadós vagy vendéglős, a ki a jelen szabályrendelet 1. §-a szerint az idegenek nyilvántartására rendelt vendégkönyvet vagy jegyzéket rendesen nem vezeti, kihágást követ el, melyért az 1879. évi XL. t.-cz. értelmében 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

A büntetéspénzek az 1887. évi VIII. t.-cz. 2. §-ában meghatározott czélokra fordítandók.

8. §. Az a szállodatulajdonos, fogadós vagy vendéglős, ki a nála megszállott idegent megérkezése után nevének, állásának és lakhelyének bejegyzésére azonnal fel nem szállítja vagy az idegen megszállásáról 24 óra alatt a községi előljárásnak jelentést nem tesz, az 1879. évi XL. t. cz. 73. §-a alapján 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. Ugyanazon büntetés éri a szolgaszemélyzetnek azon tagját is, a kit a szolgálatadó által e tekintetben reá bízott kötelességének elmulasztása terhel. A büntetéspénzek az 1887. évi VIII. t.-cz. 2. §-ában jelzett czélokra fordítandók.

9. §. Az a magánlakást adó, a ki a nála megszállott idegent megérkezése után azonnal fel nem hívja arra, hogy nevét, állását és lakhelyét bemondja, vagy a ki az idegen megszállásáról a községi előljárásnak 24 óra alatt jelentést nem tesz, kihágást követ el, melyért az 1888. évi augusztus 11-én 54091. szám alatt kibocsátott belügyminiszteri körrendelet 3 ik pontja értelmében 25 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

A büntetéspénzek az 1887. évi VIII. t.-cz. 2. §-ában meghatározott czélokra fordítandók.

10. §. A szállodában, fogadóban és vendéglőben, illetőleg magánlakásban megszálló azon idegen, a ki a hozzá intézett felszólításra a hatóságilag megrendelt vendégekönyvbe vagy jegyzékbe nevét, állását és lakhelyét azonnal be nem jegyzi, illetőleg azonnal be nem mondja, kihágást követ el, melyért az 1879. évi XL. t.-cz. 72. §-a alapján 50 frtig, illetve az 1888. évi augusztus 11-én 54091-ik szám alatt kelt belügyminiszteri körrendelet 3-ik pontja értelmében 25 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

A büntetéspénzek az 1887. évi VIII. t.-cz. 2. §-ában jelzett czélokra fordítandók.

11. §. A jelen szabályrendelet tárgyát képező ügy minden egyéb részleteire nézve az 1888. évi augusztus 11-én 54091. szám alatt kelt belügyminiszteri körrendelet határozmányai irányt adók.

12. §. Kihágások eseteiben elsőfokban a járási főszolgabíró, másodfokban a vármegyei alispán és harmadfokban a belügyi m. kir. miniszter bíraskodik.

Kelt M.-Óvárott, Mosonvármegye köztörvényhatósági bizottságának 1889. évi június 24-én tartott évnegyedes rendes közgyűléséből.

Kiadta: **Mándy Gyula**, tb. főjegyző.

45099/II. sz.

M. kir. belügyminiszter.

Ezen szabályrendeletet az 1879. XL. t.-cz. 5. §-a alapján azzal erősítem meg, hogy a 10-ik §-ban olvasható betoldás itteni hivatalos tollal eszközöltetett. Budapesten, 1889. évi jul. hó 9-én.

(P. H.)

A miniszter meghagyásából:

Ribáry József s. k., miniszteri tanácsos.

XIV.

Szabályrendelet

a tűzvész kiütésének és terjedésének meggátlása tárgyában.

1. §. Mosonvármegye területén minden ház tulajdonosa köteles házának kéményeit tűzmentes anyagból a tető gerinczénél 1 méternél magasabbra építeni; a már létező gyulékony anyagból készült kéményeit pedig három év alatt lebontatni, helyébe biztonságot nyújtó alapon tűzmentes anyagu kéményt építeni. A kémények tisztítása havonként legalább egyszer, és hol a napnak nagy részén és gyakran éjjel is tüzelnek, gyakrabban eszközlendő.

2. §. Minden háztulajdonos köteles ott, hol egyéb alkalmas hely nem létezik, házának udvarán elkülönített helyen eléggé mély és kellőleg fedett gödröt ásatni, a hamu, kiégetett szén és minden néven nevezendő kiégetett anyagok elhelyezésére szolgálólag.

3. §. Szalmás gabonát, takarmányt és egyáltalán minden bármiféle könnyen gyulékony tárgyat lakházak közvetlen közelében lerakni tilos.

4. §. A községben annak belterületén s az épületek, pajták közvetlen közelében gőzeséplógéppel dolgoztatni csakis a helyi hatóság engedélye mellett szabad.

5. §. Kereskedők, a kik olaj, petroleum és egyéb gyulékony anyagokkal kereskednek, készleteiket tűzmentes pinczékben elhelyezni kötelesek; bolthelyiségekben a fennebbi árucikkekből csak kisebb mennyiségek tarthatók készletben. A robbanó szereket illetőleg — ideértve a lőport is — a fennálló rendeletek szolgálnak irányadóul.

6. §. Téglakemenczét legalább 300 méter, mész-

égető-kemenczéket pedig legalább 100 méter távolságban szabad csak a község közelében felállítani.

7. §. Szalmát vagy szalmás takarmányt náddal, faszindelylyel és zsupszalmával fedett lakházak padlásain elhelyezni tilos.

8. §. Takarmány vagy egyéb vetemény, illetőleg szalmiakazalokon és asztagokon, illetve azok közelében dohányozni nem szabad.

9. §. Takarodás és nyomtatáskor az azzal foglalkozó munkásoknak, pajták és istállók közelében pedig bárkinek és bármikor is dohányozni tilos.

10. §. Évenként július, augusztus és szeptember hónapokban minden háztulajdonos köteles, ha házának udvarán kut nem volna, az oltásra szükséges vizet folytonosan készletben tartani.

11. §. Mosonmegye területén azon községek kivételével, hol tűzoltó-egyletek vannak, minden nagyobb községben legalább 4, kisebb községekben 2 tízhektoliteres nagyságu hordóval ellátott rendes vizeskocsik szerzendők be, s ezek vízzel telve az oltáshoz okvetlenül megkivántató tűzoltószerekkel, u. m. csáklyák és lajtorjákkal együtt mindenkor készen tartandók.

12. §. Minden község — azok kivételével, amelyekben tűzoltói egyletek léteznek — köteles jelen szabályrendelet életbeléptetése napjától számítandó 6 hónap alatt anyagi erejéhez és a község kiterjedéséhez képest magának a megfelelő tüzi fecskendőket a hozzá tartozó szerekkel együtt beszerezni. Összeépült községek a tüzi fecskendőket közösen is szerezhetik be.

A fecskendő az ahhoz tartozó eszközökkel együtt mindenkor használható állapotban fentartandó.

13. §. Tűznek kiütése mindenkoron harangok félre-
verése által jelzendő.

14. §. A vész helyén megjelenők a hatósági közeg

részéről a tűzvész meggátlása vagy a rendnek fentartása céljából kiadott utasításokat és rendeleteket feltétlenül teljesíteni kötelesek.

15. §. Szelek és viharok dühöngése alkalmával a községi előljáróság a községet bejárni és az esetleges tűzvész kiütésének megakadályozására a szükséges intézkedéseket minden irányban azonnal megtenni köteles.

16. §. Jelen szabályrendelet ellen vétők az 1879. évi XL. t.-cz. 141. §-ában megszabott pénzbüntetéssel büntetendők, mely pénzbüntetések az 1887. évi VIII. t.-cz. 2. §-ában megjelölt célokra fordítandók.

17. §. Kihágások elbirásánál első fokban az illető járás főszolgabírája, másodfokban a vármegye alispánja, harmadfokban pedig a m. kir. belügyminister bíraskodik.

Kelt M.-Óvárrott, Mosonvármegye köztörvényhatósági bizottságának az 1887. évi márczius hó 28-án tartott évnegyedes rendes üléséből.

P. H.

Kiadta: **Tóth Imre** s. k., főjegyző.

67659./II. szám.

M. kir. belügyminister.

Az 1887. évi szeptember hó 28-án 54147. sz. a. kibocsátott itteni renDELETEH képest módosított ezen szabályrendeletet az 1879. évi XL. t.-cz. 5. §-a alapján ezennel megerősitem. Budapesten, 1887. évi október hó 22-én.

P. H.

A minister helyett: **Beniczky** s. k., államtitkár.

214.
b. II. 1886.

XV.

Szabályrendelet

a községekben való lövöldözések meggátlása tárgyában.

1. §. Mosonvármegye területén a községek beltelkein, utcáin, közterein, a házak udvarain és azok kertjeiben, valamint ezek közvetlen közelében löni tilos.

2. §. Közünnepélyek alkalmával a kellő óvintéz-

kedések betartása mellett a szokásos üdvlövéseknek csak az esetben lehet helye, ha erre a községi előjáróság írásbeli engedélyt adott.

3. §. A 2-ik §-ban jelzett engedély csak a nap szakára adható meg, az éjjeli lövöldözések szigoruan tilalmaztatván.

4. §. A ki ezen szabályrendelet ellen vét, kihágást követ el, melyért az 1879. évi XL. t.-cz. 115. §-ában kiszabott pénzbüntetésekből befolyt összegek az 1887. évi VIII. t.-cz. 2. §-ában jelzett czélokra fordítandók.

5. §. Kihágások elbírálásánál I. fokban az illető járás főszolgabirája, II. fokban a vármegye alispánja, III. fokban pedig a m. kir. belügyminiszter bíraskodik.

Kelt M.-Óvárott, Mosonvármegye köztörvényhatósági bizottságának az 1886. évi december hó 29-én tartott üléséből.

Kiadta: **Tóth Imre**, főjegyző.

52059/II. sz.

A m. kir. belügyminiszter.

A folyó 1887. évi július hó 20-án 46744. sz. a. kibocsátott rendeletemhez képest módosított ezen szabályrendeletet ezennel megerősitem. Budapesten, 1887. évi augusztus hó 10-én.

(P. H.)

A miniszter helyett: **Beniczky** s. k., államtitkár.

214.
b. ü. sz.

XVI.

Szabályrendelet

a közcsend és rend megzavarásának kihágássá való minősítéséről és a rendőri záródó meghatározásáról.

1. §. A rendőri zárórák a Mosonvármegye területén levő községeket illetőleg általában és pedig Szt. György napjától terjedő nyári időszak alatt esti 11 órakor, a Szt. Mihály napjától Szt. György napjáig terjedő téli időszak alatt pedig esti 10 órakor kezdődnek.

2. §. Az 1. §-ban foglalt rendelkezéstől eltérőleg a rendőri zárórák M.-Óvár, Luesony, Moson, Nezsider és Rajka községeket illetőleg éji 12 órakor kezdődnek.

3. §. Nyilvános táncz-mulatságok, ének- és zeneestélyek, ugyszinte szini- és egyéb előadások csakis a helyi hatóság által adott a zárórán belüli időtartamra szóló engedély és a szegényalap javára eső előirt díjak előleges kifizetése mellett rendezhetők, a járási főszolgabíró, illetve helyettese pedig különös figyelmet érdemlő alkalmakkor a rendőri zárórák meghoszabbítását az illető üzlettulajdonos részéről a közcsend és rend zavartalan fentartása iránt vállalt felelőssége mellett esetről esetre engedélyezheti.

4. §. A ki nyilvános helyen utczákon, köztereken, temetőekben, templomokban, vendéglők, szállodák, korezmák, sörházak, kávéházak vagy pálinkamérési helyiségekben lármázás, kurjongatás, fütyülés, dalolás vagy egyéb tények által a közcsendet, rendet és nyugalmat bármikor is botránnyos módon megzavarja, ugyszintén az is, a ki temetőkbe, kávéházakba, vendéglőkbe és korezmákba magával kutyát visz, kihágást követ el, melyért 25 frtig terjedhető s az illető község szegényalapja javára fordítandó pénzbüntetéssel büntetendő.

5. §. Ezen szabályrendelet rendelkezései a rendőri zárórákat illetőleg az utas szálló vendégekre, valamint az ezeket befogadó vendéglősök, koresmárosok és fogadósokra nem terjednek ki.

6. §. A ki a rendőri zárórákat meg nem tartja, az 1879. évi XL. t.-cz. 74. §-ában meghatározott pénzbüntetéssel büntetendő, mely az 1887. évi VIII. t.-cz. 2. §-ában jelzett célra fordítandó.

7. §. Ezen szabályrendelet hatálybaléptével az 1870. évi szeptember 12-én 110./b. ü. sz. alatt hozott közgyűlési határozattal alkotott s a belügyi m. kir. minis-

terium 1881. évi február 16-án 54111. sz. a. kelt rendeletével megerősített megyei szabályrendelet hatályát veszti.

Kelt M.-Óvárott, Mosonvármegye köztörvényhatósági bizottságának az 1886. évi december 29-én tartott évnegyedes rendes üléséből.

P. H.

Kiadta: **Tóth Imre** s. k., főjegyző.

70612. szám.

M. kir. belügyminister.

Az 1887. évi augusztus 24-én 46747. sz. alatt kibocsátott itteni rendelethez képest módosított ezen szabályrendeletet az 1879. évi XL. t.-cz. 5. §-a alapján ezennel megerősitem. Budapesten, 1887. évi november 4-én.

P. H.

A minister helyett: **Beniczky** s. k., államtitkár.

$\frac{123.}{b. \ddot{u}.}$ 888.

XVII.

Szabályrendelet

az építkezéseknél megtartandó biztonsági s egyéb szabályokról.

1. §. *Mosonvármegye területén minden új vagy alapjából készülő toldalék építkezésre és lényeges külső átalakításokra hatósági engedély szükséges. A hatósági engedély megadását mindenkor szabályszerű helyszíni szemle és tárgyalás előzi meg, melyre úgy az érdekllett felek, mint az illető községi előljáróság és szükség esetében a kir. építészeti hivatal, esetleg a hatósági orvos is meghívandók s ez alkalommal az érdekllett felek s a községi előljáróság észrevételei, valamint a kir. építészeti hivatal szakközegének, illetőleg a hatósági orvosnak véleménye is jegyzőkönyvbe foglalandó.*

Minden építettő köteles a hatóságilag meghatározandó építkezés vonalát s általábanvéve mindazt pontosan betartani, a mire őt a hatóság az építkezést illetőleg akár egészségügy rendőri, akár tűzbiztossági,

akár szabályos építkezése, akár végül az akadálytalan közlekedés érdekeire való tekintetből kötelezi.

2. §. Minden épület homlokzata azon utcavonalhoz építendő, illetőleg fordítandó, melyet a hatóság a helyszíni szemle és tárgyalás alkalmával kijelölend, ügyelendő lévén arra, hogy a ház sem utcavonalon belül, sem azonkívül ne építtessék.

3. §. A községek belterületén emelendő lakházaknál, ha az összes falak nem épülnek merően szilárd anyagból, az alap- és pinczefalak, valamint a földszinti falaknak azon része, mely a padozat alatt van, szilárd építési anyagból, tehát kőből vagy égetett téglából vakolatba rakva építendő. *Emeletes épületek falai csakis kőből vagy égetett téglából épülhetnek.*

Földszintes házaknál az épület azon falai, melyek a mennyezet és tetőzet hordására szolgálnak, ha fa vagy egyenes mennyezet alkalmaztatik és ha a falak téglából épülnek, legalább *másfél téglavastagságban*, ha a falak kőből készülnek *legalább 60 centiméter* vastagságban építendőek. Az alap, vagy ott, hol pincze van, a pinczefalak is, minden esetben a földszintes falaknál 15 cm.-el vastagabbra építendőek. Emeletes épületeknél a főfalak az emeleten csak téglából másfél téglavastagságban építendőek és ezen falak földszinten, esetleg a pinczében is 15—15 cm-rel erősítendőek.

A községek belterületén, mindenütt ott, hol tűzbiztos fedőanyag (cserep, pala, pléh) rendelkezésre áll, a laképületek befedésére csak tűzbiztos anyag használható. Oly községekben azonban, hol ezen anyagok rendelkezésre nem állanak és nagy költséget igényelnek, zsindely is használható a tetők befedésére, ha az épületek egymástól tűzfalal elkülönítetnek, míg ellenben a tetőzetek befedésére csak kivételesen, a hatóság, külön engedélyével azon esetben használható; ha az

épületek egymástól legalább 5 mt. széles közök vagy területek által el vannak különítve. A szalmafedélzet alkalmazása egyáltalán, tehát melléképületeknél is szigoruan tiltatik.

4. §. Pajtáknak lakházaktól legalább 50 méternyi távolságban kell lenniök, az istállók a lakházaktól szintén távolabb eső helyen építendőök, ha pedig ez nem volna. eszközölhető, ugy minden esetre tűzfal alkalmazandó a lakházak és istállók között.

5. §. Konyhából padlásra vezető feljárások meg nem engedhetők.

6. §. A szobapadló legalább 32 cm.-rel magasabb legyen az uteza vagy udvar színvonalánál, a szobák pedig egészség szempontjából 2.70 cm.-nél alacsonyabak ne legyenek. Egészség szempontjából még szükséges, hogy az ablakok mindenesetre pedig az uteza felőliek, mint különben is a háznak barátságos és vidám tekintetet kölcsönözök, az épület arányához képest, elég tágasak, kinyithatók és a szellőztetésre alkalmasak legyenek. A szomszédtelek határán álló falakba, a szomszéd telkére ajtó- vagy ablaknyílást alkalmazni nem szabad.

7. §. A pinezék mindig boltozandók s a sok tekintetben veszedelmes fekvőajtók mellőzendők.

8. §. A bellépcsőzet, ha az épület emeletes, mindenkor kőből tűzmentesen építtessék.

9. §. Minden épületben minden konyha, minden kályha, vagy kemence külön égetett téglából építendő, kürtővel vagy lapjára fektetett téglakéménnyel ellátandó, ezeket pedig fákra vagy gerendázat közelében s ezeket érintve építeni, általában tilos. A helységekben divatos fonott kémények és füstölő lyukak nem csak nem engedendők, de a fenállók is betiltandók és helyettük téglakémények felrakandók.

10. §. A ház padlása mindentűt téglával lerakandó vagy mindenesetre 10 cm.-nyi tapasszal befödendő.

11. §. Minden telkesgazda háza udvarán kuttal birjon, mely kánnával ellátandó. Istállók, trágyagödrök és ólak a kuttól legalább 5 mt. távolságban helyezendők el, ezek, valamint a kutak is a szomszéd határától legalább 2 mtr. távol tartandók.

12. §. Minden építkező köteles engedélyhez kötött építkezésnél az építkezés vezetésével egy arra jogosított személyt megbizni s azt, valamint az építkezést magát a járási főszolgabíró, illetve helyettesénél a szükségelt engedély elnyerhetése végett bejelenteni. A bejelentés szóval vagy írásban tehető, de mindegyik esetben új építkezésnél az építés helyzetrajzi és az épület terve két példányban, nagyobb átalakításnál annak részletes leírása egy példányban bemutatandó. Az engedély megadása esetén, a hatóság által eszközölt változtatások a tervekre rávezetendők és azok egyik példánya a hatóságnál visszatartatik, míg a másik példány az engedélyezési záradékkal ellátva a félnek kiadatik. Az építési engedély érvénye megszűnik, ha az építkezés az engedély kézbesítésétől számítandó 2 év lefolyása alatt folyamatba nem vétetik. Bejelentést nem igényelnek minden néven nevezendő, az épület szerkezetét nem érintő lényegtelenebb átalakítások és javítások. Mely munkálatokat iparigazolvánnyal ellátott iparos is végezhet. Hasonlólag bejelentendő jelesül a helyhatóságnál még pedig 48 óránál előbb az építkezés megkezdése.

13. §. Építkezési anyagot az utcán vagy köztéren csak helyhatósági engedély mellett szabad elhelyezni és ezen engedély sem szólhat többre, mint épen az utca vagy köztér $\frac{1}{4}$ szélességére.

Ha az építkezési telken kívül építési anyagok és

szerek különösen éjnek idején szabadon hagyandók lennének, köteles az építő azokat figyelmeztető jelekkel, éjjel pedig világító lámpákkal ellátni.

Az utcán homokot hányatni, meszet oltatni, vakolatot készíteni, helyhatósági engedély nélkül tilos.

14. §. Csatorna és mindennemű nyílások éjjelre az építők által betakarandók s világító lámpákkal ellátandók.

Új építkezéseknél vagy épületek átalakításánál az utcán levő állványok s korlátokon, az építő által figyelmeztető jelvények és éjjel világító lámpák alkalmazandók.

Állványokat csak jó szerkezet és szilárd anyag felhasználása mellett szabad felállítani.

15. §. Az állványok padolattal és kellő számú összetartó kapocscsal ellátandók. Állványok felállítása vagy lebontása csak az építkezést vezető vagy megbízható helyettese jelenlétében eszközölhető. Úgy az építkezési hely, mint maguk az állványok is az alattuk való közlekedés megakadályozása tekintetéből nappal figyelmeztető jelekkel, éjjelenként pedig minden oldalon világító lámpákkal ellátandók.

16. §. Ha a hatóság valamely düledező állapotú épület lerontását, illetőleg kijavítását rendelné el, köteles a tulajdonos a hatóság ezen meghagyásának a megszabott határidő alatt eleget tenni.

Ha a tulajdonos a hatóság meghagyásának eleget nem tesz, épülete használatától azonnal eltiltandó.

Az épület lebontása mindig felülről kezdendő.

17. §. A lebontás alkalmával támadt omladék facsatornákon hanyandó le, vagy pedig lehordandó s a helyszínéről 8 nap alatt eltávolítandó. Lebontás alkalmával az épület szintén figyelmeztető jelekkel látandó el.

18. §. Az ezen szabályrendelet ellen vétők vagy

cselekvők kihágást követnek el s az 1879. évi XL. t.-cz. 117., 119. és 141. §§-ai alapján fognak büntettetni. A kiszabott pénzbüntetésekbe befolyt összegek az 1887. évi VIII. t.-cz. 2. §-ában jelzett czélokra fordítandók.

19. §. Kihágások eseteiben első fokban a járási főszolgabíró, másodfokban a vármegyei alispán és harmadfokban a belügyi m. kir. ministerium bíraskodik.

Tisztán építkezési ügyekben ellenben első és másodfokban szintén a fentebb elősorolt hatóságok, harmadfokban pedig a vármegye közigazgatási bizottsága intézkednek és határoznak.

Kelt Magyar-Óvárott, Mosonvármegye köztörvényhatósági bizottságának az 1888. évi június hó 25-én tartott évnegyedes közgyűléséből.

Kiadta: **Tóth Imre**, főjegyző.

76718. II. sz.

M. kir. belügyminister

Az 1888. évi november 4-én 71022. sz. a. kibocsátott itteni rendelethez képcst módosított ezen szabályrendeletet az 1879. évi XL. t.-cz. 5. §-a alapján ezennel megerősitem. Budapesten, 1888. november 24-én.

A minister helyett; **Beniczky** s. k., államtitkár.

214. sz.
b. ü.

XVIII.

Szabályrendelet

a peczegődrök tisztántartása s az állati hullák eltakarításáról.

1. §. Mosonvármegye területén a peczegődrök falai vízálló vakolattal készítendők és vastag deszkákkal vagy alkalmas faburkolattal vagy boltozattal ellátva, felületükön 60 cm. vastagságu földdel borítandók.

2. §. A peczegődrök a kutaktól csak 8 méternyi távolságban állíthatók fel.

3. §. A peczegődrök a mutatkozó szükséghez képest

mindenkor éjjel tisztítandók ki és ez alkalommal azonnal fertőtlenítendőek.

4. §. Minden néven nevezendő szemetet az utcára hordani tilos, ennek meggátlása végett minden házban a szükséghez képest az udvaron elkülönített helyen fedeles szemétdödrök állítandók fel, a melyekbe az udvarokon összegyülemelő szemét lerakandó, ezen gödrök havonként egyszer tisztítandók és fertőtlenítendőek.

5. §. A fentebbi §-ban foglalt rendelkezés alá nem esnek az istállókból kihordott trágya felfogására szolgáló helyek, ezek a szemétdödrőtől elkülönítve is tartathatók, mindazonáltal az istállóbeli trágya is az udvarokból évenként legalább kétszer, bérházakból ellenben havonként egyszer kihordandó.

6. §. Ragályos járványok uralkodása idején a pecze- és szemétdödrök és trágyahalmok eltávolítására, illetve fertőtlenítésére nézve az esetről esetre kiadandó hatósági rendszabályok alkalmazandók.

7. §. Minden háztulajdonos a háza előtti poshadt vizet eltávolítani vagy lebocsátani köteles, a közterek és helyeken összegyülemlett vizek levezetéséről pedig gondoskodni a község tartozik.

8. §. Mindennemű állatnak hullája, feküdjék az bárhol is, a találás után a községi dögtéren azonnal elásandó.

9. §. Az állati hullát első sorban az köteles elásatni, a kinek az állat tulajdona volt, ennek ki nem puhatolhatása esetén a község előljárósága.

10. §. A község belterületén, de nem az egyes magán épületek belsőségén, ugyszintén az utak mellett azok közvetlen közelében elhullott állatok hulláinak rögtöni eltakarításáért az illető község előljárósága felelős; az épületek területén elhullottakért pedig a háztulajdonos vagy a bérlő. Köteles azonban minden ház-

tulajdonos a háza előtt heverő hulláról a községi birónak azonnal jelentést tenni.

11. §. Jelen szabályrendelet ellen vétők kihágást követnek el s az 1879. évi XL. t.-cz. 124. és 125. §§-aiban megszabott pénzbüntetéssel, — mely az 1887. évi VIII. t.-cz. 2. §-ában jelzett célra fordítandó, — büntetendők.

12. §. Kihágások esetében első fokban a járási főszolgabíró, másodfokban a vármegyei alispán és harmadfokban a m. kir. belügyminister bíraskodik.

Kelt M.-Óvárrott, Mosonvármegye köztörvényhatósági bizottságának az 1886. évi decemberhó 29-én tartott üléséből. P. H. Kiadta: **Tóth Imre** s. k., főjegyző.

70613./II.

A m. kir. belügyminister.

Az 1887. évi augusztushó 1-jén 46741. szám alatt kibocsátott itteni renDELETEH képest módosított ezen szabályrendeletet az 1879. évi XL. t.-cz. 5. §-a alapján ezennel megerősitem. Budapest, 1887. évi november hó 4-én.

P. H.

A minister helyett: **Beniczky** s. k., államtitkár.

XIX.

Szabályrendelet

az uzsoráról és káros hitelügyletekről szóló 1883. évi XXV. t.-cz. végrehajtása tárgyában.

1. §. A vendéglőkben, korcsmákban és más italmérési helyiségekben, — ide értve azon kereskedéseket is, melyek a szeszes-italoknak kicsinyben való eladására joggal bírnak, — kiszolgáltató szeszes-italok ára iránti követelések fejében biróilag megitélhető öszszeg, Mosonvármegye területére nézve 2 frtban állapítatik meg.

2. §. Ezen szabályrendelet minden községben a szo-

kott módon kihirdetendő, s minden italmérési helyiségben magyarul és az illető község jegyzőkönyvi nyelvén a vendégek által könnyen látható helyen kifüggesztendő s olvasható állapotban tartandó.

Azon vendéglős, koreszmáros vagy italmérő, ki ezen § rendeletét nem teljesíti, a községi szegényalap javára 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel fog büntettetni.

3. §. Jelen szabályrendelet folyó évi juliushó 1-jével lép életbe.

$\frac{75}{b. \text{ ü.}}$ sz.

Az 1883. évi májushó 15-én tartott rendkívüli közgyűlésen 73. b. ü. sz. a. hozott határozattal alkotott s a belügyi m. kir. miniszteriumnak az 1883. évi juniushó 2-án 32,838. sz. a. lejtuttott rendeletével felsőbb helyen megerősített, ezen szabályrendelet közgyűlésileg kihirdettetvén, ahhoz tartásul szolgálólag s a megyebeli községekben történendő szabályszerű kihirdettetés czéljából a járási szolgabíró uraknak kiadatni rendeltetik.

Kelt Magyar-Óvárrott, Mosonmegye köztörvényhatósági bizottságának az 1883. évi juniushó 27-én tartott évnegyedes rendes közgyűléséből.

Kiadta: **Tóth Imre**, főjegyző.

$\frac{214.}{b. \text{ ü.}}$ 1886.

Szabályrendelet

a magán hirdetmények védelme tárgyában.

1. §. A megengedett vagy erre alkalmas és senki által ki nem fogásolt helyeken vagy helyiségekben kiragasztott vagy kifüggesztett magán hirdetményeknek erre nem jogosultak által való letépése, eltávolítása, megrongálása avagy olvashatlanná tétele kihágásnak nyilvánítottatik és tilalmaztatik.

2. §. Határidőt magukban foglaló hirdetések a határidőt követő napon, más hirdetések pedig a ki-függesztés 10-ik napján a biztosított védelmet elvesztik.

3. §. Ezen tilalom ellen vétők a helybeli szegény-alap javára fordítandó és 2 frttól 25 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők; ezen pénzbüntetés be-hajthatlansága esetében pedig 12 órától 3 napig terjed-hető elzárás fog alkalmaztatni.

4. §. Kihágások elbírálásánál első fokban az illető járás főszolgabírája, másodfokban a vármegye alispánja, harmadfokban pedig a m. k. belügyminiszter bíraskodik.

Kelt M.-Óvárrott, Mosonvármegye köztörvényható-sági bizottságának az 1886. évi decemberhó 29-én tar-tott üléséből.

Kiadta: **Tóth Imre**, főjegyző.

52057/II. sz.

M. kir. belügyminister.

E szabályrendeletet. 1879. XL. t.-cz. 5. §-a alapján ezennel megerősitem. — Budapesten, 1887. évi augusztushó 8-án.

P. H.

A minister helyett: **Beniczky s. k.**, államtitkár.

XXI.

214.
b. II. 1886.

Szabályrendelet

a szabad közlekedés biztosítása tárgyában.

1. §. Mosonvármegye területén a községek utcáin, közterein, jelentékenyebb közlekedési utain és hidain árukat, hordókat, ládákat, tüzi- és épületfát, építési anyagot, gabna- vagy takarmány neműeket, vagy bármi más nagyobb halmazt képező anyagot hatósági engedély nélkül elhelyezni szigoruan tilalmaztatik.

2. §. Az 1. §-ban jelzett engedélyt — tekintettel arra, hogy a közlekedés teljesen meg ne gátoltathassék, — a helyi hatóság adja meg.

3. §. A ki ezen szabályrendelet ellen vét, kihágást követ el, melyért az 1879. évi XL. t.-cz. 119. §-ában meghatározott pénzbüntetésekbeől befolyt összegek az 1887. évi VIII. t.-cz. 2. §-ában jelzett czélokra fordítandók.

4. §. Kihágások elbirálásánál első fokban az illető járás főszolgabirája, másodfokban a vármegye alispánja, harmadfokban pedig a m. kir. belügyminister bíraskodik.

Kelt M.-Óvárrott, Mosonvármegye köztörvényhatósági bizottságának 1886. évi decemberhó 29-én tartott üléséből.

Kiadta: **Tóth Imre**, főjegyző.

52058/II. sz.

M. kir. belügyminister.

Az 1887. évi julius hó 20-án 46703. sz. a kibocsátott itteni rendelethez képest módosított ezen szabályrendeletet az 1879. XL. t.-cz. 5. §-a alapján ezennel megerősitem. — Budapesten, 1887. évi augustus hó 9-én.

P. H.

A minister helyett: **Beniczky** s. k., államtitkár.

346. sz.
b. ü.

XXXII.

Szabályrendelet

az ebtartásról.

A) Általános határozatok.

1. §. Minden gazdának szoros kötelességévé tétetik kutyájára legszigorubban felügyelni s felügyeltetni.

2. §. Minden ebtulajdonos köteles kutyájának megfelelő eledeléről s italáról, valamint arról is gondoskodni, hogy kutyája fekhelyén hideg s nagy hőség ellen védve legyen.

3. §. A kutyák kinzása s ingerlése szigoruan tiltatik.

4. §. Az ebtulajdonos kutyájának egészségi állapotát folytonos figyelemmel kíséreni tartozik, s mihelyt azon feltűnő változást lát, ha a kutya bujkál és a veszettség vagy más gyanus betegség köztudomásu előjeleit észleli, köteles azt azonnal biztos elkülönített helyre zárni és teljesen ártalmatlanná tenni, egyszersmind pedig az esetet a község előljáróságának bejelenteni. Hasonlóképen bejelenteni tartozik azt is, ha kutyája gyanut keltő körülmények között a házból eltűnt.

Ha a kutya még nem marakodott, kiirtása az előljáróság értesítése mellett meg van engedve, és a kutya a dögtéren elásandó.

A már marakodott gyanus kutyáról való jelentést az előljáróság beküldi a fõszolgabirónak, a ki azonnal intézkedik az iránt, hogy a gyanus eb állatorvos által megvizsgáltassék, és a szakértõi véleményhez képest az óvintézkedések azonnal életbeléptetessenek; ha pedig a veszettség megállapított, a dühös állatot az általa kirendelendõ gypmester által kiirtatja és az alább felsorolt óvintézkedéseket foganatosittatja; veszettség gyanuja esetén, vagy ha a fertõzés gyanuja merülne fel, tekintettel az 1888. évi VII. t.-cz. 67. §-ára, a kutya biztos helyen megfigyelés alá helyezendõ, s ha itt rajta a veszettség tünetei kétséget kizárólag mutatkoznak, ez kiirtandó; ha pedig a gyanus tünetek elmúlnak róla, a kutya a megfigyelésbõl eredõ költségeknek a tulajdonos által való megtérítése után, ennek visszaadatik.

5. §. Ha valamely kutyán a veszettség kitör a nélkül, hogy a 4. §-ban elõirt jelentés elõzetesen megtétetett volna, akkor a kutya tulajdonosa a köteles jelentéstétel elmulasztásáért mindenestre felelõsségre vonandó.

6. §. Mihelyt valamely községben veszett kutya mutatkozik, ezt a községbiró a kínálkozó legalkalmasabb

módon ártalmatlanná tétetni, az esetet pedig a főszolgabirónak azonnal bejelenteni, a községben ellenben kihirdetni köteles, minek következtében mindenki tartozik kutyáját megkötni, illetve elzárni és a főszolgabiró további rendelkezéseig megkötve, illetve elzárva tartani.

7. §. Ily jelentés vétele után a főszolgabiró a veszetség állatorvos útján való szakértő megállapítása iránt intézkedik, a veszett kutya származását, tulajdonosát s azt is kinyomozza, hogy az mely helyeken fordult meg, s mely állatokat mart meg; mi végből a községbeli kutyákat kivétel nélkül állatorvos által megvizsgáltatja s a vizsgálat eredményéhez képest úgy a veszett, mint a veszetség gyanujában álló kutyák kiirtása céljából a községbe gyepmestert rendel ki. Ha ily esetben egyik vagy másik ebtulajdonos kutyájának kiszolgáltatását megtagadná vagy kutyáját elrejténé, a 28. §-ban meghatározott büntetés alá veendő.

8. §. Ha veszett vagy veszetség gyanujában álló kutya kóborol, a főszolgabiró a szomszédos községeket is értesíteni és egyuttal elrendelni köteles, hogy addig, míg az ily kutya kóborol, a községben valamennyi kutya megkötve tartassék; ha pedig ily kutya a községben kóborolt, ott valamennyi kutya 40 napig megkötve tartandó vagy *pedig harapás ellen biztos szájkosárral ellátva porázon vezetessék*; az ezen rendelet ellenére szabadon járó kutyák pedig kiirtassanak.

9. §. Ha veszett kutya szarvasmarhát, lovat, juhót, kecskét vagy sertést mart meg, vagy ha ilyen hasznos háziállatokon a veszetség kórtünetei észlelhetők és az állat birtokosa annak kiirtásába bele nem egyezik, a községi előljároság intézkedik az iránt, hogy az ilyen állat a birtokos költségén elkülönítve felügyelet alatt tartassék, mely lovaknál és szarvasmarháknál négy hónapig, juhoknál, kecskéknél és sertéseknél három

hónapig tart. Az ilyen állat a hatósági állatorvos által ez idő alatt többször megvizsgálandó.

A megmart szarvasmarhát, lovat, juhót, kecskét és sertést a jelzett 4, illetve 3 hónapon belül sem tulajdonjogilag másra átruházni, sem élelemre levágni, tejét vagy bármely más termékét és testrészét forgalomba hozni vagy felhasználni nem szabad.

Veszetség gyanujában álló kutya által megmart kisebb értékű háziállatok szintén kiirtandók, nagyobb értékű állatok a fenti eljárás szerint 4, illetve 3 havi megfigyelés alá veendőek.

Azon állatok, melyeken a veszetség megállapított, különbség nélkül azonnal megsemmisítendőek, bőrük keresztülmetszések által haszonvehetetlenné teendő s tetemük kellő fertőtlenítés után mindenestül 2 m. mélységű gödörbe a községi dögtéren szabályszerűen elásandó.

A veszett állat által használt helyiségeket azok tulajdonosa köteles szorgosan kitisztítani, fekhelyének földalapzatát legalább $\frac{1}{2}$ m. mélyen felásatni, a kiásott földet pedig egy félreeső helyre hordatni és elásatni; ha az ilyen állat fallal érintkezett, azon fal levakartatva ujjal bemeszelendő, a jászoly, vályu s egyéb farészek legyalulandók és lefaragandók s szorgosan fertőtlenítendőek, a kötelek elégetendőek; a vastárgyak fehér izzásig hevítendőek, alomszalma, pakróczok és egyéb fertőtlenítésre nem alkalmas tárgyak megégetendőek.

Fertőzésre gyanus vagy veszetségre gyanus állatok bármilyen testrészeit vagy termékeit felhasználni tilos.

Ha valamely kutya előbb üttetett agyon, semhogy a veszetség rajta megállapított volna, akkor a körisme megállapítása végett a hatósági állatorvos által felbonczolandó.

10. §. A községi bírák köteleztetnek a községükben tartózkodó kóbor kutyák kiirtását eszközöltetni.

11. §. A községi bírónak kötelességévé tétetik, azon mérges természetű kutyáknak, melyek a fogatokat és gyalog közlekedőket vagy más állatokat megtámadják, nappal lánczon való tartását vagy szájkosárral leendő ellátását elrendelni, éjjel azonban esti 10 órától reggeli 5 óráig szabadon való bocsáthatását megengedni és ebbeli rendeletét tényleg végre is hajtatni, ha pedig ezen intézkedése kellő eredményre nem vezetne vagy ha e rendeletének bárki is ellenszegülne, az ellenszegülőket a további eljárás céljából a járási főszolgabírónak feljelenteni.

12. §. Az ebtulajdonos felelős a kutyája által okozott károkért, ha mindazonáltal a kutya ingerlése következtében okoz kárt, azért az ingerlő felelős.

13. §. A pásztorkutyák az övről féllábszárúrukig lelógó lánczon függő kölöncezettel látandók el.

14. §. Minden a mezőn talált magában járó és kölöncezettel el nem látott kutya kóbornak tekintendő és kiirtandó, a mezőn talált kóbor vadászkutyákat az 1883. t.-cz. 14. §-a értelmében vadászatra jogosult pusztíthatja el.

B) Az ebtartási adóról.

I. Az ebadó megállapítása.

15. §. Minden kutya 3 hónapos korától kezdve az alábbi kivételekkel ebadó alá esik.

Ezen ebadó egy-egy évre :

a) kedvtöltésből tartott u. n. luxuskutyákért u. m. szelindek (dogge), neufundlandi (Neufundländer), bernhardi (Bernhardiner), mopsz (Mops), pincs (Pintscher), uszkár (Pudel) rattler, spicz, kis angol agár, szőretlen u. n. ausztráliai-eb és valamennyi bastardért; továbbá vadászkutyáért u. m. vizsla, agár, borzeb vagy kopóért 2 frt.

b) házőrző- vagy mészároskutyáért . . . 1 frt,
(ezen fogalom alá minden kutya tartozik, mely az a)
és c) pont alá nem esik);

c) a község területén a pásztorkutyákért, a község
külterületén általában, valamint a belterületén, de a
község utczáitól félre-eső különálló helyein levő la-
kásokhoz tartozó házőrző kutyáért; azonban mindkét
esetben egy nyáj után illetőleg udvar után egyet szá-
mitva, adó nem fizettetik, az egynél nagyobb számban,
tartott hasonló minőségű kutyák után azonban minden
egyes kutyáért 50 kr adó fizetendő.

Pusztákon és majorokban ebadó szintén egy-egy
évre fizetendő.

1. az a) alatt jelzett tényüzési kutyákért . . 2 frt,

2. mészároskutyáért 1 frt,

3. az ezek területén levő pásztorkutyákért egy-egy
nyáj után egyet számítva, valamint az azokon levő la-
kásokhoz tartozó házőrző-kutyáért — egy-egy udvar
után szinte egyet számítva, — adó nem fizettetik, a
nyájban vagy udvarban egynél nagyobb számban tar-
tott pásztor- vagy házőrző-kutya után azonban minden
egyes kutyáért 50 kr.

II. Az ebadó kivetése, beszedése, kezelése.

16. §. Az ebadó kivetésének alapját az összeírás
képezi. Az összeírás évenként július hónapban minden
községben az előljáróság kiküldöttje által történik.

Mivégből köteles mindenki az előre közhírré
teendő 8 napi határidőben a birtokában levő ebeket
azok számának és minőségének megjelölése mellett
bejelenteni és a bejelentést lakásának pontos jelzése
mellett sajátkezüleg aláírni, az ide vonatkozó úrlappal
az érdekelték hivatalból láttatnak el, írni nem tudók
a bejelentést élőszóval is megtehetik, mely esetben az

ürlapot az ebtulajdonosok bemondása szerint a községi jegyző köteles kitölteni.

A ki évközben jut kutyának birtokába, tartozik 3 nap alatt az előző bekezdésben érintett bejelentést megtenni.

A ki az összeírás után egy fél éven belül szerez kutyát az egész, a ki fél év letelte után jut kutyának birtokába, az évi ebtartási adó felét tartozik fizetni.

A kinek adó alá felvett kutyája időközben elvész, ugyanolyan minőségű kutyát adófizetés nélkül tarthat és csak a mennyiben az újonnan szerzett kutyákra magasabb adó esnék, tartozik a többletet fizetni, hasonlólag az, a ki oly kutyát szerez vagy bir, mely után az adó az ország bármely más községében már lefizettetett, újabb tartózkodási helyén ebadóval meg nem róható, ezen körülmény az összeírás jegyzet rovatában felemlitendő.

17. §. Az ürlapok beérkeztevel a községi előljáróság az egyes bejelentések tartalmát az összeírási kimutatásba egyenként bevezeti és az illető rovatban a követendő adó összegét is javaslatba hozza.

Az összeírás előre közzéteendő 3 napon át a község házábanál közszemlére teendő, mely idő alatt a beérkező netáni felszólamlásokhoz képest, az összeírás helyesbitendő, lezárandó, aláírandó és 8 nap alatt a bejelentési lapok visszatartása mellett a járási főszolgabíró útján a törvényhatóságához 3 példányban felterjesztendő.

Az összeírás után szerzett és a tulajdonos által a 16. §. értelmében 3 nap alatt bejelentett kutyára vonatkozólag a község előljárósága az összeírást esetről-esetre pótlólag készíti el és terjeszti fel a fentebbi módon a központba.

Ha valamely ebtulajdonos ellen alapos gyanu me-

rül fel az iránt, hogy adó alá be nem mondott kutyát rejteget, joga van a községi előljáróságnak, e dolog mibenlétének megállapítása végett helyszínén szemlét tartani. A vármegyei főszámvevő az összeírást átvizsgálván, a kivetés helyességét az alispán megállapítja és az összeírást egy példány visszatartásával 2 példányban a járási főszolgabíróhoz visszaküldi, ki azokat az összeírás egyik példányának megtartása mellett a községi előljáróságnak kézbesíti.

A községi előljáróság a kivetett adót minden évi szeptember 30-ig beszedi és közvetlenül a vármegyei pénztárba szállítja, hol is az ezen czim alatt befolyt összegek „községi ebadó“ czimén bevételezendők és mint külön alap cumulatívó ugyan, de az egyes községeket illető adóösszegek kitüntetése mellett kezelendők; miért is a pontos kezelés és ellenőrzés végett az átvizsgált és helybenhagyott összeírások községenkénti kivonatának summariuma egyik példánya a vármegyei pénztárnak, másik példánya pedig a vármegyei főszámvevőnek kézbesítendő. Az ebtartási adó a közadók módjára hajtandó be.

Az ebadó kezelése és ellenőrzésére nézve az 1883. évi 37169. sz. a. kelt belügyministeri rendelettel kiadott pénzkezelési szabályzat irányadó.

Az ebadó befizetéséről elismervény állítandó ki, a szabályrendelet végrehajtása után első ízben kiadott elismervények a szabályrendelet azon szakaszainak, melyek az ebek tartása, valamint a kihágások és azok megbüntetése körüli eljárásra vonatkoznak, lenyomatával látandók el.

III. Ebtartási szabályok.

18. §. Minden ebtulajdonos a pléhből készült, az összeírás folyó számát és évét, valamint a község nevét

feltüntető bárczával látandó el, ki azt az ebnek nyakszíjára vagy kötőjére illeszteni köteles.

A szükséges bárczákat, melyek alakját az alispán állapítja meg és mely évről évre változtatandó, az alispán az előző §-ban érintett kivetéssel együtt küldi ki, a község előljárósága pedig a régieket az ujaknak kiszolgáltatása mellett 48 óra alatt beszedni és a központba, az illető járási főszolgabíró útján felterjeszteni köteles.

A ki időközben szerez kutyát, vagy a kinek kutyájáról a bárca elveszett, addig míg a bárca ki nem küldetik, a bejelentésről elismervényt kap, és *erről egyuttal a felügyelő közegek és a gyepmester értesítendők.*

A kinek kutyájáról a bárca elveszett, a bárca érvénytelenítése mellett ujat kap, de a bárca költségét megtéríteni tartozik.

Ha valamely kutya bárca nélkül nyilvános helyen találtatik a 26. és 27. §-ban körülírt eljárásnak van helye.

Az adó alól törvénytelenül felmentett kutyák szintén, de a fennebb érintettől eltérő alaku bárczával ellátandók.

19. §. A házőrző-kutyák, a mennyiben szájkosárral nem láttatnak el, lánczon tartandók, csakis éjjel és bekerített helyen bocsáthatók szabadon.

A gyepmester a községi előljáróság felhívására időnként az utczákon és tereken váratlanul portyázást (razziát) tart, mely alkalommal a bárczával el nem látott, illetőleg lánczon nem tartott harapós természetű házőrző-kutyák összefogdosandók, a 26—28. §-okban foglaltakhoz képest kirótt büntetés kiállása és 8 napi megfigyelés után a tulajdonosnak visszaadandók, addig, hacsak azokat kiirtani maga nem kívánja, költségén élelmeztetnek.

A gazdátlan ebek feltétlenül kiirtandók.

20. §. Valamely befogott ebnek kiadatása csakis a községi előljáróság írásbeli engedélye alapján történhetik.

21. §. A 16. §-ban érintett összeírás a községi rendőröknek másolatban kiadandó, kik az ezen összeírásban elő nem forduló ebeket feljelenteni kötelesek.

22. §. A bárca az ebet rendszerint befogatása és kiirtása ellen megvédi — az ezen szabály alóli kivételek a 25. §-ban vannak felsorolva.

23. §. Az utcán vagy a szabadban egyedül vagy gazdájával megjelenő eb nyakkötővel látandó el, a melyen a községi bárca láthatóvá teendő.

24. §. A bárca azonban az eb tulajdonosát fel nem menti azon általános kötelezettsége alól, hogy kutyájára legszigorubbán felügyeljen, annak egészségi állapotát folytonosan figyelemmel kísérelje, továbbá hogy *mérges természetű kutyáját lánczra vagy megkötve tartsa, vagy szájkosárral ellássa*, végre, hogy a kutyákra vonatkozó minden hatósági meghagyást pontosan teljesítse.

25. §. A bárca az ebek befogatását és kiirtását nem akadályozza akkor, ha hatósági rendelet folytán alkalmilag közhírré tétetett, hogy az ebek meghatározott időn át otthon vagy elzárva és kötve tartassanak, avagy ha valamely ebnek kiirtása hatóságilag elrendeltetett.

IV. Büntető határozatok.

26. §. Kihágást követ el:

a) azon ebtulajdonos, a ki a 13. §-ban érintett bárcazt megváltotta, de a kutyáján nem viselteti, amennyiben a bárca elvesztését nem igazolja, illetőleg be nem jelentette,

b) a ki másnak kutyájáról a bárcazt elidegeníti,

c) a ki más kutyára szóló bárcazt saját kutyáján használ,

- d) a ki saját kutyájára szóló bárczát másnak adja,
 e) a ki kutyáján meghamisított bárczát viseltet,
 f) a ki kutyáját adó alá bemondani és részére bárczát váltani elmulasztott.

27. §. A pénzbüntetés a beszámítás mérvéhez képest terjedhet:

I. Az előző §. a) alatti és f) alatti esetében, a mennyiben ezen eset az adó alól felmentett kutya által viselendő bárczára vonatkozik — 50 krtól — öt frtig,

II. az előző §-ban b) c) d) alatti esetében 20 frttól 50 frtig,

III. az előző szakaszban e) alatti esetben 20 frttól 50 frtig,

IV. az előző §-ban f) pontja esetében, a mennyiben adóköteles kutya bárczájáról van szó, minden eltitkolt vagy adó alól elvont kutya után 10 frttól 20 frtig. A pénzbüntetés, nem fizethetés esetén, az 1879. évi XL. t.-cz. 22. §-nak elve szerint elzárásra változtatandó át.

28. §. Az ezen szabályrendeletben érintett egyéb rendelkezések ellen vétők rendőri kihágást követnek el és amennyiben nem az 1879. évi XL. t.-cz. 86., 102., 103. és 122. illetve az 1888. évi VII. t.-cz. 154. §. i) és j) pontjai alapján büntetendőek, 20 frtig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatlanság esetében megfelelő elzárással büntetendőek.

29. §. Kihágások esetében eljárnak:

a) az ezen szabályrendelet, valamint az 1879. évi XL. t.-cz. 86., 102., 103. és 122. §-ai ellen elkövetett kihágások esetében első fokban az illető járási főszolgabíró, másodfokban a vármegye alispánja, harmadfokban a belügyministerium, — b) az 1888. évi VII. t.-cz. 154. §-a i) és j) pontjaiba ütköző kihágások eseteiben harmadfokban a földművelésügyi ministerium.

30. §. Az ebadó czimén befolyt összegek első

vonásban állategészségügyi czélokra, u. m. községi állatorvos, községi gyepmester járandóságai; közvágóhid felállítására szükséges költségek és a vágatási biztos járandóságai fedezésére; másodvonásban közegészségi, esetleg állattenyésztési czélokra fordítandók.

Az ide vonatkozó törvényhatósági határozat a bel- és földművelésügyi m. kir. ministerium elé terjesztendő.

A befolyandó pénzbüntetések — kivéve az 1879. évi XL. t.-cz. 86., 102., 103. és 122. §§, valamint az 1888. évi VII. t.-cz. 154. §-ának *i*), illetőleg *j*) pontjai alapján kiszabott pénzbüntetési összeletek — azon községet illetik, melynek területén a kihágás elkövetett és mindenkor állategészségügyi czélokra fordítandók, és a vármegyei pénztárban cumulative, de az egyes községeket illető pénzbüntetési összeg kitüntetése mellett kezelendők.

Az 1888. évi VII. t.-cz. 154. §-a *i*) és *j*) pontjai alapján befolyt pénzbüntetéseknek a községeket illető fele része állategészségügyi czélokra fordítandó és a vármegyei pénztárban cumulative, de az egyes községeket illető jutalék kitüntetése mellett kezelendő és az 1888. évi VII. t.-cz. végrehajtása tárgyában kibocsájtott végrehajtási utasítás 332. § második bekezdése értelmében a községek állategészségügyi czéljaira fordítandó.

Végül az 1879. évi XL. t.-cz. 86., 102., 103. és 122. §§-ai alapján befolyt pénzbüntetések az 1887. évi VIII. t.-cz. 2. §-ában jelzett célra fordítandók.

Az ezen szabályrendelet végrehajtása érdekében kiadott nyomtatványok és bárczák költségei az ebadó czimén befolyt összegekből fedezendőek.

Kelt Mosonvármegye köztörvényhatósági bizottságának Magyar-Óvárott, 1889. december 16-án tartott üléséből.

Olvasta és kiadta: **Mándy Gyula**, tb. főjegyző.

59421. sz.
V/10.

M. kir. belügyminister.

Ezen szabályrendeletet az 1879. XL. t.-cz. 5. §-a alapján ezennel megerősitem. Budapesten, 1890. augusztus hó. 25 én.

P. H. A minister helyett: **Szalovszky Gyula** s. k., államtitkár.

214. sz.
b. ü.

XXXIII.

Szabályrendelet

a teherszállítást teljesítő, valamint az élelmezésre szolgáló kisebb élő állatokkal való bánásmód iránt.

1. §. Mosonvármegye területén a teherszállításra szolgáló állatokat fagyos uton anélkül, hogy azok a kellő patkózáttal elláttatnának, teherszállításra használni, valamint egyszerre kettőnél több borjut, juhot, bárányt, kecskét, a kisebb szárnyasállatok közül pedig négy párnál többet összekötött lábakkal, akár köz- akár magánfogyasztás illetőleg használat céljából szállítani vagy vinni s mindezen állatokat tekintet nélkül a mennyiségre ily állapotban bárminő célra is tartani tilos.

Libák, pulykák s nagyobb szárnyasállatok összekötött lábakkal egyáltalában nem szállíthatók s azok házálás esetében csakis hónalj alatt vagy hálóval lezárt kosárban vihetők. Halakat keresztülfűzve bármi célból is szállítani, vinni vagy tartani tilos.

2. §. Az 1. §-ban meghatározott mennyiségen felül borjuk, juhok, bárányok, kecskék csakis fedett s oly kocsikban szállíthatók, hogy az állat azokban felállhasson.

Az állat lábainak biztonsága végett a kocsinak szilárd fenékkal kell bírnia és sem ezen, sem a kocsi oldalainak alsó részén nyilásnak vagy hézagnak nem szabad lennie. Az oldal felső részén $\frac{2}{3}$ rész szélességben a deszkák, illetőleg léczek közt tág hézagok hagyandók, hogy az állatot kívülről látni lehessen, és a kocsit levegő járhassa át.

3. §. Bárminő szárnyasállatok az 1. §-ban körülirt mennyiségben felül csak ketreczes vagy fonott kocsikon, illetőleg ketreczekben vagy kosarakban szállíthatók, illetőleg vihetők. Ezeknek úgy kell készítve lenniök, hogy az állat kívülről jól látható és megkülömböztethető legyen.

4. §. Az állatok kellő etetésben és itatásban részesítendőek, miről az eladó, szállító vagy tulajdonos gondoskodni tartozik. Ugyan ő tartozik arról is gondoskodni, hogy hideg időben, ha az állatok a puszta földre vagy kövezetre való fektetés által szenvednének, ezek szalmára legyenek fektetve.

5. §. Ezen szabályrendelet áthágása kihágást képezvén, elkövetője az 1879. évi XL. t. cz. 86. §-a alapján kiszabandó és az 1887. évi VIII. t. cz. 2. §-ában jelzett czélokra fordítandó pénzbüntetéssel büntetendő.

6. §. Kihágások elbírálásánál elsőfokban az illető járás főszolgabirája, másodfokban a vármegye alispánja, harmadfokban pedig a m. kir. belügyminister bíraskodik.

Kelt M. Óvárott, Mosonvármegye köztörvényhatósági bizottságának 1886. évi december 29-én tartott üléséből.

P. H.

Kiadta: **Tóth Imre** s. k., főjegyző.

$\frac{72452}{b. \ddot{u}}$ sz.

A m. kir. belügyminister.

Az 1887. évi október 10-én 65379. sz. a. kibocsátott itteni rendelethez képest módosított ezen szabályrendeletet az 1879. XL. t. cz. 5. §. alapján ezennel megerősitem. Budapesten, 1887. nov. 8-án.

P. H.

A miniszter helyett: **Beniczky** s. k., államtitár.

Szabályrendelet

a kompözlekedésre nézve betartandó biztonsági szabályok tárgyában.

1. §. Használatba csak oly komp vétethetik, mely a megterhelés és felszerelés tekintetéből eszközölt hatósági vizsgálat alapján kifogástalannak találtatván, használati engedélylyel láttatott el.

2. §. A kompkezeléséhez legalább is két, 18 évesnél korosabb ép, erős, teljesen megbízható, józan magaviseletű egyén alkalmazandó.

3. §. A kompnek kettős fenékkal és belső oldalburkolattal ellátva oldalt legalább is 16 méter hosszúnak, derékban pedig legalább is 5 méter szélesnek kell lennie. A területnek a komp teljes megterhelésénél 45 centimetert meg nem szabad haladnia. A legnagyobb merülési mélység a komp mindkét oldalán jól látható élénk színű vörös vonallal jelölendő meg. E vonal mindannyiszor megújítandó, valahányszor az idő viszonytása vagy egyébbb külső behatás folytán színét veszti.

4. §. A 3. §-ban jelzett szerkezetű kompokon az átkelés csak 4 kétfogatu rakott szekérrel illetve 80 gyalog átkelővel mint legnagyobb megterheléssel engedhető meg, a komp azonban a vörös vonalnál mélyebbre sohasem sülyeszthető.

5. §. A komp mindkét hosszoldala megfelelő erős védkorlátokkal, mindkét vége pedig a komp teljes elzárhatására alkalmas 10 centimeter erős karfákkal látandó el. A karfáknak a kompfenek felett legalább is 70 centimeter magasságban kell alkalmaztatniok.

6. §. A komp egy legalább is 6 méter hosszú és két evezős lapáttal felszerelt állandó mentő csolnakkal,

melynek a komp átkelésénél folytonosan ahhoz kell erősítve lennie, látandó el.

Csolnakon való szállításra csak oly jármű használható, melyre nézve az 1. §-ban körülírt hatósági használati engedély megadatott. A csolnaknál megengedett legnagyobb merülési mélység mindkét oldalt élénk vörösszinű vonallal jelelendő meg.

8. §. Az átkelést közvetítő vezetékül kizárólag csak sodronyból készült és legalább is 25 mm. vastagságú kötél alkalmazható, melylyel a jármű, ércz-csigák által szoros összeköttetésbe hozandó.

9. §. A sodronykötélnek mindkét parton a teljes biztonság követelményének megfelelőleg kell lehorgonyoztatnia, élőfához való megerősítése szigoruan tilalmaztatván.

10. §. A komphoz vezető le- illetve feljáró utnak emelkedése 10%-nál nagyobb nem lehet. A be- és kijárás kerékkel ellátott könnyen mozgatható talpak segítségével közvetítendő.

11. §. Mindkét parton zársorompók állítandók fel, melyek éjjel-nappal zárva tartandók és csak közvetlenül a kompa való bejárás előtt nyitandók fel.

12. §. Az éjjeli közlekedés biztonsága tekintetéből sötét éjszakákon mindkét parton a zársorompók mellett egy-egy oszlopon függő világító lámpa alkalmazandó.

13. §. Gőzcséplőgép mozgonyok átszállításánál párhuzamosan hosszirányban lefektetett legalább is 6 cm. vastagságú padló-deszkák alkalmazandók, és ily alkalmal sem egyéb járművek, sem a mozgonyhoz tartozó egyéneken kívül más gyalog átkelők a kompa be nem bocsáthatók.

A mennyiben a cséplőgépeknél rendszeren használt gőzmozgonyoknál terhesebb tárgyak, minők a gőzekék mozgonyai, vasuti mozdonyok, avagy más nagyobb

súlyu gépek stb. szállítandók át a kompon, az 48 órával előbb a m. kir. államépítészeti hivatalnak bejelentendő, mely az átszállítás lehetősége iránt határoz, esetleg az annál betartandó módozatokat megállapítja. Az e részbeni eljárás költségei az átszállító által előre lefizetendők.

14. §. A be- és kijáró lejtős pályája mindannyiszor valahányszor fagy- vagy esőzés következtében sikossá válik, a jég felvágása által illetve más alkalmas módon azonnal biztosítandó.

15. §. Az átkelési díj és a komp maximalis megterhelhetése ugy súly, mint befogadási képesség szerint ez utóbbi a gyalogosok illetve terhelte szekerek mennyiségének megállapításával — mindkét parton — valamint a kompon is hatóságilag láttamozott iven kifüggesztendő és abban kiteendő, hogy a komp csak a megjelölt legnagyobb merülési mélységig (vonalgig) terhelhető meg.

16. §. A révtulajdonos, révbérlő, illetve főrévész kötelessége felügyelni arra, hogy a komp a megengedett terhelést jelző vonalnál mélyebbre sohase súlyesztessék, különben is mindazon anyagi károkért, melyek saját vagy eselédjei vigyázatlansága vagy hanyagsága által okoztatnak, vagyonilag felelős.

17. §. Az átkelési készülékek mindenkor jókarban tartandók, minek ellenőrzése ezéljából az összes kompok a járási főszolgabírák által a megyei kir. építészeti hivatal közbenjárásával évenként legalább egyszer megvizsgálandók és ez alkalommal egyszersmind meggyőződés szerzendő arról is, hogy a komp felszereléséhez tartozó tárgyak, minők a csáklyák, evezők, kötelek, lánczok, csolnak stb. a megállapított számban és megfelelő minőségben megvannak-e. Hajózható és, tutajozható folyókon a kompok akár állanak, akár közlekednek, éjjel mindenkor fehér fényü lámpával látandók

el. Előbbi esetben a lámpának a komp folyam felé eső részén, utóbbi esetben pedig a komp hátsó részén kell alkalmaztatnia. Hasonlólag megvilágítandók fehér fényű lámpával a keresztköteleknél használt ugynevezett galambok és a hosszköteleknél alkalmazásban levő legfelső és legszélső uszányok. A kompok közlekedése a folyam hosszában haladó járművek közlekedését nem gátolhatván, a révészek az átjáró vonalhoz közeledő járművek elhaladását mindenkor megvárni kötelesek. A révészek a hosszkötélen járó kompokat a folyó azon oldalára, hol a hajó vagy tutajnak útjában nem állanak, állítani, a keresztkötélen járó kompok köteleit pedig szükség esetén mindenkor díjnélkül leereszteni kötelesek.

18. §. A ki jelen szabályrendelet határozmányai ellen vét, ugyszintén az is, ki a tariffát megszegi, kihágást követ el, melyért az előbbi esetben az 1879. évi XL. t.-cz. 113-ában meghatározott, az utóbbi esetben ellenben 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik. A pénzbüntetés az 1887. évi VIII. t.-cz.-ben jelzett czélra fordítandó.

19. §. Kihágások eseteiben első fokban az illető járás főszolgabirója, másodfokban a vármegye alispánja és harmadfokban a m. k. belügyminister bíraskodik.

20. §. Jelen szabályrendelet felsőbb helyen történt jóváhagyás után azonnal hatályba lép.

Kelt M.-Óvárott, Mosonvármegye köztörvényhatósági bizottságának az 1888. évi márczius hó 26-án tartott évnegyedes rendes közgyűléséből.

Kiadta: **Tóth Imre** s. k., főjegyző.

76719/II. szám.

Magyar királyi belügyminister.

Az 1888. évi november hó 4-én 65051. sz. a kibocsátott itteni rendelethez képest módosított ezen szabályrendeletet az 1879. évi XL. t.-cz. 5. §-a alapján a közmunka- és közlekedési m. kir. minister urral egyetértőleg ezennel megerősitem. — Budapesten, 1888. november hó 24-én.

P. H.

A minister helyett: **Beniczky** s. k., államtitkár.

Szabályrendelet

a gőzcseplő- és egyéb gazdasági gépek körül foglalkozó munkások testi épségének megóvására vonatkozólag.

1. §. Minden gép- vagy gyártulajdonosnak vércsillapító szereket állandóan kéznél kell tartania, u. m. szivacsot, tépést, nyomfoltokat (tiszta gyolesrongyokat), terpentint, oldott vashalvacst (liquor ferri sesquichlorati), 1 drb., azaz 15·53 m. hosszú, 0·052—0·079 m. széles kimosott gyolespólyát (faschlit, Kautschuk gummielasticum) 1 m., $3\frac{3}{4}$ cm. hosszú és ujjnyi vastagságu ruganyos mézga (Kautschuk gummielasticum) szövetet.

Vérzés elállítása nélkül a sebesült kórházba ne indíttassék.

Egyébiránt a géptulajdonos gyors orvosi segélyről gondoskodni tartozik.

2. §. A gép körül foglalkozó munkások ruházata lehetőleg szük és testhez simuló legyen, mert a bő gatyá, ingujj, szoknya a szél által lebegtetve, könnyen a hengerek és horgok közé juthatnak, mely esetben azok erős vászonszövetből lévén készülve, nem szakadnak el, hanem a végtagokat magok után vonják, és így a szerencsétlenséget előidézik. — A gépfelügyelő személyes felelősséggel ügyelni tartozik, hogy ittas emberek a gép körül alkalmazást ne nyerjenek.

3. §. Az olajozó kannák hosszú csővel legyenek ellátva, hogy a géphengerek olajozása kellő távolságról történjék.

4. §. A községi előjárásának kötelességében állandó a szabályrendeletet évenként, különösen a gazdasági munkák megkezdése előtt közhírré tenni, a géptulajdonosoknak különlegesen is tudomásukra juttatni, és a rendelet határozmányainak pontos teljesítését gya-

kori személyes utánnézés által ellenőrizni s ekként annak mindenekben fogamatot szerezni.

5. §. Az ezen szabályrendelet ellen vétők avagy mulasztók a járási szolgabíró által 2—50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők, mely a községi szegényalapot illetendi, fennmaradván ellenük — amennyiben valakinek testi épségén vétkes gondatlanságuk által sérelem okoztatnék — a büntető törvény rendes utjáni megtorlás.

50.

b. ü.

Ezen, az 1874. évi február hó 9-én 5. b. ü. sz. a. alkotott s az 1880. évi XXXVII. t.-cz. 15. §-a alapján a nagyméltóságu m. kir. belügyministerium 1881. évi február hó 16-án 54111. sz. a. kelt rendeletével újabban megerősített szabályrendelet a szükséglethez képest a kellő számú példányokban sokszorosítottatni s ennek megtörténtével megyeszerte kihirdettetni rendeltetik.

Kelt M.-Óvárott, Mosonmegye köztörvényhatósági bizottságának az 1881. évi június hó 11-én tartott közgyűléséből.

Olvasta és kiadta: **Tóth Imre**, Mosonmegye főjegyzője.

214.
b. ü. 1886.

XXXVI.

Szabályrendelet

a kocsizás, szánkázás és lovaglás szabályozása és a szarvasmarhák, lovak kiszabadulásának megakadályozása tárgyában.

1. §. Mosonvármegye területén községekben a gyalogjáró közönség részére fentartott járdákon, tereken és utakon kocsizni, szánkázni, talicskázni vagy lovagolni, szarvasmarhát, lovat hajtani vagy vezetni szigoruan tilalmaztatik.

2. §. Kocsival, szánával, szarvasmarhával vagy lóval etetés, itatás vagy hosszabb ideig tartó várakozás cél-

jából megállani csak az e czélra kijelölt helyeken engedtetik meg, köteles lévén az illető tulajdonos lovait leistrángolni és megfelelőleg gondoskodni arról, hogy lovai vagy szarvasmarhái ki-, illetve el ne szabadulhassanak.

3. §. A ki ezen szabályrendelet ellen vét, kihágást követ el, melyért az 1879. évi XL. t. cz. 120. §-ában meghatározott és az 1887. évi VIII. t. cz. 2. §-ában jelzett célokra fordítandó pénzbüntetéssel büntetendő.

4. §. Kihágások elbírálásánál első fokban az illető járás főszolgabirája, másodfokban a vármegye alispánja, harmadfokban pedig a m. kir. belügyminister bíraskodik.

Kelt M.-Óvárott, Mosonmegye köztörvényhatósági bizottságának az 1886. évi december hó 29-én tartott üléséből.

P H

Kiadta: **Tóth Imre** s. k., főjegyző.

67657/II. sz.

A m. kir. belügyminister.

Az 1887. évi szeptember hó 27-én 46746. sz. a. kibocsátott itteni rendelethez képest módosított ezen szabályrendeletet az 1879. évi XL. t. cz. 5. §-a alapján ezennel megerősitem. — Budapesten, 1887. évi október hó 22-én.

(P. H.)

A miniszter helyett: **Beniczky** s. k., államtitkár.

3. sz.
b. ú. 1887.

XXVII.

Másolat.

Mosonvármegye közönségének

az állami, vármegyei és községi közutak mellékei befásítása tárgyában alkotott

szabályrendelete.

1. §. Minden földtulajdonos, kinek földje közvetlenül közutra dül, köteles az alanti szabályok szerint földjének a közutra dülő hosszában az utmentét egy-soru élőfával befásítani. A hol a közutra 20 m.nél keskenyebb földek dülnek, a befásítást köteles a község

eszközölni s a költségeket a földtulajdonosoktól földjeik utmelletti szélessége arányában behajtani.

2. §. A fák a közut árának külső partjára ültetendők.

3. §. Ott, hol az ut legalább 1 m. mély bevágáson vezet keresztül, az uttal szomszédos földbirtokosok a befásításra nem köteleztetnek.

4. §. Az ültetendő fák lehetőleg gyümölcs- vagy szederfák legyenek, a föld minőségéhez képest azonban bármely alkalmas fa is ültethető.

5. §. Nehogy az ültetvények a föld terményében árnyékukkal kárt tegyenek, a fák az ut hosszában egymástól 20 m.-nyi távolságra ültetendők.

6. §. Az ültetendő fák és azok gyümölcse az illető földbirtokosok kizárólagos tulajdona.

7. §. A tulajdonos tartozik az ültetett fákat rendszeren fenntartani, és ha azok bármelyike elemi csapás vagy rongálás folytán elpusztulna, azt azonnal új ültetvénynyel pótolni.

8. §. A kiültetésre, tenyésztésre alkalmas fák használandók.

9. §. A kiültetett fáknak szándékos megsértése 10 frtig, kivágása vagy letörése pedig 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik olyképpen, hogy a kiszabott pénzbüntetés fele az országos közigazdasági alap javára fordítandó, másik fele ellenben a feljelentőt illetendi, fennmaradván az illető kárt szenvedett kártérítési joga a károsító ellen.

10. §. Mindenki jogosittatik, a csendőrök és utkaparók pedig köteleztetnek a kiültetett fáknak oly károsítóját, kit tetten érnek, megbüntetés végett a községi előljáró elébe kísérni, vagy a fentebbi pénzbüntetésnek megfelelőleg zálogolni, mely utóbbi esetben a zálogolás, a zálogtárgy beadása mellett a járási fő-

szolgabírónak a pénzbüntetés kiszabása végett bejelentendő. Ha a zálogolt egyén pénzbüntetéssel nem illethető, akkor a zálogtárgy a pénzbüntetés fedezésére fordítandó.

Behajthatlanság esetében 2 frtot felül nem haladó pénzbüntetés helyett 12 órától hosszabb ideig tartó elzárás megállapítható nem lévén, 2 frttól 10 frtig egy-napi, azonfelül pedig minden 10 frtig terjedő összeg helyett egy-egy napi elzárás alkalmazandó.

11. §. Hasonlólag kötelesek a községi előljárók azokat, kik jelen intézkedésnek a befásítás elmulasztása által, vagy azáltal, hogy a kipusztult fákat ujjal nem pótolnák, meg nem felelnek, meginteni, és ha egyszeri megintés sikertelen maradna, az illetőt a járási főszolgabírónak feljelenteni.

12. §. Köteles ennél fogva az előljárárság minden év február havában az ültetvényeket megvizsgálni, a hiányokról kimutatást készíteni és azok 15 nap alatti pótlását elrendelni, a mennyiben pedig a pótlás ez idő alatt nem eszközöltetnék, a hiánykimutatást a járási főszolgabírónak további intézkedés végett beterjeszteni, ki az illető mulasztó tulajdonost a pótlás eszközzésére megfelelő pénzbüntetéssel szorítandja.

13. §. Kihágások elbírálásánál első fokban az illető járás főszolgabírója, másodfokban a vármegye alispánja, harmadfokban pedig a m. kir. belügyminister bíraskodik.

Kelt M.-Óvárott, Mosonvármegye köztörvényhatósági bizottságának az 1887. évi márczius hó 28-án tartott évnegyedes rendes közgyűléséből.

P. H.

Kiadta: **Tóth Imre** s. k., főjegyző.

26296/II. szám.

M. kir. belügyminister.

Az 1886. évi december 31-én 60434. sz. alatt kibocsátott itteni rendelethez képest módosított ezen szabályrendeletet az 1879. évi XL. t.-cz. 5. §-a alapján ezennel megerősitem. Budapesten, 1887. évi április hó 25-én.

P. H.

A minister helyett: **Beniczky** s. k., államtitkár.

Szabályrendelet

a vértetű (*Schizoneura lanigera*) irtása tárgyában.

1. §. A vértetű elnevezését azon vérszinű folt után nyerte, mely akkor keletkezik, ha egy vagy több ily rovar összenyomatik. Ezen rovar rendesen gyapotszerű bovonattal takarva szokott a fák ágain mutatkozni és sohasem lelhető egy magában, hanem több egyedből álló csoportokban és kizárólag csak almafákon, igen veszedelmessé válhatik, mert a hol egyszer befészkelte magát, az egész határ almafáit tönkre teszi, ha annak irtására a szükséges intézkedések lelkiismeretes pontossággal végrehajtani elmulasztatnak.

A vértetű elszaporodása a következő körülmények által segítettik elő; 1-ször ezen rovar rendkívüli nagy szaporasága által; 2-szor a szárnyas vértetűk keletkezése által, melyek a szél által tova vitetnek; 3-szor vértetűvel lepett faiskolákból származó facsemeték és oltógalyakkal való behurczolás által.

2. §. Ha valamely község határában a vértetű fellépése megállapítva lőn, akkor nemcsak a szomszédos községek, de az illető község egyes gyümölcsfa ültetvényei és kertjei között is az alább jelzett gyümölcsfaczikkeknek kölcsönös forgalma azonnal beszüntetendő és nevezetesen az ojtógalyaknak, facsemetéknek, kivágott fáknak, vagy farészeknek egyik kertből vagy telepből a másikba való átvitele szigoruan eltiltandó, miért is az, ki ez ellen vét, 2 frttól egész 50 frtig terjedhető és a közgazdasági alap javára fordítandó pénz-büntetéssel büntetendő.

3. §. Minden község képviselőtestülete köteles két, esetleg több egyénből és egy szakértőközegből álló

állandó vizsgáló bizottságot kirendelni a czélből, hogy az a község határában levő összes gyümölcsfa ültetvényeket évenként legalább kétszer tüzetesen megvizsgálván, meggyőződést szerezzen magának arról, hogy a vértetű a község határában levő faültetvényeken előfordul-e vagy sem? továbbá a czélből, hogy annak jelenléte esetében az ezen szabályrendelet által elrendelt irtási módszereknek haladéktalanul történendő végrehajtását az illető kert- vagy faültetvény tulajdonosával illetve bérlőjével szemben elrendelje és többszöri ellenőrzés útján meggyőződést szerezzen magának arról, hogy az elrendelt irtási módszerek az által, a kinek azok alkalmazása kötelességévé tétetett, lelkiismeretes pontossággal keresztül vitettek-e vagy sem? köteles lévén ezen bizottság az általa teljesített vizsgálatok eredményéről azok befejeztével a járási szolgabírónak haladéktalanul jelentést tenni.

4. §. A kert és faültetvény tulajdonosok és illetve bérlők kötelesek a vértetű irtását mindenkor a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi m. k. ministerium által ajánlandó módszer szerint, mely e czélből minden év tavaszán újból kihirdetendő lészen, — lelkiismeretes pontossággal végrehajtani.

Az esetben, ha az elrendelt és tényleg alkalmazott irtási módszerek a vértetű teljes kiirtását nem eredményeznék, a bizottság az azzal lepott fa teljes kivágatását is elrendelheti; amennyiben pedig a vizsgáló bizottság az általa teljesítendő ellenőrzési vizsgálatok alkalmával arról szerezne magának meggyőződést, hogy az általa elrendelt irtási módszerek bárki által is hanyagul vagy egyáltalán nem alkalmaztatnak, azok alkalmazását az illető mulasztó költségére felfogadandó munkások által teljesítetteti, az illető mulasztót pedig a járási szolgabírónál feljelenti, ki által az 2 frttól egész

50 forintig terjedhető és a közgazdasági-alap javára fordítandó, pénzbüntetéssel büntetendő.

5. §. Kihágások elbírálásánál elsőfokban az illető járás szolgabírája, másodfokban a megye alispánja, harmadfokban pedig a m. kir. belügyminister jár el.

6. §. A vértetű fertőzés állásáról s a tett intézkedések eredményéről a megyei alispán minden év őszén a földmívelési ministeriumhoz jelentést tenni tartozik.

Ha pedig a baj valamely újabb községben mutatkozik, az a nevezett ministeriumhoz haladéktalanul bejelentendő, hogy a vértetű lepelt községek ott is világlatban tartathassanak.

7. §. Jelen szabályrendelet a belügyi m. kir. ministerium által történt megerősítés után azonnal életbe lép.

Kelt M.-Óvárrott, Mosonvármegye köztörvényhatósági bizottságának 1886. évi márcziushó 29-én tartott üléséből.

Kiadta: **Tóth Imre** s. k., főjegyző.

25828./II. szám.

M. kir. belügyminister.

Az 1886. évi január hó 28-án 4812. sz. a. kibocsátott itteni renDELETEHöz képest módosított ezen szabályrendeletet az 1879. évi XL. t.-cz. 5. §-a alapján ezennel megerősítem. Budapesten, 1886. évi május hó 9-én.

P. H.

A minister helyett: **Beniczky** s. k., államtitkár.

216.
b. ü. 1886.

XXIX.

Szabályrendelet

a heveny ragályos betegségek terjedésének meggátlása tárgyában.

1. §. A heveny ragályos betegségek közé soroltnak: a himlő, vörheny, kanyaró, foltos és hasi hagymáz, fertőző torokgyík, roncsoló toroklob, hőkhurut, vérhas és cholera.

2. §. Ha több egyén (például 5—6 egyén) egyidejűleg ugyanazon ragályos betegségbe esik, a betegség járványnak tekintendő.

3. §. Ha valamely családban a ragályos betegség fellép, a családfő ezen esetet haladéktalanul bejelenteni tartozik a községi előljáróságnál, mely erről a községi illetőleg a körorvost a megfelelő óvintézkedések elrendelése s esetleg a betegség gyógykezelhetése céljából azonnal értesíteni, illetőleg érte kocsit küldeni tartozik.

4. §. A megye összes hivatalos és magán orvosai a ragályos betegségek minden egyes esetének a községi előljárósághoz és a megyei tiszti főorvosi hivatalhoz — e célra szolgáló úrlapon — való bejelentésre kötelezettek. Az esetről-esetre való bejelentés kötelezettsége a tiszti-főorvosi hivatalhoz megszűnik, mihelyt a járvány hatóságilag megállapított s helyébe lépnek az időszakos járvány-kimutatások, melyek az illető községi vagy körorvos által nyolcz naponként az elsőfoku egészségügyi hatósághoz betérjesztendőek. Azonban kötelező továbbra is minden egyes betegnek bejelentése a községi előljárósághoz.

5. §. A községi előljáróság a járványos betegekről jegyzéket vezet az utca és házsám megjelölésével.

6. §. Ha valahol egyidejűleg több egyén esik ugyanazon betegségbe, akkor ezen körülmény a községi előljáróság részéről az elsőfoku egészségügyi hatósághoz azonnal bejelentendő, mely hatóság szakközegét haladéktalanul kiküldi a dolog mibenlétét megtudandó.

7. §. Ha a hatóság valahol a járványt megállapította, annak tovaterjedésének meggátlása céljából czél-szerű ovórendszabályok lépnek életbe és ezek a következők:

8. A járvány kiütése a lakosságnak a községben

szokásban levő módon tudomására hozandó s egyszerűsmind a lelkész urak felkérendők, hogy a kihirdetést a szószékről is eszközöljék, figyelmeztetvén a népet a betegség ragályos voltára és veszélyességére.

9. §. A községi egészségügyi bizottság azonnal járvány bizottsággá alakul. A bizottság tagjai: a község orvosa, állatorvosa, a gyógyszerész; továbbá a lelkészek, jegyzők és tanítók; azonkívül a községben lakó legalább három értelmes és szakkedvelő egyén, kiket a községi képviselő-testület választ.

10. §. Orvos nem lakta községekben, is veszélyes járványos betegségek esetében, az előzetes §. értelmében községi járvány bizottságok alakítandók.

11. §. A községi előljáróságok a járványos betegek lakta házak megjelölésére vörösszínű nyomtatványokat készletben tartani köteleztetnek. Ily czédula figyelmeztetésül a ház falára, bérházakban a lakás bejáratánál kiragasztandó. Szövege a következő: „Itt ragályos beteg fekszik. Tilos a bemenet.“ A czédula csak akkor távolítható el a falról, ha azon házban a járvány megszűnt s a fertőztelenítés keresztülvitetett.

12. §. A gyógykezelő orvos feladata figyelmeztetni a községi előljáróságot arra, hogy intézkedjék, miszerint a ragályos beteg az egészségesektől — ott hol a lakviszonyok megengedik — elkülönítessék; s a beteg ápolására egy bizonyos személy jelöltessék ki. Ezenkívül szaktanácsot nyujt, a melynek keresztülvitele iránti intézkedés a községi előljáróság kötelessége.

13. §. Ragályos betegségbe esett gyermek és a vele egy lakásban esetleg házban lakó többi gyermekek az iskola látogatásától eltiltandók, mely intézkedés az iskolaszék elnökének az orvos által írásban vagy szóval tudomására hozandó. Az ily gyermek az iskolába csak orvosi bizonyítvány alapján vehető ismét fel.

14. §. Az iskolák részletes vagy teljes bezáratása a tisztí főorvos véleménye után az alispán által elrendeltetik. Sürgős esetekben a közegészségügyi törvény 156. §-a értelmében a járásorvos is intézkedhetik s intézkedését a járási hatóság útján az alispánnál bejelenti. Mielőtt a gyermekek az iskolát újból felkeresnék, az gondosan kitisztandó. Annak padozata, ajtai, ablakai a padok s egyéb bentlevő kemény tárgyak forró luggal megmosandók. A falak újból kimeszelendők.

15. §. A községi vagy körorvos illetve ilyen nemlétében a járásorvos intézkedik a fertőtlenítés szakszerű keresztülviteléről, mely czélból a községi előljáróság egy erre alkalmas egyént jelöl meg, kit az illető orvos kitanít a fertőtlenítés teljesítésére. Ezen egyén az orvos rendelkezésére bocsátandó és neve a járási hatóságnak bejelentendő.

16. §. A fertőtlenítő anyagot (carbolsavat) a község mindenkor készletben tartani köteleztetik s abból az orvos rendeletére a szükséges esetben a kívánt mennyiséget kiszolgáltatja.

17. §. A fertőtlenítő anyagok és fertőztelenítés keresztülvitelével egybekötött költségek a községnek megtérítendőek. Mely költségek szükség esetén a közadók módjára behajthatók.

18. §. Fertőztelenítendőek a beteg vizelete és ürüléke, az ágy nemüe, mosható és nem mosható ruházata, a szoba padozata, falai, ablakok, ajtók s a szobában levő egyéb tárgyak. A fertőztelenítés az erre kijelölt egyén által lehetőleg az illető orvos utmutatása s felügyelete alatt eszközendő.

19. §. Fertőztelenítő anyagul használandó az 5% carbolvegyülék vagy a 25—30% ható anyagot tartalmazó nyers carbolos folyadék, továbbá kénessav gőz, forró lug, friss levegő s az elégetés.

20. §. A carbolsavnak 5% vegyülékével fertőtlenítsék a beteg vizeletét és ürülékét felfogó edény, az árnyékszék s pöczegödör. A tömény carbolsavnak huszszoros higitása használtassék; míg a 25% ható anyagot tartalmazó nyers carbolsavas folyadékból 9 evőkanál, a 30% carbolsavat tartalmazó folyadékból 6 evőkanál veendő egy liter meleg vizre. Ezen mennyiség elegendő egy árnyékszéknek fertőtlenítésére míg a felfogó edénybe a nyers carbolsavból higitatlanul egy evőkanálra való teendő.

21. §. A beteg mosható ágyneműje és ruházata forró luggal telt s készen tartott fakádba tétessék és csak azután mosassék ki elkülönítve a többi ruhától.

22. §. A beteg nem mosható ruházata és az ágyneműek mint párnák, matraczok és paplanok töltelékei kénessav gőzöknek teendők ki, vagy ha értéktelenek, elégetendők. Kötészerék és az ágy szalmája okvetlenül elégetendő. A kénessav gőz fejlesztése legcélszerűbben eszközöltetik ott, hol a lakviszonyok megengedik magában a beteg szobában annak előzetes teljes fertőtlenítése után. Elégetendő néhány darab kénvessző illetve kénzalag (Einschlag), mely a szobának alacsonyabb és magasabb pontjain elhelyezendő s jól zárt ablakok és ajtók mellett 6 órán át fejlesztendő a gőz. Azután az ablakok s ajtók kinyitandók, a szoba és ruhaneműek 6—8 órán keresztül szellőztetendők.

23. §. A szoba padozata, a beteg ágya, az ablakok, ajtók s a szobában levő egyéb kemény tárgyak forró luggal lemosandók, a szoba falai levakarandók s újra bemeszelendők.

24. §. A ragályos betegségben elhalt teteme járvány idején mihelyest a bekövetkezett halál biztos jelei mutatkoztak, eleve történt fertőtlenítés mellett azonnal a hullaházba szállítandó, a hullaház maga pedig ennek

bekövetkeztétől fogva a temetés végrehajtásáig teljesen elzárandó. A temetés a hullaházból az elhalt hozzátartozóinak kivételével minden kíséret nélkül eszközözlendő.

Szórványosan előforduló ragály-betegségi esetekben ezen rendelkezés csakis ott alkalmazandó, hol a hulla elkülönítése nem lehetséges.

25. §. A halottnak meglátogatása s a mellette való virrasztások szigoruan tiltatnak.

26. §. A községek köteleztetnek járvány idejében a helyben nem lakó körorvosért legalább minden második napon kocsit küldeni. A szükséges fuvarról a községi előjárásnak gondoskodni kötelessége.

27. §. Járvány idejében a községi járvány-bizottság tagjai felváltva naponta meggyőződést szereznek maguknak a rendeletek mikénti foganatosításáról s a tapasztalt mulasztásokat az előjárásnál bejelentik, ki azonnal intézkedik, hogy a rendeletek betartassanak s az esetet a főszolgabírónak jelenti fel, hogy a mulasztást elkövető felelősségre vonható legyen. Ragályos betegségben szenvedőnek szállítása egyik községből a másikba tilos.

28. §. Ezen szabályrendelet áthágói ellen a közegészségügyi törvény 7. §. rendelkezéséhez képest eljárando.

Kelt M.-Óvárott, Mosonvármegye köztörvényhatósági bizottságának 1886. évi december hó 29-én tartott évnegyedes rendes közgyűléséből.

Kiadta: **Tóth Imre**, főjegyző.

51719/II. sz.

M. kir. belügyminister.

E szabályrendeletet ezennel megerősitem. — Budapesten, 1887. évi augusztus hó 9-én.

(P. H.)

A minister helyett: **Beniczky** s. k., államtitkár.

Szabályrendelet

a bordélyházakról és kéjnökről.

1. §. Mosonvármegye területén a kéjelgés bordélyházakban vagy egyedül lakó nők által s csak eleve kieszközölnélő hatósági engedély mellett üzheto.

2. §. Bordélyház felállítására engedélyt csak *oly férjes vagy özvegy nő nyerhet*, ki élte 40-ik évét betöltvén, soha fenytve nem volt s megbizhatósága tekintében alapos kifogás alá nem esik.

Bordélyház nyitására az engedélyt a járási főszoigabiró adja meg, ki is az illető község képviselő-testületét eleve meghallgatni és alapos észrevételeit figyelembe venni köteles.

Bordélyháznak a közbotrány elkerülése végett *félreeső helyen kell állania*, ablakainak folytonosan befüggönyözve, kapuinak pedig mindenkor betéve kell lenniök.

Bordélyházakba csak a járási főszoigabiró által kéjelgési engedélylyel ellátott kéjnöket szabad felvenni, miért is minden kéjnö a bordélyháztulajdonos asszony által a felvétel előtt a járási főszoigabirónál azonnal bejelentendő.

3. §. Kéjnö csak *oly nő lehet*, ki 18-ik életévét betöltvén, a járási orvos vizsgálata alapján erre alkalmasnak találtatott s a járási főszoigabiró által engedélylyel láttatott el.

4. §. Kéjelgésre engedélyt a folyamodó nő illetőségi vagy bejelentett tartózkodási helyére nézve illetékes járási főszoigabiró adhat, de csak is *oly nőszemélyeknek*, kik illetőségüket, 18-ik életévüknek betöltését és azt igazolják, hogy járásorvosilag megvizsgáltatván, egészségeseknek találtattak, a községi hatóságnál jelent-

keztek és ez által kifogásolva nem lettek, továbbá bejelentik azt, hogy hol tartózkodnak és hol szándékoznak a kéjelgést üzni.

5. §. A kiállítandó engedély tartalmazza:

a) a kéjnök nevét, életkorát, személyleírását és lakását;

b) legalább 12 üres lapot, melyre az orvosi vizsgálat eredménye vezetendő;

c) a kéjelgés ügyére vonatkozó jelen szabályrendeletet és

d) a kéjnök arczképét, mely az engedély-könyvecskéhez füzendő és a hivatalos pecséttel ellátandó.

6. §. A kéjnök köteles az engedély elnyerése után az azt kiállító főszolgabíró által megnevezendő községi vagy körorvosnál és a községi előljáróságnál azonnal jelentkezni és magát nyilvántartásba vétetni, mely célból az illető orvos és a községi előljáróság, az engedély kiadásával hivatalos uton értesítendőek lesznek.

7. §. A kéjnök köteles ügyelni arra, hogy magaviselete és öltözete által a közerkölcsiséget ne sértse s hogy közbotrányt ne okozzon. — A kéjnöknek nyilvános mulatságokon megjelenni vagy azokban résztvenni, továbbá utczákon, köztereken, éjnek idején tartózkodni szigoruan megtiltatik.

8. §. Az engedélyek akár egyes kéjnöknek, akár bordélyháztulajdonosoknak adattak is ki, bármikor visszavonhatók, ha az illetők közbotrányra szolgáltatnak okot.

9. §. Köteles a kéjnök magát hetenkint legalább kétszer és pedig szerdán és szombaton mindenkor a délelőtti órákban a községi vagy körorvos által orvosiilag megvizsgáltatni és ezen vizsgálat eredményét az engedély-könyvecske e célra rendelt üres lapjára vezetetni.

Minden egyes kéjű után az orvosi vizsgálat díja 50 krban állapittatik meg.

10. §. Köteles a kéjű, mihelyt magán bármi betegség előjeleit észleli, a kéjűgással felhagyni és azonnal a bordélyháztulajdonosnőnél, illetőleg az orvosnál jelentkezni, annak adandó utasításait szigoruan betartani és mindaddig, mig az őt kezelő orvostól engedélyt nem nyert, a kéjűgéstől tartózkodni; a bordélyháztulajdonos asszony pedig rögtön megfelelőleg intézkedni tartozik, hogy a betegségbe esett kéjű mielőbb orvosi gyógykezelés alá vétessék, illetve ott, hol kórház létezik, gyógykezelés végett abba szállittassék.

11. §. A községi, illetve körorvos hetenként kétszer és pedig szerdán és szombaton mindenkor a dél-előtti órákban a bordélyházakban a kéjűkön a vizsgálatokat teljesíteni s a kéjűket a fertőtlenítő eljárással megismertetni köteles.

12. §. Kiváló gond fordítandó a bordélyháztulajdonos asszony által a bordélyházi helyiségek tisztántartására, alkalmas butorzat és mosdóedényekkel való ellátására, valamint a kéjűk s azok ruházatának tisztántartására. Méhtükör és fecskendő egy bordélyházban sem hiányozhatik. Minden kéjű tartozik magát úgy a bordélyháztulajdonos asszony, mint a vendégek iránt illedelmesen viselni. A kéjűnek arcát festékekkel kenni s mérges anyagot tartalmazó vízzel mosni tilos. Egyedül csak hintőpor használata engedtetik meg.

13. §. Bordélyházban éjfélt után való zenélés és tánc s általában véve minden nagyobb zajjal járó mulatozás tiltva van.

14. §. Bordélyházban thea és kávé kivételével akár pecsételt, akár nyitott üvegekben s bármily kis mértékben is szeszes italt kiszolgáltatni tilos.

15. §. Bordélyházba nem ott lakó nőt, kéjelgési czélból vinni vagy vitetni tilos.

16. §. Bordélyháztulajdonos 40 éven alóli nőcselédet házánál nem tarthat.

17. §. Serdületlen ifjakkak a bordélyházba való bocsájtása szigoruan tiltva van.

18. §. A bordélyháztulajdonos asszony a kéjnével kiméletesen bánni, azt jó táplálékkal, fűtéssel és világitással ellátni, tisztességes ruházatáról gondoskodni, fölösleges kiadásoktól, zsarolástól azt megkímélni s betegsége esetén a kéjelgéstől visszatartani köteles.

A kéjnő napi keresményének legfeljebb $\frac{3}{4}$ részét tartozik a bordélyháztulajdonosnak teljes ellátás és az orvosi vizsgálati díjak fejében átszolgáltatni, a keresmény $\frac{1}{4}$ része tisztán s minden levonás nélkül a kéjnőt illetvén meg. A kéjnő gyógyítási költségeit a bordélyháztulajdonos tartozik viselni.

19. §. Illetőségi helyén senkinek sem szabad kéjelgési üzletet folytatni.

20. §. A bordélyháztulajdonos a kéjnőnek többet 25 frtnál nem hitelezhet.

21. §. Rosz bánásmód és ellátás esetében a kéjnő bármikor panaszt emelhet a vizsgáló községi, illetve körorvos vagy a községi rendőri közegek előtt, kik is tartoznak azt a községi bírónak a panasz megvizsgálása végett azonnal feljelenteni. A községi bíró megvizsgálván az ügyet, a bordélyháztulajdonost kötelességének teljesítésére szoritja, esetleg megfenyítés végett a járási főszolgabírónak feljelenti.

22. §. Ezen szabályrendelet bármely pontjának áthágása, a mennyiben súlyosabb beszámítás alá eső büntetendő cselekmény fenn nem forog, kihágást képez, melyért 2 frttól 50 frtig terjedhető pénzbüntetés, be-

hajthatlanság esetén minden 10 frt helyett 24 órai elzárás szabandó ki.

A kihágást elkövető kéjné azonban az 1879. évi XL. t.-cz. 81. §-a szerint büntetetik.

23. §. Ha az ezen szabályrendeletben megállapított valamely kihágásért a bordélyháztulajdonos már két ízben megbüntettetett s utolsó büntetéstől számított két éven belül új kihágást követ el, tőle a bordélyháztartási engedély 1—5 évig terjedhető időre elvonható.

24. §. A büntetéspénzek, a mennyiben nem az 1879. évi XL. t.-cz. alapján rovatnak ki, a kihágás elkövetése helyének községi szegény-alapja javára fordítandók.

25. §. Kihágások eseteiben első fokban az illető járás főszolgabirája, másodfokban a vármegye alispánja és harmadfokban a m. kir. belügyminister bíraskodik.

Kelt M. Óvárott, Mosonvármegye köztörvényhatósági bizottságának 1888. évi június hó 25-én tartott évnegyedes rendes közgyűléséből.

Kiadta: **Tóth Imre**, főjegyző.

49484/II. sz.

M. kir. belügyminister.

Az 1887. évi július hó 25-én 46742. szám alatt kibocsátott itteni rendelethez képest módosított ezen szabályrendeletet, az 1879. XL. t.-cz. 5. §-a alapján ezennel megerősitem.

Budapesten, 1888. évi július hó 26-án.

(P. H.)

A minister helyett: **Lukács György** s. k., államtitkár.

239.
b. ü. sz. 1884.

XXXI.

Szabályrendelet

a bérkocsi-iparról.

1. §. A bérkocsi-iparra nem nyerhet engedélyt az, aki a hatóság előtt mint erkölcstelen életű ismeretes.

Az engedély meghatározott számú kocsik tartására szól.

Minden engedélyezett kocsi után 1 frt fizetendő engedélydíj fejében a község pénztárába.

2. §. Minden bérkocsi a rendőrhatóságtól nyert számmal — könnyen olvashatólag, feltűnő helyen — látandó el.

3. §. A bérkocsinak csakis rendőrhatóságilag kijelölt állomásán szabad állomásozni.

A vendég vagy megrendelő a bérkocsik bármelyikét választhatja.

4. §. A bérkocsiknak — hacsak másképp elfoglalva nincsenek — egész éven át a vendég vagy megrendelő rendelkezésére kell állaniok.

Ezen kötelesség akkép osztandó meg — kocsiszám szerint, sorrendben — a bérkocsi-tulajdonosok között, hogy abban mindenki egyformán vegyen részt, senki tul ne terheltessék.

5. §. Vasuti indóházaknál a rendőrhatóság a vonatok megérkezési idejének figyelembe vétele mellett meghatározza a felváltva megjelenni köteles bérkocsik számát és idejét.

6. §. Egy vagy kétfogatu bérkocsik tartására az iparhatóság adja meg az engedélyt.

7. §. A viteldíj következőleg állapittatik meg:

a)	kétfogatu bérkocsiért egész napra . .	6 frt — kr,
b)	„ „ fél „ . .	3 „ — „
c)	egyfogatu „ egész „ . .	4 „ — „
d)	„ „ fél „ . .	2 „ 50 „
e)	M.-Óvárról Mosonyba, vagy a mosonyi indóházhoz vagy onnét vissza reggeli 5 órától esti 10 óráig kétfogatu bérkocsiért —	„ 80 „
f)	M.-Óvárról Mosonyba, vagy a mosonyi indóházhoz vagy onnét vissza esti 10	

	órától reggeli 5 óráig kétfogatu bérkocsiért	1	frt	50	kr.
g)	M.-Óvárról a mosonyi indóházhoz és onnan egyszersmind vissza egy kétfogatu bérkocsiért	1	"	20	"
h)	a község belterületén $\frac{1}{2}$ -órai használat után egy kétfogatu bérkocsiért	—	"	50	"
	s minden ezt követő $\frac{1}{4}$ órai használat után — " 20 "	—	"	20	"
i)	M.-Óvárról Mosonyba, vagy a mosonyi indóházhoz vagy onnét vissza reggeli 5 órától esti 10 óráig egyfogatu bérkocsiért	—	"	50	"
k)	M.-Óvárról Mosonyba, vagy a mosonyi indóházhoz vagy onnét vissza esti 10 órától reggeli 5 óráig egyfogatu bérkocsiért	1	"	—	"
l)	Mosonyból az indóházhoz vagy onnét vissza, kétfogatu bérkocsiért reggeli 5 órától esti 10 óráig	—	"	50	"
m)	Mosonyból az indóházhoz vagy onnét vissza, kétfogatu bérkocsiért esti 10 órától reggeli 5 óráig	1	"	—	"
n)	Mosonyból az indóházhoz vagy onnét vissza, egyfogatu bérkocsiért reggeli 5 órától esti 10 óráig	—	"	35	"
o)	Mosonyból az indóházhoz vagy onnét vissza, egyfogatu bérkocsiért esti 10 órától reggeli 5 óráig	—	"	70	"
p)	a párndorfi indóháztól Nezsiderbe vagy onnét vissza, kétfogatu bérkocsiért reggeli 5 órától esti 10 óráig	1	"	—	"
q)	a párndorfi indóháztól Nezsiderbe vagy onnét vissza, kétfogatu bérkocsiért esti 10 órától reggeli 5 óráig	2	"	—	"

- r) a párndorfi indóháztól Nezsiderbe vagy onnét vissza, egyfogatu bérkocsiért reggeli 5 órától esti 10 óráig — frt 70 kr,
 s) a párndorfi indóháztól Nezsiderbe vagy onnét vissza, egyfogatu bérkocsiért esti 10 órától reggeli 5 óráig 1 „ 40 „

Minden kocsiban — könnyen hozzáférhető helyen — ez árszabást kifüggesztve kell tartani, és az ezen árszabásban meghatározottnál magasabb díjat követelni nem szabad.

Ezen árszabásnak kiállítási áron a bérkocsi-tulajdonosok részére leendő kiszolgáltatása iránt a rendőrhatalóság intézkedik.

8. §. A bérkocsi-tulajdonos csak oly férfigyént alkalmazhat kocsisnak, ki élete 16. évét betöltötte, józanéletű, rendőrileg kifogástalan, és undort gerjesztő testi hibától ment.

9. §. A kocsis kocsiját felügyelet nélkül nem hagyhatja, sem másnak vezetésére nem bízhatja. Ha hajtásra képtelenné válik, helyette más a kocsit hazaviheti.

A kocsis köteles a kocsit a szabályszerű díjért bármikor és bárkinek — személyválogatás nélkül — rendelkezésre bocsátani.

A közönséget a bérkocsi használatára felszólítani vagy e czélból felhívás nélkül előhajtani — tiltva van.

10. §. A kocsisnak megrendelt kocsijába, illetőleg kocsijára, a kocsivendég beleegyezése nélkül senkit sem szabad fölvennie.

11. §. A bérkocsis kocsiját minden egyes fuvar után megvizsgálni s az abban esetleg talált idegen tárgyat haladéktalanul vagy tulajdonosának visszaadni, vagy a rendőrségnek átszolgáltatni köteles.

12. §. Jelen szabályrendeletnek határozatai a bér-

kocsi-tulajdonosra is értendők, ha ez személyesen vezeti a kocsiját.

13. §. A bérkocsi és a szerszám rendes, csinos külalaku, jó karban és tiszta legyen.

Rosz lovakat bérkocsi elé fogni tilos.

14. §. Hullát, holttestet bérkocsiban szállítani tilos.

15. §. Ha a bérkocsin ragályos vagy járványos beteg szállított, a kocsit fertőtleníteni kell.

16. §. Törött ablaku kocsin a személyszállítás tiltva van.

17. §. Sötét éjjeleken a kocsinak csakis kivilágított lámpákkal szabad hajtani.

18. §. A bérkocsi után kézikocsit vagy más járművet vagy tárgyat akasztani, valamint járdára hajtani — tiltva van.

19. §. A bérkocsinak a vendég felvétele vagy letétele végett a járda mellett kell megállani, ugy azonban, hogy azért a gyalogközlekedés ne akadályoztassék.

A vendégre váró bérkocsis oly helyen, hol a közlekedés ugyis szűk térre szorul, vagy rendkívül élénk, nem várakozhatik, hanem a legközelebb eső tágasb vagy kevésbé járt helyen kell állást foglalnia, s ezen várakozási helyet a megrendelőnek vagy a kiszállt vendégnek előre megjelölnie. A várakozási helyről csak akkor szabad elhajtania, ha a vendég beszállt.

20. §. A kocsis köteles elővigyázattal hajtani s a közönséget kiáltással kitérésre figyelmeztetni.

21. §. Az a kocsitulajdonos és kocsis, a ki a 2., 3., 5., 7., 8., 9., 10., 11., 13., 14., 16., 17., 18., 19., 20. §§ intézkedéseit meg nem tartja, azokat megszegi vagy ellenük bármily módon vét, vagy a ki az árszabályt meg nem tartja, a rendőrhatalóság által 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

22. §. Az a kocsitulajdonos és kocsis, a ki a 15. §

értelmében kocsiját nem fertőtleníti, az 1879. évi XL. t.-cz. 100., illetve 101. §-a értelmében a rendőrhatóság által 15 napig terjedhető elzárással és 100 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

23. §. Az ezen szabályrendelet értelmében büntetett kocsis visszaesés esetében, vagy ha a kocsis a közönség irányában durva vagy illetlen, vagy szolgálata közben ittas volt, a békocsi-tartástól, illetve hajtástól a rendőrhatóság által 5 évig eltiltható.

24. §. Azok, akik bérkocsikat az 1884. évi október hó 1-je előtt szerzett jogositvány alapján tartanak, üzletük gyakorlásánál jelen szabályrendelet határozatait szintén megtartani kötelesek.

Kelt Mosonmegye köztörvényhatósági bizottságának 1884. évi december hó 29-én M.-Óvároott tartott üléséből. P. H. Kiadta: **Tóth Imre** s. k., főjegyző.

21570.

Jóváhagyom azzal, hogy az ezen szabályrendelet ellen vétőkre a 21. §. alapján kiszabott pénzbüntetésekbe befolyó összegek mindig az illető község szegélyalapjának gyarapítására, a 22. §. alapján befolyó összegek pedig az 1878. évi V. t.-cz. 27. §-ában meghatározott célokra szolgálnak. Budapest, 1885. november 18-án.

P. H.

A minister helyett: **Matlekovics** s. k.

239.
b. ü. sz. 1884.

XXXII.

Szabályrendelet

a rendesjáratú időhöz kötött személyszállítási- vagyis a társaskocsi-
iparról.

1. §. Társaskocsi tartására az, a ki a hatóság előtt mint erkölcstelen életű ismeretes, engedélyt nem nyerhet.

Az engedély meghatározott számú kocsik tartására szól.

Minden engedélyezett kocsi után engedélydíj fejében 1 frt fizetendő a község pénztárába.

2. §. A társaskocsi a rendőrhatóságtól nyert számmal — könnyen olvashatólag, feltűnő helyen — látandó el.

3. §. A társaskocsiknak csakis a rendőrhatóságilag kijelölt állomásaikon szabad állani.

4. §. A társaskocsiknak egész éven át reggeli 5 órától éjjeli 10 óráig a község rendelkezésére kell állaniok.

5. §. A vasuti személyszállító vonatok megérkezésénél hogy mily időben tartoznak megjelenni, azt a rendőrhatóság fogja időről időre megállapítani.

6. §. A társaskocsinak csakis azon az utvonalon szabad közlekednie, amelyre engedélye szól.

Ez az utvonal a kocsi mindkét oldalán — könnyen olvasható betűkkel — kiirandó.

Az utvonaltól eltérésnek csak az esetben van helye, ha a kocsi kibéreltetett.

7. §. Az állomás helyéről egy társaskocsi a rendőrhatóság által meghatározandó időben megindítandó, még az esetben is, ha a kocsin senkisémet foglalt volna helyet.

8. §. A megindított társaskocsi utközben csak akkor állhat meg, ha valaki ki- vagy beszállásra jelentkezik.

9. §. Társaskocsin kocsis csakis legalább 16-éves, egészséges, éptestű férfiegyén lehet.

10. §. A tulajdonos gondoskodni tartozik arról, hogy a kocsi és számszám rendes külalaku, jó karban tartott és tiszta legyen. Rész lovakat használni tilos.

11. §. A társaskocsiban ragályos beteget szállítani nem szabad.

Épügy nem szabad tisztességtelenül öltözött vagy részeg egyéneket fölvenni.

12. §. Minden kocsiban — könnyen hozzáférhető helyen — rendőrhatóságilag láttamozott árszabálynak kell kifüggesztve lennie.

A társaskocsi-tulajdonos által szedhető díjak pedig, tekintettel arra, hogy megyénk területén jelenleg társaskocsi-iparüzlet nem gyakoroltatik, az iparhatóság javaslata folytán annak idejében a törvényhatóság által fog megállapíttatni.

13. §. Az a kocsitulajdonos, a ki a 2. § ellen vét, vagy a ki nem a számára kijelölt helyen (3. §) állomásoz, vagy a ki az 5., 6., 7., 8., 9., 10., és 12. §§ intézkedését megszegi, a rendőrhatóság által 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

14. §. Az a kocsis és kocsitulajdonos, a ki a 11. § 1-ső pontjának intézkedése ellen vét, az 1879. évi XL. t.-cz. 100. §-a értelmében a rendőrhatóság által 15 napig terjedhető elzárással és 100 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

15. §. Az a kocsitulajdonos, a ki a megállapított árszabálytól eltérőleg magasabb díjakat szed (12. §), az 1884. évi XVII. t.-cz. 156. § b) pontja értelmében a rendőrhatóság által 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Kelt Mosonmegye köztörvényhatósági bizottságának 1884. évi december hó 29-én M.-Óvárrott tartott üléséből. P. H. Kiadta: Tóth Imre s. k. főjegyző.

21570.

Jóváhagyom azzal, hogy az ezen szabályrendelet ellen vétőkre a 13. § alapján kiszabott pénzbüntetésekbe befolyó összegek mindig az illető község szegényalapjának gyarapítására, a 14. § alapján befolyó összegek az 1878. évi V. t. cz. 27. §-ában meghatározott célokra, és végül a 15. § alapján befolyó összegek iparoktatási célokra szolgálnak. Budapest, 1885. november 18-án.

P. H.

A minister helyett: Matlekovics s. k.

Szabályrendelet

a foglalkozást közvetítő és a cselédszerző üzletekről.

1. §. Foglalkozást közvetítő vagy cselédszerző-ipar gyakorolhatására nem nyerhet engedélyt oly egyén, ki a hatóság előtt mint erkölcstelen életű ismeretes.

2. §. Foglalkozást közvetítő vagy cselédszerző-üzlet nyithatására az iparhatóság által adatik ki az engedély a községi előljáróság meghallgatása mellett.

3. §. A foglalkozást közvetítő vagy cselédszerző-üzlet tulajdonosa tartozik készpénzben vagy biztosíték-ként elfogadható értékpapirokban 50 frtnyi összeget a megye pénztárába mint biztosítékot az iparengedély kiszolgáltatása előtt letenni.

4. §. Az üzleti helyiségben hatóságilag megállapított árszabály tartandó kifüggesztve.

A jelentkezés alkalmával bárminemű díjat szedni tilos.

Az árszabály szerint megállapítandó díj a tetteges szolgálatbalépéstől számítandó 8 nap alatt esedékes.

A szedhető díjak a következőkben állapíttatnak meg, ugymint:

- a) foglalkozás közvetítéseért attól, ki foglalkozást keres 50 kr ;
- b) foglalkozás közvetítéseért attól, a kinek részére a saját megkeresése folytán szereztetett 1 frt ;
- c) cselédszerzésért attól, a ki szolgálatot keres, és attól, a ki részére cseléd szereztetett, külön-külön 50 kr.

Az ezen árszabályban meghatározott díjakkal többet felszámítani tilos.

5. §. Az üzlettulajdonosnak rendes könyvet kell vezetnie; e könyv alakja, beosztása és tartalma a következő:

A foglalkozást kereső		A cseléd- vagy munkakönyvet, vagy egyéb okmányokat kiállító hatóság	Mely napon jelentkezett a foglalkozás kereső	A gazdának, kihez beszegődtetett		A beszegődtetés napja	A közváltásért vagy ösöltszerezésért beszedett díjak
neve	cseléd- vagy munkakönyvnek száma			neve	lakása		

6. §. Az üzlet, valamint az üzleti könyvek a rendőri hatóság által bármikor megvizsgálhatók.

7. §. Cselédet cselédkönyv nélkül, iparos-segédet vagy gyári munkást munkakönyv nélkül és egyáltalában foglalkozást kereső egyéneket, kellő igazoló okmányok nélkül beszegődtetni — tilos.

8. §. Az üzlettulajdonos a nála jelentkező egyén erkölcsi viseletéről tudomást szerezni, és erről a feladót híven értesíteni tartozik.

9. §. A már beszegődött egyént máshoz szerződteni vagy más helyre csábitani, vagy elbocsátás nélkül távozottnak helyet szerezni — tilos.

10. §. Az üzlettulajdonos köteles minden nála jelentkező és magát kellően igazolt egyénnek — személyválogatás nélkül — helyet közvetíteni.

11. §. Az üzlettulajdonos tartozik üzleti helyiségeit tisztán tartani.

12. §. Az a közvetítő vagy cselédszerző, a ki a jelen szabályrendelet határozatai ellen vét, az iparhatóság által 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

13. §. Azok, a kik foglalkozást közvetítő, avagy cselédszerző-üzletet az 1884. évi október hó 1-je előtt szerzett jogosítvány alapján tartanak, üzletük gyakorlásánál jelen szabályrendelet határozatait szintén megtartani kötelesek.

Kelt Mosonmegye köztörvényhatósági bizottságának 1884. évi decemberhó 29-én M.-Óvárott tartott üléséből.

P. H.

Kiadta: **Tóth Imre**, s. k., főjegyző.

21570. sz.

„Jóváhagyom.” Budapest, 1885. november 18-án.

P. H.

A minister helyett: **Matlekovics** s. k.

218,
b. ú. 1886.

XXXXIV.

Szabályrendelet

a k á v é h á z - i p a r r ó l.

A) Általános rész.

1. §. Kávéháznak tekintetik az az üzlet:

a) melyben kávé, thea, csokoládé, kimérési engedély tárgyát nem képező szeszes italok, hűsítő italok, és ezekhez szükséges nedvek, fagylalt, és végre az elősorolt cikkekkel fogyasztani szokott sütemények állandóan kaphatók.

b) a melyben legalább egy tekeasztal állandóan a közönség rendelkezésére áll.

2. §. Kávéház-üzlet nyithatására engedélyt nem nyerhet az:

a) a ki nyereségvágyból elkövetett büntettért, vagy vétségért büntetve volt, —

b) a ki bordélyházat tart.

3. §. A vendégek szolgálatára csakis kifogástalan előéletű egyének alkalmazandók.

4. §. A kávéházak állandóan a hatóságok rendőri s illetőleg egészségrendőri ellenőrzése s felügyelete alatt állanak, mely végből ezen üzletnek tulajdonosai, bérlői, vagy hasznélvezői azoknak megkezdését az illető közigazgatási hatóságnál előzetesen bejelenteni tartoznak és kötelesek megengedni, hogy a magát kellően igazolt hatósági személy az említett szempontokból létesített határozmányok kellő megtartása felől magának bármikor meggyőződést szerezhessen.

B) Különös rész.

5. §. A kávé tartozik felügyelni arra, hogy helyiségei tiszták s egészségesek, valamint hogy cselédei előzékenyek legyenek, és hogy a fennálló rendőri szabályok egyáltalában pontosan megtartassanak.

6. §. A kávéházak, nevezetesen: M.-Óvárott, Mosonban, Nezsiderben és Rajkán éjjeli 12 óráig, — az egyéb megyebeli községekben pedig nyáron azaz ápril 1-től szeptember 31-ig éjjeli 11-óráig, és télen azaz október 1-től márczius 31-ig éjjel 10 óráig nyitva tartathók és a zenélés is ezen órákig szabad.

A zenélés gyakorlása külön helyhatósági engedélyhez van kötve és a kávéházaknak a fenti zárórakon túl leendő nyitva tarthatására külön főszolgabirói engedély szükséges.

7. §. Kávéház a jelenleg fennállókon kívül jövőre egyáltalában nem nyitható templomok, iskolák, kórházak, és oly középületek szomszédságában, a melyeknek kellő használata ezen üzlet zaja által megakadályoztat-

nék, vagy zavartatnék, és e tekintetben a távolság minimuma 100 méterben állapittatik meg.

Ugy nemkülönben kimondatik, hogy istenitisztelek és nyilvános körmenetek alkalmával a kávéházak a templom közelében s illetve a körmenetek elvonulási helyén az istenitisztelek és körmenetek alatt zárva tartandók.

8. §. Minden kávé tartozik a hitel korlátozása iránt 1883. évi május 15-én 73/b. ü. sz. a. alkotott felsőbb helyen jóváhagyott megyei szabályrendeletet kifüggesztve fentartani, valamint arra is figyelni, hogy az 1879. évi XL. t.-cz. VIII. fejezete szerint tiltott szerencsejátékok helyiségeiben ne játszassanak.

C) Büntető határozatok.

9. §. Az a kávé, a ki üzletében erkölcselen előéletű egyéneket alkalmaz, (3. §.) avagy helyiségeit tisztán és egészségesen nem tartja (5. §.) a rendőrhatalóság által 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel, ismétlés esetén pedig ezenfelül 5 napig terjedhető elzárással büntetendő. A befolyt büntetéspénz a szegény-alap gyarapítására szolgál.

10. §. Az a kávé, a ki üzletét az ezen szabályrendelet 6. §-ában megállapított zárórán túl nyitva tartja, az 1879. évi XL. t.-cz. 74. §-a értelmében a rendőrhatalóság által 50 frtig — visszaesés esetében 200 frtig terjedhető pénzbüntetéssel fenytendő. A befolyt pénzeszeg az 1887. évi VIII. t.-czben meghatározott célokra szolgál.

11. §. Az a kávé, aki a hitel korlátozása iránti szabályrendeletet kifüggesztve nem tartja, és aki helyiségeiben tiltott szerencsejátékokat enged játszani, 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel fenytendő.

D) Zárhatározat.

12. §. Azok, a kik kávéházat az 1884. évi október 1-je előtt szerzett jogositvány alapján tartanak, üzletük gyakorlásánál a jelen szabályrendelet határozmányait szintén megtartani kötelesek.

Kelt Mosonmegye köztörvényhatósági bizottságának 1886. évi deczember 29-én M.-Óvárott tartott évnegyedes rendes közgyűléséből.

P. H.

Kiadta: **Tóth Imre** s. k., főjegyző.

23958/II.

Jóváhagyom. Budapesten, 1887. évi június hó 2-án.

P. H.

A minister helyett: **Matlekovich** s. k.

218. sz. 1886.
b. ú.

Szabályrendelet

a kávé mérés - iparról

A) Általános rész.

1. §. Kávé mérésnek tekintetik az az üzlet, melyben kávé, tej, thea, csokoládé és az ezekhez való sütemények állandóan kaphatók.

2. §. Kávé mérési üzlet nyithatására engedélyt nem nyerhet az:

a) a ki nyereségvágyból elkövetett büntetért vagy vétségért büntetve volt, —

b) a ki bordélyházat tart.

3. §. A vendégek szolgálatára csakis kifogástalan előéletű egyének alkalmazandók.

4. §. A kávé mérések állandóan a hatóságok rendőri s illetve egészségrendőri ellenőrzése és felügyelete

alatt állanak, mivégből a kávémérők ezen üzletnek megkezdését az illető közigazgatási hatóságnál előzetesen bejelenteni tartoznak, és kötelesek megengedni, hogy a magát kellően igazolt hatósági személy az említett szempontokból létesített határozmányok kellő megtartása felül magának bármikor meggyőződést szerezhessen.

B) Különös rész.

5. §. Kávémérésekben tekeasztalok felállítása, kártyázás és minden egyéb játék, valamint a zenélés is tilos.

6. §. A kávémérő tartozik felügyelni arra, hogy helyiségei tiszták és egészségesek, valamint hogy cselédei előzékenyek legyenek, és hogy a fennálló rendőri szabályok egyáltalában pontosan megtartassanak.

7. §. A kávémérések — nevezetesen M.-Óvárrott, Mosonban, Nezsideren és Rajkán — éjjeli 12 órakor; az egyéb megyebeli községekben pedig nyáron, azaz ápril 1-től szeptember 30-ig éjjeli 11 órakor, s télen, azaz október 1-től márczius 31-ig éjjeli 10 órakor bezárandók és reggeli 5 óra előtt ki nem nyithatók.

Ezen idő alatt a kávémérő vendégét zárt ajtó mögött sem szolgálhatja ki.

8. §. Kávémérések a jelenleg fennállókon kívül jövőre egyáltalában nem nyithatók templomok, iskolák, kórházak és oly középületek szomszédságában, a melyeknek kellő használata ezen üzlet zaja által megakadályoztatnék vagy zavartatnék, és e tekintetben a távolság minimuma 100 m.-ben állapittatik meg.

Ugy nemkülönben kimondatik, hogy istenitisztelek és nyilvános körmenetek alkalmával a kávémérések a templom közelében s illetve a körmenetek

elvonulási helyén az istenitisztelet és körmenetek alatt zárva tartandók.

9. §. Minden kávémérő tartozik a hitel korlátozása iránt 1883. május 15-én 73/b. ü. sz. a. alkotott felsőbb helyen jóváhagyott megyei szabályrendeletet helyiségeiben kifüggesztve tartani.

C) Büntető határozatok.

10. §. Az a kávémérő, a ki üzletében erkölestelen előéletű egyéneket alkalmaz (3. §.) avagy helyiségeit tisztán s egészségesen nem tartja (6. §.), a rendőrhatóság által 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel, ismétlés esetén pedig ezenfelül 5 napig terjedhető elzárással büntetendő. A befolyt büntetéspénz a szegény-alap gyarapítására szolgál.

11. §. Az a kávémérő, a ki üzletét az ezen szabályrendelet 7. §-ban megállapított zárórán túl nyitva tartja, vagy a meghatározott óra előtt kinyitja, az 1879. évi XL. t.-cz. 74. §-a értelmében a rendőrhatóság által 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel fenytendő. A befolyt pénzösszeg az 1887. évi VIII. t.-cz.-ben meghatározott czélokra szolgál.

12. §. Az a kávémérő, a ki a hitel korlátozása iránti szabályrendeletet kifüggesztve nem tartja (9. §) 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

13. §. Az a kávémérő, a ki üzletében tekeasztalt tart, vagy ott a kártyázást, egyéb játékot vagy a zenélést megengedi (5. §), az iparhatóság által 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel, ismétlés esetében ezenfelül 5 napig terjedhető elzárással büntetendő. A befolyt pénzösszeg az 1884. évi 17. t.-cz. 165. §-a értelmében iparoktatási czélokra szolgál.

D) Zárhatározat.

14. §. Azok, a kik kávémérést az 1884. évi október 1-je előtt szerzett jogositvány alapján tartanak, üzletük gyakorlásánál a jelen szabályrendelet határozatait szintén megtartani kötelesek.

Kelt M.-Óvárott, Mosonmegye köztörvényhatósági bizottságának 1886. december 29-én tartott évnegyedes rendes közgyűléséből.

P. H.

Kiadta: **Tóth Imre** s. k., főjegyző.

23958./IX. a.

„Jóváhagyom.“ Budapest, 1887. évi június hó 2-án.

P. H.

A minister helyett: **Matlekovics** s. k.

325. sz.
b. ü.

XXXVI.

Szabályrendelet

a szállodai-, fogadói- és vendéglői-iparról.

1. §. Szálloda, fogadó és vendéglő nyitására iparengedélyt nem nyerhet az:

a) a ki nyereségvágyból elkövetett büntett vagy vétéséért fenytve volt;

b) a ki bordélyházat tart.

2. §. Mosonvármegye területén az eddig fennállott szállodák, fogadók és vendéglők száma lehetőleg fenntartandó; ujak nyitására az iparengedély csakis az illető község képviselő-testületének meghallgatása mellett adható meg.

3. §. A vendégek kiszolgálására csakis kifogástalan előéletű egyének alkalmazhatók.

4. §. A szállodák, fogadók és vendéglők a hatóság

állandó felügyelete és ellenőrzése alatt állanak. Ezen üzletek tulajdonosai kötelesek megengedni azt, hogy a magukat kellően igazoló hatósági közegek bármikor meggyőződést szerezhessenek maguknak arról, hogy a jelen szabályrendelet intézkedései megtartatnak.

5. §. A ki szállodát, fogadót vagy vendéglőt tart, köteles a szobákért és ételekért járó árt feltüntető és hatóságilag láttamozott szabályzatot (árjegyzéket) helyiségeiben kifüggesztve tartani.

Ezen árak maximum gyanánt tekintendők, melyeknél többet felszámítani tilos.

6. §. A szálloda-tulajdonos, fogadós és vendéglős, tartozik felügyelni arra, hogy helyiségei tiszták és egészségesek legyenek, továbbá, hogy cselédei a vendégek irányában előzékenységgel viseltessenek, és egyáltalán arra, hogy a fenálló rendőri szabályok minden tekintetben szigoruan és pontosan betartassanak.

7. §. A vendégek elszállásolására szolgáló helyiségeknek, minden szállodában, fogadóban és vendéglőben jó zárakkal kell ellátva lenniök.

8. §. A szálloda-tulajdonosok, fogadósok és vendéglősök a beszálló idegenekről rendes vendégkönyvet illetőleg jegyzéket vezetni kötelesek.

A szálloda-tulajdonosok, fogadósok és vendéglősök, a náluk megszálló idegeneket megérkezésük után a vendégkönyv, illetőleg jegyzék átadása mellett nevük, állásuk és lakhelyük bejegyzésére azonnal felhívni, az idegenek megszállásáról pedig a községi előljáróságnak 48 óra alatt jelentést tenni tartoznak.

9. §. A szállodák, fogadók és vendéglők M.Óvárott, Lucsonyban, Mosonban, Nezsideren és Rajkán éjjeli 12 óráig, megyénk többi községeiben pedig nyáron azaz ápril 1-től, szeptemberhó 30-áig éjjeli 11 óráig,

télen azaz októberhó 1-től márcziushó 31-ig, ellenben esti 10 óráig tarthatók nyitva.

A szállodák, fogadók és vendéglőknek a rendőri zárórán túl terjedő nyitvatartására az engedélyt esetről-esetre a járási főszolgabíró adja meg.

Fogadókban és vendéglőkben zenélni csak helyhatósági engedély mellett szabad.

Szállástkereső utasok az éj bármely szakában is befogadandók.

10. §. Minden szálloda-tulajdonos, fogadós és vendéglős a káros hitel-ügyletekről, továbbá a tiltott szerencse-játékok és a rendőri zárórákról szóló szabványokat helyiségeiben kifüggesztve tartani köteles.

11. §. Szállodák, fogadók és vendéglők, — jelenleg fennállók érintetlenül hagyásával, — jövőre templomok, iskolák, kórházak és középületek közelében 100 méternyi távolságon belül nem nyithatók.

A már létezők is a jogérvényben fennálló szerződések lejártával az üzlettulajdonos személyében beállt változás esetén, mindig azonban az üzlettulajdonos által netán tett beruházások sérelme nélkül a templomok és hasonló szempont alá eső épületek közeléből lehetőleg eltávolítandók, olyképen azonban, hogy minden egyes concret esetben az ipar- és rendőrhatalóságok egyetértőleg lesznek hivatva határozni.

12. §. Az a szálloda-tulajdonos, fogadós vagy vendéglős, a ki üzletében erkölcstelen egyéneket alkalmaz, avagy helyiségeit tisztátlan és az egészségre ártalmas állapotban tartja, 2 frttól 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel, esetleg 12 órától 5 napig terjedhető elzárással ismétlés esetében pedig ezenfelül 5 napig terjedhető elzárással büntetendő.

A büntetéspénzek az illető község szegény-alapja javára fordítandók.

13. §. Az a szálloda-tulajdonos, fogadós, vagy vendéglős, a ki helyiségeit a jelen szabályrendeletben meghatározott rendőri zárórán tul nyitva tartja, az 1879. évi XL. t.-cz. 74. §-a alapján 50 frtig, visszaesés esetében pedig, amennyiben az utolsó büntetés kiállításától fogva két év még nem mult volna el, 200 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

A büntetéspénzek az 1887. VIII. t.-cz. 2. §-ában jelzett célokra fordítandók.

14. §. Az a szálloda-tulajdonos, fogadós vagy vendéglős, aki helyiségeiben az árszabályzatot kifüggesztve nem tartja, ugyszinte az is, a ki azt megszegi, az 1884. évi XVII. t.-cz. 156. §-ának *b*) pontja alapján 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

A büntetéspénzek az 1884. évi XVII. t.-cz. 165. §-ában jelzett célokra fordítandók.

15. §. Az a szálloda-tulajdonos, fogadós vagy vendéglős, a ki a jelen szabályrendelet 10. §-ában meghatározott kifüggesztési kötelezettségének eleget nem tesz, 2 frttól 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel, esetleg 12 órától 5 napig terjedhető elzárással büntetendő.

A büntetéspénzek az illető község szegény-alapja javára fordítandók.

16. §. Az a szálloda-tulajdonos, fogadós, vagy vendéglős, a ki jelen szabályrendelet szerint az idegenek nyilvántartására rendelt vendégeknyvet illetőleg jegyzéket pontosan nem vezet, ugyszinte az is, a ki a nála megszállott idegent megérkezése után a vendégeknyv vagy jegyzék átadása mellett nevének, állásának és lakhelyének beírására azonnal fel nem hívja, vagy az idegennek megszállásáról 48 óra alatt a községi előljáróságnak jelentést nem tesz, az 1879. évi XL. t.-cz. 73. §-a alapján 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. Ugyanazon büntetés éri a szolgaszemélyzetnek

azon tagját is, a kit a szolgálatadó által reá bizott kötelességnek elmulasztása terhel.

A büntetéspénzek az 1887. VIII. t.-cz. 2. §-ában jelzett czélokra fordítandók.

17. §. Szállodák, fogadók és vendéglők tartása jogától mindazonáltal azon iparhatóság saját területén, előrebocsájtott vizsgálat és tárgyalás után, meghatározott vagy határozatlan időre megfoszthatja azt, a kinél oly tények merültek fel, a melyek őt iparának üzhetése tekintetében a közerkölcsiség és a közrendészet szempontjából megbizhatatlannak tüntetik fel. Az illető iparág csak új engedély alapján üzhető.

18. §. A 12., 13., 15. és 16. §§-okban említett kihágások eseteiben első fokban az illető járás főszolgabirája mint elsőfoku rendőrhatóság, másodfokban a vármegye alispánja, harmadfokban pedig a magy. kir. belügyminister; és a 14. §-ban említett kihágások eseteiben az ipartörvényről szóló 1884. évi XVII. t.-cz. 166. §-ában felsorolt hatóságok járnak el.

19. §. Azok, kik szállodát, fogadót, vagy vendéglőt az 1884. év októberhava 1-ső napja előtt szerzett jogositvány alapján tartanak, üzletük gyakorlásánál a jelen szabályrendelet határozmányait szintén megtartani kötelesek.

Kelt Magyar-Óvárott, Mosonvármegye köztörvényhatósági bizottságának az 1888. évi december hó 29-én tartott évnegyedes rendes közgyűléséből.

P. H.

Kiadta: **Békeffy Jenő** s., k. főjegyző.

14317/VI. 1891. sz.

M. kir. belügyminister

„Jóváhagyom!” Budapesten, 1891. márczius 23-án.

P. H.

Baross s. k.

Szabályrendelet

a z s i b á r u s k o d á s r ó l.

1. §. Zsibáruskodás gyakorlására nem nyerhet engedélyt oly egyén, a ki nyereségvágyból elkövetett bűntettért vagy vétségért büntetve volt.

Ily egyén zsibárus-üzletben segédnek sem alkalmazható.

2. §. Zsibáruskodás gyakorolhatására az iparhatóság adja ki esetről esetre az engedélyt, a község meghallgatása után.

3. §. Zsibárus-üzlet csakis a helyhatóság által engedélyezett helyen nyitható.

4. §. A zsibárus üzlete állandóan a rendőrhatalóság ellenőrzése és vizsgálata alatt áll.

5. §. Ha az eladó személye vagy az eladásra kínált tárgy ellen gyanúk forog fenn, a zsibárus erről az illető rendőrhatalóságot azonnal értesíteni tartozik.

6. §. Az a zsibárus, a ki az 1. §. 2. pontja és az 5. § intézkedése ellen vét, az iparhatóság által 50 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

7. §. Azok, kik zsibárus-üzletet az 1884. évi október hó 1-je előtt szerzett jogositvány alapján folytatnak, üzletük gyakorlásánál jelen szabályrendelet határozatait szintén megtartani kötelesek.

Kelt Mosonmegye köztörvényhatósági bizottságának 1884. évi december hó 29-én M.-Óvárótt tartott üléséből.

P. H.

Kiadta: Tóth Imre főjegyző.

21570. sz.

„Jóváhagyom.“ Budapest, 1885. november 18-án.

P. H.

A miniser helyett: Matlekovics s. k.

18.
b. ú. sz.

XXXVIII.

Szabályrendelet

az 1887. évi XVIII. t.-cz. 1. §-a értelmében az 1884. évi ipar-törvény 50. §-a utolsó kikezdésének módosítása tárgyában Nezsider vásárt tartó nagyközségre nézve.

1. §. Nezsider nagyközségben a nem helyben lakó következő iparosoknak engedtetik meg, hogy saját készítményeiket a hetivásárokon háborítatlanul kirakhatják, u. m.:

1. Gazdasági faeszközök — t. i. talicska, lapát, gereblye stb. és gazdasági gépek. — 2. Hangszerkészítő. — 3. Kaczat, rőfösáru maradványok. — 4. Kötőszövő. — 5. Kurtaárus és 6. Rézműves.

2. §. A magyarországi felvidéki házaló-kereskedők, kik a régi szokás alapján a hetivásárokat látogatták, eddigi joguk gyakorlásában nem gátolhatók, mert azok az 1887. évi XVIII. t.-cz. 2. §-a értelmében jogosítva vannak a hetivásárokon épügy, mint azelőtt, bármely áruval is megjelenni, kirakodni és árusítani.

3. §. Azon esetre, ha az 1. §-ban jelzett iparosok közül egyik vagy másik idővel a községben állandóan letelepedne vagy egyáltalában az azon szakaszban említett iparnemekben az eddig fennálló viszonyok változnának, és a község az 1-ső szakasz módosítását szükségesnek ismerné, úgy a község képviselőtestülete annak módosítását a törvényhatóságnál esetről esetre kérelmezheti.

4. §. Jelen szabályrendelet felsőbb helyen történt jóváhagyása után lép életbe.

Kelt M.-Óvárott, Mosonvármegye köztörvényhatósági bizottságának 1888. évi márcziushó 26-án tartott közgyűléséből.

P. H.

Kiadta: **Tóth Imre** s. k., főjegyző.

50175. sz.

„Jóváhagyom.“ Budapesten, 1888. október 28-án.

P. H.

A minister helyett: **Matlekovics** s. k.

18.
b. ü. sz.

Szabályrendelet

az 1887. évi XVIII. t.-cz. 1. §-a értelmében az 1884. évi ipartörvény 50. §-a utolsó kikezdésének módosítása tárgyában Moson vásárt tartó nagyközsége nézve.

1. §. Moson nagyközségben a nem helyben lakó következő iparosoknak engedtetik meg, hogy saját iparkészítményeiket a hetivásárokon háborítatlanul kirakhatják s szabadon eladhatják, u. m.:

1. Bőröndös. 2. Fésűs. 3. Gombkötő és paszományos.
4. Hangszer-készítő. 5. Kályhakészítő. 6. Kefekötő és
7. Késes.

2. §. A magyarországi felvidéki házaló-kereskedők, kik a régi szokás alapján a hetivásárokat látogatták, eddigi joguk gyakorlatában nem gátolhatók, mert azok az 1887. évi XVIII. t.-cz. 2. §-a értelmében jogositva vannak a hetivásárokon épügy, mint azelőtt, bármely áruval is megjelenni, kirakodni és árusítani.

3. §. Azon esetre, ha az 1. §-ban jelzett iparosok közül egyik vagy másik idővel a községben állandóan letelepedne, vagy egyáltalában az azon szakaszban említett iparneműekben az eddig fennálló viszonyok változnának és a község az 1-ső szakasz módosítását szük-

ségesnek ismerve, ugy a község képviselőtestülete annak módosítását a törvényhatóságnál esetről esetre kérelmezheti.

4. §. Jelen szabályrendelet felsőbb helyen történt jóváhagyás után lép életbe.

Kelt M.-Óvárott, Mosonmegye köztörvényhatósági bizottságának 1888. évi márczius 26-án tartott közgyűléséből.

P. H. Kiadta: **Tóth Imre** s. k., főjegyző.

50175. sz.

„Jóváhagyom.” Budapesten, 1888. október 28-án.

P. H. A minister helyett: **Matlekovics** s. k.

18.
b. ú. sz.

XII.

Szabályrendelet

az 1887. évi XVIII. t.-cz. 1. §-a értelmében az 1884. évi ipartörvény 50. §-a utolsó bekezdésének módosítása tárgyában M.-Óvár vásárt tartó nagyközségre nézve.

1. §. M.-Óvár nagyközségben a nem helyben lakó következő iparosoknak engedtetik meg, hogy saját iparkészítményeiket a hetivásárokon háborítatlanul kirakhatják és szabadon eladhatják, u. m.:

1. Aranyozó. 2. Bőröndös. 3. Gazdasági faeszközök, u. m.: talicska, lapát, gereblye stb. 4. Gombkötő és paszományos. 5. Hangszerkészítő. 6. Kaczat vagy rőtös-áru-maradékok. 7. Kelme- és fonálfestő (kékfestő). 8. Kosárfonó. 9. Rézműves és 10. Szücs.

2. §. A magyarországi felvidéki házaló kereskedők, kik a régi szokás alapján a hetivásárokat látogatták, eddigi joguk gyakorlatában nem gátolhatók, mert azok az 1887. évi XVIII. t.-cz. 2. §-a értelmében jogositva vannak a hetivásárokon épugy, mint azelőtt, bármely áruval is megjelenni, kirakodni és árusítani.

3. §. Azon esetre, ha az 1. §-ban jelzett iparosok közül egyik vagy másik idővel a községben állandóan letelepedne vagy egyáltalában az azon szakaszban említett iparnemekben az eddig fennálló viszonyok változnának és a község az 1-ső szakasz módosítását szükségesnek ismerné, ugy a község képviselőtestülete annak módosítását a törvényhatóságnál esetről esetre kérelmezheti.

4. §. Jelen szabályrendelet felsőbb helyen történt jóváhagyás után lép életbe.

Kelt M.-Óvárrott, Mosonmegye köztörvényhatósági bizottságának 1888. márczius 26-án tartott közgyűléséből.

P. H.

Kiadta: **Tóth Imre** s. k., főjegyző.

50175./IX. a.

„Jóváhagyom.“ Budapesten, 1888. október 28-án.

P. H.

A minister helyett: **Matlekovics** s. k.

$\frac{18.}{b. \ddot{u}.}$ sz.

XLI.

Szabályrendelet

az 1887. évi XVIII. t.-cz. 1. §-a értelmében az 1884. évi ipartörvény 50. §-a utolsó kikezdésének módosítása tárgyában Boldogasszony vásárt tartó nagyközségre nézve.

1. §. Boldogasszony nagyközségben a nem helyben lakó következő iparosoknak engedtetik meg, hogy saját iparkészítményeiket a hetivásárokon háborítatlanul kirakhatják és szabadon eladhatják, u. m.:

1. Aranyozó. 2. Bőröndös. 3. Czukrász. 4. Fazekas. 5. Fésűs. 6. Gazdasági faeszközök, u. m.: talicska, lapát, gereblye stb. és gazdasági gépek. 7. Gombkötő, paszományos. 8. Hangszer-készítő. 9. Hentes. 10. Kárpitos. 11. Kefekötő. 12. Kelme- és fonálfestő. 13. Késes.

14. Kosártonó. 15. Könyvkötő. 16. Kötőszövő. 17. Rézműves. 18. Szappanyos. 19. Szűcs és 20. Szűrszabó.

2. §. A magyarországi felvidéki házaló-kereskedők, kik a régi szokás alapján a hétvásárokat látogatták, eddigi joguk gyakorlásában nem gátolhatók, mert azok az 1887. évi XVIII. t.-cz. 2. §-a értelmében jogositva vannak a hétvásárokon épügy, mint azelőtt, bármely áruval is megjelenni, kirakodni és árusítani.

3. §. Azon esetre, ha az 1. §-ban jelzett iparosok közül egyik vagy másik idővel a községben állandóan letelepedne, vagy egyáltalában az azon szakaszban említett iparnemekben az eddig fennálló viszonyok változnának, és a község az 1-ső szakasz módosítását szükségesnek ismerné, úgy a község képviselőtestülete annak módosítását a törvényhatóságnál esetről esetre kérelmezheti.

4. §. Jelen szabályrendelet felsőbb helyen történt jóváhagyás után lép életbe.

Kelt Mosonvármegye köztörvényhatósági bizottságának M.-Óvárott 1888. évi márczius 20-án tartott közgyűléséből. P. H. Kiadta: **Tóth Imre** s. k., főjegyző.

50175/IX. a.

„Jóváhagyom.“ Budapestén, 1888. október 28-án.

P. H.

A minister helyett: **Matlekovics** s. k.

VÁROSI-JÁRÁSI KÖNYVTÁR

54161

Mosonmagyaróvár